මහා නෙක්ඛම්මචම්පූ

මහානෙක්ඛම්මචම්පූ.

භදන්තපණ්ඩිතෙන

විදුරුපොල

පියතිස්ස මහානායකථෙරපාදෙන

විරචිතා.

—o—

Mahā Nekkhamma Campū.

(The Pali Poem of Prose and Verse.)

—o—

Composed by

The Venerable Pandit, Widurupola Piyatissa

Maha Nayaka Thera.

—o—

B. E. 2478.

C. E. 1935.

(All Rights Reserved)

Price Rs. 1 cts. 50.

මහානෙක්ඛම්මචම්පූ.

සිරිලඞ්කාදීපෙ

නගරඞ්ගණපුරොපකණ්ඨෙ පතිට්ඨිතං

අභිනවාරාමඛ්‍යාතං හමරාරක්ඛවිහාරමජ්ඣාවසතා

භදන්තපණ්ඩිතෙන

විදුරුපොළපියතිස්සමහානායකත්ථෙරපාදෙන

විරචිතා.

ඩී. ඒ. අහඞ්ගමනාමිකෙන

සොගතෙන

නුවරඑළිය යන්ත්‍රාලයෙ

මුද්දාපෙත්වා පාකටීකතා.

භගවතො සක්‍යසීහස්ස පරිනිබ්බාණා

2478.

The Right Rev. Pandit, Widurupola Piyatissa.

Born 16th June, 1880.

PREFACE.

I have composed this poem in Pali on The Great Renunciation of our Lord Buddha. Herein is set forth how the Bodhi Satta renounced all worldly pleasures for the path of Homelessness in his last life as Prince Siddhartha and in an earlier birth as King Mahajanaka.

In field of Poetry, this belongs to the kind of Campu Kavya which consists of both prose and verse, so this is called Maha Nekkhamma Campu. Although the Sanskrit language is rich enough in poems of this kind as Campu Ramayana, Campu Bharata, etc. the Pali language is very poor in this respect having only the single Hatthavanagallaviharavamsa.

The desire to write a poem in greater length and value than the above said, induced me to do this work and I hope that I have been successful in producing a proper Campukavya, and that it will be interesting to all Pali Scholars.

My great Palipoem, Mahakassapacaritam which consists of 20 Cantos and 1500 verses was published about 10 years ago. Now I am very happy that I am able to give the public also a Pali poem of both prose and verse.

I am indebted to express my hearty thanks in gratitude to all my wellwishers who have given me support in the publication of this work and specially to MR. D. A. AHANGAMA Managing proprietor of Nuwara Eliya Printing works who has so kindly put this in to print with much care and to Messrs John & Co. for preparing my photoblock.

The Author.

10th: January 1935,
Bambarakele Vihara,
Nuwara Eliya.

සංඥාපනය.

මේ පොත අදුන්වා දීම්වශයෙන් ලියයුතු වාක්‍යය ස්වභාෂාවෙන් ම ලිවීම සුදුසුය යි හඟිමි. මෙම පාලිකාව්‍යරචනාව **මහානෙක්ඛම්මචම්පූ** යන නමින් හඳුන්වනුලැබේ. **චම්පූ** යනු ගද්‍ය පද්‍ය දෙකින් මිශ්‍රවූ කාව්‍යයට අලඞ්කාරශාස්ත්‍රඥයන් විසින් තබනලද නාමෙකි.

අපගේ ශාස්තෘවූ ශාක්‍යමුනීන්ද්‍රයන්වහන්සේගේ වනීමාතවූ ද අතීතවූ ද මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය වර්ණනාකිරීම්වශයෙන් පාලි ගද්‍ය පද්‍ය (වාසගම් සහ ගාථා)දෙකින් රචනාකරණලදබැවින් මෙය **මහානෙක්ඛම්මචම්පූ** නම් වේ. මෙහි වැඩිකොටසවූ අතීතකථාව **මහාජනකජාතකය** කථාශරීරකොට ඇතිබැවින් මෙයට **මහාජනකචම්පූ** යයි කිවත් වරදෙක් නොවේ. එහෙත් මා විසින් අදහස්කරණලද ප්‍රධානනාමය **මහානෙක්ඛම්මචම්පූ** යනුමය.

පාලිභාෂාව වනාහි සර්වඥභාෂිතවූ ත්‍රිපිටකධර්මය හා එය විස්තරකිරීම සඳහා අට්ඨකථාටීකාචාර්‍ය්‍යවරයන් ලියූ අට්ඨවාටීකා ආදියෙන් මුත් ව්‍යාකරණාදිවූ වෙනකොටස් අතින් සංස්කෘතභාෂාව තරම් පොහොසත් වූවක් නොවේ. එහෙයින් ම ඇය පුෂ්ටිමත් කරණු කැමතිවූ ශාසනිකආචාර්‍ය්‍යවරයන් විසින් ව්‍යාකරණ නිඝණ්ටු ඡන්දස් අලඞ්කාරග්‍රන්ථයන් හා කාව්‍යග්‍රන්ථ යනුදු රචනාකරණලදුවත් ඒ අතින් තවම පාලිය සංස්කෘතය හා සමකක්ෂයට බැසගත්තියයි සිතිය නොහැකිය.

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් ජාතකඅසීතිනිපාතයෙහි වදාලාවූ **කුණාලජාතක** ය කුඩා චම්පූකාව්‍යයක් වැනිය. එය හැර පාලිභාෂාවෙන් විරචිතවූ කාව්‍යයන් අතුරෙන් චම්පූකාව්‍යයකැයි ගිණිය හැක්කේ-**හත්ථවනගල්ලවිහාරවංශ** ය පමණෙකි. එය රචනාවශයෙන් සිළුටු වුවත් ග්‍රන්ථප්‍රමාණවශයෙන් විශාලනොවේ. එසේකුදු නොව ග්‍රන්ථකර්තෘවූ ආචාර්‍ය්‍යයන්වහන්සේ ස්වකීයවූ ප්‍රතිභාශක්තිය දැක්වීමට මදකුත් පරිශ්‍රම නොදැරූසේකැයි හැඟේ. **මහාබොධිවංශ** ය රචනාවශයෙනුත් ග්‍රන්ථප්‍රමාණවශයෙනුත් ඊට වඩා උසස් වුවද ගද්‍යබාහුල්‍යයහෙතු කොටගෙණ ආඛ්‍යායිකා නම්වූ ගද්‍යකාව්‍යසංඛ්‍යාවෙහි මුත් චම්පූකාව්‍යසංඛ්‍යාවෙහිලා ගිණියනොහැක්කේය. ප්‍රමාණයෙන් හත්ථවනගල්ලවිහාරවංශයට වැඩිතරම්වූ ද ප්‍රයෝජනවත්වූ ද තවත් චම්පූකාව්‍යයක් අපට දූන් ඇත්නම් මැනවැයි.අදහස්වූ බැවින් මම මේ චම්පූකාව්‍යය රචනාකෙළෙමි.

කාව්‍යග්‍රන්ථවශයෙන් පාලි ගද්‍ය පද්‍ය රචනාවන් නිපදවූ අපේ පුරාතනාචාර්‍යවරයෝ බොහෝවින් සංස්කෘතරචනාවන්හි ම එල්බ ගත්හ. එහෙත් උන්වහන්සේලා සෑමදෙනාම සාකල්‍යයෙන් ම ස්වකීයප්‍රතිභාශක්තිය නොදැක්වූහයි නොකිය යුතුය. ඉදින් එසේ නම් මා වැන්නකුත් පාලිකාව්‍යරචනාවක් සඳහා සංස්කෘතරචනාවන් ගුරුපොත් කොට ගැනීම විස්මයයට කාරණයෙක් වන්නේ ද?

එහෙයින් මෙම චම්පූකාව්‍යයෙහි ද පුරාතනාචාර්‍යවර යන්ගේ යෙදුම් අනුව රචනාකරණලද ගද්‍ය පද්‍ය යන් ඇතත් සුදුසු තන්හි මාගේ ප්‍රතිභාශක්තියෙන්ම විරචිතවූ ගද්‍යපද්‍යයෝද බොහෝවෙති.

ගද්‍ය පද්‍යාත්මකවූ මේ ග්‍රන්ථයෙහි පද්‍යසංඛ්‍යාව මද්විරචිතවූ ගාථා-337 කි. අධිකරයිතවූවාහු දෙශනාගාථාවෝය. පද්‍ය ලක්ෂණය සුලභහෙයින් මෙහි නොලියනු ලැබේ. ගද්‍ය නම් වෘත්ත රචනාවෙන් තොරවූ පදසමූහයයි. එය මුක්තකාදිවශයෙන් සිවු වැදෑරුම්වේ.

එහි සමාස රහිතවූ ගද්‍යය **මුක්තක** නම්වේ. වෘත්ත පාදයෙන් යුක්තවූ ගද්‍යය **වෘත්තගන්ධි** නම්වේ. දීර්ඝසමාස යන්ගෙන්යුක්තවූ ගද්‍යය **උත්කලිකාප්‍රාය** නම්වේ. මදවූ සමාස ඇති ගද්‍යය **චූර්ණක** නම්වේ. එසින්කීහ ශ්‍රීවිශ්වනාථකවිරාජයෝ:-

"වෘත්තගන්ධොජ්ඣිතං ගද්‍යං මුක්තකං වෘත්තගන්ධි ච,
භවෙදුත්කලිකාප්‍රායං චූර්ණකඤ්ච චතුර්විධම්.
ආද්‍යං සමාසරහිතං වෘත්තභාගයුතං පරම්,
අන්‍යද්දීර්ඝසමාසාඪ්‍යං තුර්‍ය්‍යඤ්චාල්පසමාසකම" යි

මෙම චම්පූකාව්‍යයෙහි ගද්‍යරචනාව මේ දැක්වූ චතුර්විධ ගද්‍යලක්ෂණයෙන් ම සම්පූර්ණයි. මෙහි — "**මාතාපිය අනුද්දසිතා පිතාපිය පොසෙතා**," යන ආදිය මුක්තකනම් ගද්‍යලක්ෂණයයි. "**සුඛාතු ජනනීවාක්‍යං, විනීයමානො විජ්ජාය**," යන ආදිය වෘත්තගන්ධිනම් ගද්‍යලක්ෂණයයි. "**කටකටගලිතමදමුදිතසඛ ඝටකුඤ්ජරසමාගතිලලිතවලිතකනකකඞ්කණාවබන්ධාරසඝටං**' යනආදිය උත්කලිකාප්‍රාය නම් ගද්‍යලක්ෂණයයි. ."**නීලනලින සිරිහරනයනො, තිභුවනභවනරතනපදීප සන්නිභො**." යන ආදිය චූර්ණක නම් ගද්‍යලක්ෂණයයි. මෙසෙයින් මේ රචනාව පාලිගද්‍ය රචනාභිලාෂී ආධුනිකයන්ට උපමනා හැම ගද්‍ය ලක්ෂණයම හඳුන්වා දෙන්නීය.

තවද මෙහි නගරවර්ණනා රාජවර්ණනා කුමාරෝදය වර්ණනා යුද්ධවර්ණනා චන්ද්‍රසූර්‍ය්‍යෝදයාස්තවර්ණනා සමුද්‍රවර්ණනා ඍතුවර්ණනා රාත්‍රිවර්ණනාදිවශයෙන් වර්ණනාකටයුතුවූ හැම්තැනක්ම පූර්‍වාචාර්‍ය්‍යවචනානුසාරයෙන්ද ස්වයම්ප්‍රතිභානයෙන් ද වර්ණනාකරණ ලදි.

මෙය කාණ්ඩවශයෙන්- 1. නිදානකාණ්ඩය, 2 මිථිලා කාණ්ඩය, 3. යුද්ධකාණ්ඩය, 4. කාලචම්පාකාණ්ඩය, 5. සමුද්‍ර කාණ්ඩය, 6. විභූතිකාණ්ඩය, 7. සඞ්කප්පකාණ්ඩය, 8. නෙක්ඛම්ම කාණ්ඩය, 9. ඔවාදකාණ්ඩය, 10. සමෝධානකාණ්ඩය, යනකාණ්ඩ දශයකින් ප්‍රතිමණ්ඩිතයි. මේ කාණ්ඩදශයම ප්‍රත්‍යුත්පන්නකථාය අතීතකථාය යන දෙකෙහි සංගෘහීතයි. එහි ප්‍රත්‍යුත්පන්නකථා නම් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහිවූ දෙව්රම් වෙහෙර වැඩවසන සමයෙක ධර්‍මසභාවෙහි රැස්වහුන් වහන්ද මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය වර්ණනාකිරීමය. අතීතකථා නම් ඒ මහාභිනිෂ්ක්‍රමණවර්ණනාව අර්ථෝත්පත්තිකොට ගෙණ ස්වාමිදරුවන් දෙශනාකොට වදාළ මහාජනකජාතකයයි, මේ ජාතකය පන්සියපණස් ජාතකදෙශනාවන් අතුරෙන් මහානිපාතයෙහි දශජාතකදෙශනාවන්හි ඇතුළත් දෙවන ජාතකය වේ. මෙහි සිංහලඅනුවාදය විශාල බැවිනුත් මුද්‍රිත පන්සියපණස්ජාතක පොත්වහන්සේබලා දතහැකි බැවිනුත් එය මෙහි නොයෙදුවෙමි.

මේ රචනාව චම්පූකාව්‍යයකට උචිතනා සියලුම අවයව යන්ගෙන් අනූනයයි කියන්නට පිළිවන්වීම මට මහත් සතුටක් වතුදු මෙයින් මා විසින් අත්කොටගන්නාලද්දේ උසස් ග්‍රන්ථ කර්තෘත්වයෙක යන අභිමානයට මම කිසිසේත් වසඟ නොවෙමි. එසේද්වුව මා විසින් මේ ග්‍රන්ථරචනාව සඳහා අඛණ්ඩකෘතවූ පරිශ්‍රමය ගුණමාත්සර්‍ය්‍යයෙන් තොරවූ පණ්ඩිතවරේණ්‍යයන්ගේ චිත්තාරාධනයෙහි ප්‍රමාණනොවන්නේ යයි නොසිතමි.

මෙම අභිනවපාලිචම්පූකාව්‍යය මුද්‍රණය කරවීමට මාතුල පැවැති බලවත්සතුට දැන වදාළ උඩරට අමරපුරනිකායේ මහාස්ථවිරප්‍රමුඛවූ හිතවතුන්වහන්සේලා කිහිපනමක් විසින් ස්වකීය කප්‍යකාරකයන්මගින් ඊට සුදුසු ආධාර ලබාදුන්බැවින් මෙය මෙසේ මුද්‍රණය කරවියහැකිවූබව කෘතඥතාපූර්‍වකව මෙහි සටහන් කෙරෙමි.

මේ පොතේ මුද්‍රණය සම්බන්ධයෙන් නුවරඑළියමුද්‍රණ යන්ත්‍රාලයාධිපතිවූ සැදැහැවත්, ඩී. ඒ. අභංගම මහතාණන් ට මාගේ අතිශයකෘතඥතාපූර්‍වකගම සාදරස්තුතිය හිමිවියයුතුය.

මේ සත්පුරුෂමහතා වැඩිවශයෙන් ඉංගිරිසි වැඩත් සුලුවශයෙන් සිංහලවැඩත් කෙරෙමින් තුබුණ ස්වකීය යන්ත්‍රාලයය මෙවැනි පොතක් මුද්‍රණය කිරීමට සුදුසු තරමේ උසස් තත්වයකට පැමිණ වීම සඳහා මහත් පරිශ්‍රමයක් හා වියදමකුත් දැරුවේ මේ පොත මුද්‍රණය කර දීම මුල්කොට ගෙණමයයි කියයුතුය.

තවද මෙහි යොදනලද ඡේයාපුවරුව මැනවින් සාදා දීම ගැණ නුවරඑලියේ ජෝන් සහ සමාගමේ ඡායාරූප ශිල්පී මහතුන්ට ද සාදරයෙන් සතුතිකෙරෙමි.

මෙවගට,

විදුරුපොල මහානායක ස්ථවිර.

2478
1935 ජනවාරි, 10
බඹරකැලේ විහාරය,
නුවරඑලිය.

ශුද්ධිපත්‍රං.

පිට්ඨ.	පන්තියං.	අශුද්ධි.	ශුද්ධි.
4.	2.	දසදහස්සී.	දසසහස්සී.
6.	23.	ජිගුච්ඡනෙතා.	ජිගුච්ඡන්තො.
9.	13.	නිඛිලලෙක.	නිඛිලලොක.
11.	6.	මුපගමෙසු.	මුපගතෙසු.
11.	10.	සස්සරික.	සස්සිරික.
12.	33.	කලාප පුණ්ණෙ.	කලාපරිපුණ්ණෙ.
14.	15.	පවත්තන්තො.	පවත්තෙන්තො.
15.	34.	වෙසධරිනා.	වෙසධාරිනා.
22.	1.	නිවසෙත්වා.	නිවාසෙත්වා
22.	5.	අසමෙතා.	අසමෙත.
24.	15.	කුමුද්දදය.	කුමුදදය.
47.	2.	පවෙඨා	පවිට්ඨො.
47.	10.	තවදෙව.	තාවදෙව
51.	14.	නීභට.	නීහට.
64.	10.	ඔවද.	ඔවාද.

සංඥාපනයෙහි.

II.	15.	වශයන්.	වශයෙන්.

මහානෙක්ඛම්මචම්පූ.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

1. කල්‍යාණං ලොකනාථො විතරතු භවතං යො භවෞඝාබ්ධිපාරං
ගන්ත්වා නන්තන්තරායං නරපති ජනකො සන්තරං තොයරාසිං,
පත්තො සම්පජ්ජිතන්තං පජහිය විජිතං දුජ්ජහං රජ්ජලක්ඛිං
නෙක්ඛම්මෙනාභවග්ගා තිභුවනමකරොදුතසිත්ත්‍යම්බුධොතං.

2. දෙසෙසි යං දසබලො චරියාපදානං
නෙක්ඛම්මනිස්සිතමසාදිසමිත්ථනොව,
සවාහං මහාජනකජාතකමබ්භුතං තං
චම්පූපබන්ධරචනායනුවණ්ණයිස්සං.

3. යං භාසිතං නරවරෙන මයා තදෙව
වුත්තං කිමත්ථමිති චෙත් නවජ්ජි දොසො,
සංවණ්ණිතං භගවතා නනු තන්තිමත්ථ-
සංවණ්ණනාහි මුනයො සමලඞ්කරිංසු.

4. ජිනානනම්භොරුහගබ්භසම්භවා
භවොඝසන්තාරණසෙතුසන්නිභා,
ජනානමුබ්භාසිතවිබ්භමා මයි
පසාදමායාත්වධුනා සරස්සති.

අථ මහානෙක්ඛම්මචම්පුයා පච්චුප්පන්නවත්ථුකථා තාව උද්දිස්සයතෙ.

5. එකස්මිං සමයෙ සත්ථා සාවත්ථිපුරමුත්තමෙ,
වසං ජෙතවනාරාමෙ විහාරෙ භාරිදස්සනෙ.

6. භික්ඛූනං සන්නිසින්නානං තහිං ධම්මසභාය සො,
කථං සුත්වාන තෙ යෙව මහානෙක්ඛම්මනිස්සිතං.

7. ගන්ත්වා ධම්මසභං තත්ථ නිසින්නො සුගතාසනෙ.
පුච්ඡිත්වා භික්ඛවෙ කිංනු කථයිත්ථාති නායකො,

8. ආරොචිතෙ තදත්ථම්හි අද්ධුප්පත්තිකතො ඉමං,
ආහරිත්ථ මහාපඤ්ඤො මහාජනකජාතකන්ති.

තත්‍රායමානුපුබ්බිකථා:–

අත්ථි මඞ්ගලචක්කවාළ කමලිනීපබුද්ධ මහා පඞ්කෙරුහගබ්භසඞ්කාසෙ වරජම්බුදීපෙ බුද්ධපච්චෙකබුද්ධ අග්ගසාවක මහාසාවක චක්කවත්ති නරපතිප්පභුතීනං මහාපුරිසානං තදඤ්ඤෙසඤ්ච රාජුපරාජමහාමච්චසෙට්ඨිසෙනාපතිප්පමුඛානංමහාභාගධෙය්‍යානං ජනානොචරකභූතෙසු සොළසසු මහාජනපදෙසු කොසලදෙසවසුමතීලලනාමණිභූසණසන්නිභා සබ්බමත්ථීති පුරාවුත්තවචනමුපාදය පඤ්ඤත්තානුගතත්ථනාමවතී දසවිධනිග්ඝොසනිරන්තරා සාවත්ථිනාම මහානගරී. යා සබ්බදාපි සබ්බදිසිවිත්ථිණ්ණපරිඛාපාකාර භුජඞ්ගභොගාවලිවලයිතා සුගොපිතනිඛිලජනමනොරථසිද්ධිසාධනෙකචින්තාමණිවිබ්භමමුබ්බහති. යා ච සකලපුටභෙදනසිරිසාරසම්භාර පරිවීමංසනෙක නිකසොපලායමානා අසෙස ජම්බුදීපවසුධාගතා නගරඞ්ගසිරිව මනුජවරනගරිනමෙකත්ථ සමාහතා සොභතෙ. යාච නිරන්තරමන්තරාපණප්පසාරිතානෙකමණිකනකාදිමහග්ඝරතනසංහතීහි රතනාකරමහිමානමවහන්තෙනානිමත්තාමාවීකරොති. කිංබහුනා ? යා හි සත්තන්නං මනුස්සකොටීනමනවරතවසතිභූතාපි දස්සිතූනතා න කදාචි කෙනචි කස්සචි බභූව.

9. තස්සං මහීපති පසෙනදි කොසලින්දො
කුන්දාවදාතසුයසොධවලීකතාසො,
චින්තාමණීව ජනතාභිමතත්ථදායී
රජ්ජං අකාසි දසධම්මමකොපයන්තො.

සො හි විනයධරො විය මහාසඞ්ගාමකුසලො සුත්තන්තිකො විය වොහාරචතුරො ආභිධම්මිකො විය පරමත්ථනිරතො නෙත්තිකොවිදො විය නිණ්ණීතසාසනපට්ඨානො තිවෙදපාඨීවිය සාමභෙදඤ්ඤූ භිසක්කාචරියො විය චරකසුස්සුතාභිඤ්ඤූ ජොතිසිකොවිය කාලපුරිසඤ්ඤූ තන්තිකොවියමන්තාභෙදකුසලො නෙය්‍යායිකො විය පදත්ථනිණ්ණයනිපුණො වෙය්‍යාකරණො විය අධිකරණභෙදචතුරො ඡන්දසිකො විය ඝාතයතිසම්භාවනො ආලඞ්කාරිකො විය විහිතමහාදොසපරිහාරො චක්කවත්ති විය සත්තරතනිස්සරො සක්කොවිය මහින්දො බ්‍රහ්මාවිය පජාපති නාරායණො විය පුරිසුත්තමො මහිස්සරො විය සඞ්කරො කුමාරොවිය සත්තිධරො මදනොවිය අනෙකපත්තිකො සුරියො විය හරිස්සරො චන්දො විය කටකාධිපො සිනෙරු විය විබුධසෙවිතො ජලනිධි විය සමකරගාහො, ඉති නත්ථි සො වත්ථු වා පුග්ගලො වා යො තෙන මහාරඤ්ඤා සදිසතෙන නාලඞ්චචනාච සරො අඤ්ඤත්‍ර බුද්ධපච්චෙකබුද්ධඛීණාසවෙහීති අලං බහුනා වණ්ණිතෙන.

10. තදන්තිකා ලද්ධසිතාතපත්තො
සුදත්තනාමො වරවංසජාතො,
අනාථපිණ්ඩිප්පදවිස්සුතො ඉධා
සෙට්ඨී මහාසාරධනොසි තත්ථ.

11. ගන්ත්වාන සො මගධදෙසවිභූසණාභං
ඨිතං පුරං ජගති රාජගහප්පතීතං,
ධීමා තදවි හගිණිපතිමන්දිරස්මිං
වාසං අකාසි කිර කෙනචි කාරණෙන.

තතො පුරෙතරමෙව අම්හාකං ලොකනාථකො දීපඞ්කරාදීනං චතුවීසතියා සම්මාසම්බුද්ධානං සන්තිකෙ ව්‍යාකරණං ලභමානො කප්පසතසහස්සාධිකානි චත්තාරි අසංඛෙය්‍යානි පූරිතසමත්තිංසපාරමී ඝාතපඤ්චමහාපරිච්චාගො සුචිණ්ණලොකඤ්ඤාත්‍යත්ථබුද්ධචරියො චතුබ්බිධබුද්ධභූමිසඞ්ගතො ජ බොධිසත්තජ්ඣාසයසම්පන්නො සබ්බෙපි බුද්ධකාරකධම්මෙ පූරෙත්වා අට්ඨාරස අභබ්බට්ඨානානි අනුපගම්ම වෙස්සන්තරත්තභාවෙ ඨිතො දානපාරමිතානුභාවෙන සත්තක්ඛත්තුං මහාපඨවිං කම්පෙත්වා තතො චුතො තුසිතදෙවලොකෙ නිබ්බත්තිත්වා මහන්තං දෙවරජ්ජසිරිමනුභවමානො දසසහස්සචක්කවාළවාසීහි දෙවබ්‍රහ්මෙහි තුසිතභවනමුපගම්ම කාලො තෙ මාරිස බුද්ධභාවායාති සාදරභත්තිභාරාවනතමකුට මණිමරීචිභමරපරිචුම්බිතඤ්ජලිකමලකුඩ්මලොපහාරපුබ්බඞ්ගමමභියාචිතො කාලදීපදෙසකුලජනිකායු සංඛාරසංඛාතානි පඤ්ච මහාවිලොකනානි විලොකෙත්වා කාලො බුද්ධත්තායාති ඤාතනිණ්ණයො දත්තපටිඤ්ඤො දෙවානං තුසිතපුරතො චවිත්වා ජම්බුදීපෙ මජ්ඣිමමණ්ඩලෙ කපිලවත්ථුනගරවරෙ උත්තරාසාළ්හනක්ඛත්තමහෙ මහති වත්තමානෙ සක්‍යකුලකමලවනරාජහංසං අපරිමිතවරසාධුගුණනිවහනිකෙතනං අසෙසදෙසාගතානම්පත්‍ථිපිජනානමනවරත සුගන්ධසාලිසිද්ධොදනං සුද්ධොදනං මහාරාජානං පටිච්ච සුවිමලසීලසලිලනිධොතකාලිමලාය පරමපතිදෙවතාය මහාමායාය අග්ගමහෙසියා කුච්ඡියං පටිසන්ධිං ගහෙත්වා ලොකපාලෙහි ගහිතාරක්ඛො දසන්නං මාසානමච්චයෙන වෙසාඛපුණ්ණමියං අපරිමිතචතුරඞ්ග මහාබලොඝපරිවුතාය අනෙකතූරියතාළිතවාදිතානුගතාය මහතා පරිහාරෙන දෙවදහං නාම සක්‍යකුලනගරං ගච්ඡමානාය මාතු මහාරාජිනියා අන්තරාමග්ගෙ නන්දනවනලීලා විලම්බිනිං ලුම්බිනිං නාම සාලවනිකාමවලොකිය සඤ්ජාත උය්‍යානකීළාභිලාසිනියා සුවණ්ණවර සිවිකායොරූය්හ සබ්බපාලිඵුල්ලමෙකං

සාලපාදපමුපගම්ම සයමොනතං සුපුප්ඵිතසාලසාඛමාදාය ඨිතාය චලිතෙසු කම්මජවාතෙසු සකලදසසහස්සිලොකධාතූසු කම්පමානාසු ද්වත්තිංසාය මහාපුබ්බනිමිත්තෙසු දිස්සමානෙසු අනෙකෙසු ච පාටිහාරියසහස්සෙසු වත්තමානෙසු මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛමි.

12. තුඞ්ගෙ ලද්ධා කුළීරං සුරගුරුපමුඛෙ ඛෙචරානං චතුක්කෙ
චන්දෙවාදිච්චපුත්තෙ වණිජඝටගතෙ බොධනෙ මෙසගාතෙ,
වෙසාඛෙ පුණ්ණමායං ධරණිසුතදිනෙ ජාසි පුබ්බණ්හකාලෙ
දන්තීසෙලණ්ණවක්ඛිප්පමිතකලියුගෙහායනෙ ලොකනාථො.

අථායං යථාරහමරවින්දසන්නිභසමානුසෙහි සුවණ්ණජාලාජිනද්ධකුලවුම්බටකෙහි සම්පරිවජ්ජිතො සුප්පතිට්ඨිතපාදතලෙහි වසුධාතලසමුග්ගතසත්තභූමක නලිනකණ්ණිකමලඞ්කරොන්තො සත්තපදවීතිහාරෙනුත්තරදිසාභිමුඛො ගන්ත්වා පදුමමජ්ඣෙ ඨිතො අග්ගොහමස්මි ලොකස්සාති සීහනාදං නදිත්වා උභයනගරවාසීහි වෙඅසීතිඤාතිකුලසහස්සෙහි මහතා පරිහාරෙන කපිලපුරමභිනීතො පිතුමහාරාජෙන කුලූපගං මහාඉසිවරමභිවාදපෙතුකාමෙනාලඞ්කාරාපෙත්වා නීතො අත්තනො චරණසරසිජයුගලෙන කාලදෙවලජටිලජටාමණ්ඩලමලඞ්කරිත්වා තෙන මහාඉසිනා පිතුමහානරින්දෙන ච සයං වන්දිතො පඤ්චමෙදිවසෙ නාමකරණමඞ්ගලම්හි සිද්ධත්ථකුමාරොති ලද්ධානුගතනාමධෙය්යො පිතුවප්පමඞ්ගලදිවසෙ ජම්බුච්ඡායාය පල්ලඞ්කෙන නිසින්නො පාටිහාරියං දස්සෙත්වා පසන්නෙන පිතරා දුතියවන්දනෙනාභිවන්දිතො ජුණ්හපක්ඛවඩ්ඪමානද්විජරාජබිම්බසන්නිභො මහතියා කුමාරකීළාය වඩ්ඪෙන්තො· අනුක්කමෙන සොළසවස්සුද්දෙසිකං භද්දයොබ්බනං පත්වා රතනපඞ්කෙරුහොවිය සකලලොකලොචනාලිකුලනිපීයමානපරමරතිකරරුචිරනිරූපමරූපසොභග්ග සිරිසාරො ද්වත්තිංසවරමහාපුරිසලක්ඛණාසීත්‍යනුබ්‍යඤ්ජනාභිරඤ්ජිත විචිත්තත්තභාවො නාරායණබලධරො සිනෙරුගිරිරාජාවියාතිසයධීරසාරෙන නිඛිලතෙජොභිභාවිතාවච්ඡන්නමූලාතපෙන චාත්තභාවෙන ධරණිතලමක්කන්තදසසහස්සචක්කවාළො විගණිතසුරමන්දිරවිබ්භමෙසු රම්මසුරම්මසුභනාමකෙසු තිණ්ණං උතූනමනුරූපෙසු නවපඤ්චසත්තභූමකෙසු තීසු මහාපාසාදෙසු වසමානො සුද්ධොදනමහානරින්දෙන සකලභුවනතලෙ අසදිසරජ්ජාභිසෙකෙනාභිසිත්තො සිප්පදස්සනාරාධිතාසෙසඤාතිනරපතිකුලාලඞ්කතොපනීතානං චත්තාළීසසහස්සවරරාජසුන්දරීනමන්තරෙ සුප්පබුද්ධසාකියනරදෙවධීතරං යසොධරං නාම පඤ්චකල්‍යාණොපෙතමතික්කන්තමනුස්සිත්ථිවණ්ණං ලලනාරතනං

මණිරතනම්ව කඤ්චනාභරණානුබද්ධමත්තනා සහජාතං අග්ග මහෙසිං කත්වා අපගසිතමයසක්කසාරෙ සක්කරාජකුලරාජහංස පපමොදකපඞ්කජවනසඞ්කාසෙ කපිලපුරවරෙ නිරාකතසුර රාජසිරිසම්පදං නරරාජසිරිසම්පදමනුභවන්තො වීතිනාමෙසි.

13 ජාතොසොසක්‍යවංසෙතිභුවනමහිතෙගොතමෙවෙහවගොත්ත
සිඞ්ඝෙචො සත්තසාරොඛිලධරණීතලෙ පත්තරජ්ජාභිසෙකො,
වස්සානෙකූනතිංසං රුචිරසිරිධරො ජාතියාවානිපීතං
වින්දන්තො රජ්ජලක්ඛිං පරමපමුදිතො ගෙහමජ්ඣාවසිත්ථ.

අථ නිඛිලජනමනනයනරසායනරූපො රූපීවිය මකරකෙතනො සක්‍යසීහො මඞ්ගලරථවරමාරුය්හ චතුරඞ්ගිනියා මහාසෙනාය පරිවුතො මහතා සිරිවිභවෙන උය්‍යානකීළං ගච්ඡන්තො අනුක්කමෙන දෙවතානිම්මිතෙ ජරාජිණ්ණව්‍යාධිපරිපීළිත කාලකතෙ තයො දෙවදූතෙ දිස්වා තීසුපි වාරෙසු නිබ්බිණ්ණහදයො නිවත්තිත්වා චතුත්ථෙ වාරෙ තථෙව ගච්ඡමානො දෙවතානිම්මිතමෙව සුනිවත්ථසුපාරුතමතිව සන්තදන්තින්ද්‍රියං පබ්බජිතවෙසං දිස්වා පසන්නමානසො සාධු වත රෙ පබ්බජ්ජාති අභිණ්හං කිත්තයන්තො මඞ්ගලුය්‍යානං පවිසිත්වා තත්ථ කීළාභිරතො දිවසංඛෙපෙත්වා මඞ්ගලපොක්ඛරණිම්හි ඔගය්හ සිනාතානුලිත්තො මඞ්ගලසිලාතලෙ ඨත්වා අත්තානමලංකාරයිතුකාමො තිදසානමින්දෙනාණත්තෙනමඞ්ගලකප්පකවෙසධරෙනවිස්සකම්මසුරතනුජෙනාලඞ්කතො භූලොකපාකසාසනොපමො සුසජ්ජිතං සමුස්සිතසිතතපවාරණමපරම්ව වෙජයන්තං මඞ්ගලමහාරථවරමාරුය්හ පිතුමහාරාජෙන පෙසිතං රාහුලසාසනං සුත්වා සපරිවාරො මඞ්ගලුය්‍යානතො නික්ඛමිත්වා මහතියා රාජිද්ධියා මහතාච රාජානුභාවෙන සමන්තා දසදිසා කම්පෙන්තොවිය විජම්භමානො සායණ්හසමයෙ කපිලපුරං පවිසන්තො කිසාගොතමියා පිතුච්ඡාධීතුයොදාහටං නිබ්බුතපදගාථං සුත්වා සතසහස්සග්ඝනකමත්තනො මුත්තාහාරමස්සා පසන්නාකාරොපායනං කත්වා දෙවරාජභවනසස්සිරිකං මහාපාසාදවරමභිරුය්හ සායමාසාසනපරියොසානෙ සිරිසයනමුපගම්ම චත්තාලිසවරයුවතිසහස්සාරද්ධං පරමරතිකරම්පි නච්චගීතවාදිතං උම්මත්තකම්ව පරිදෙවිතම්වච අසාදියන්තොව නිපජ්ජිත්වා නිස්ථෙ පබුද්ධො නිද්දූපගතමතිජෙගුච්ඡදස්සනං නාටිකාගණං දිස්වා සුට්ඨුතරං නිබ්බිණ්ණො ඉදානෙව මයා අභිනික්ඛමිතුං වට්ටතීති දළ්හමධිට්ඨාය සහජාතමත්තනො පියසහායං ඡන්නං නාම අමච්චවරමාමන්තෙත්වා ගීවඡ තාත ඡන්න මම මඞ්ගලතුරඞ්ගමරතනං කන්ථකමාහරාහීති පෙසෙත්වා යසො

ධරාය අග්ගමහෙසියා සිරිගබ්භවාරමුපගම්ම උම්මාරම්භකෙ ඨිතො තදනුජාතමත්තනො පියපුත්තරතනං අපහසිතරතන පටිබිම්බවිබ්භමං රාහුලකුමාරවරමම්බාය බිම්බාය මහාරාජිනියා අඞ්කවරමාරූළ්හං තිප්පතාමානන්දබප්පප්පවාහවෙග විලුලිතෙහි පඤ්චප්පසාදනිම්මලලොචනෙහි පිවමානො විය නිරන්තර මොලොකෙන්තො පෙමභාරනිබ්භරහදයො තං තනයමාලිඞ්ගිතු කාමො පි පබුඬාය මහෙසියා ගමනන්තරායකරණමත්තනො පිවිනෙත්තනෙත්තා සිනෙරුගිරිරාජමුඬරතෙන්තා විය ඉඳහතීගහමපි දක්ඛිණං චරණමුක්ඛිපිත්වා පාසාදතලතො ඔරුය්හ මහාරහෙන කප්පනෙන කප්පෙත්වාඨිතං කණ්ඨකමුපගම්ම ජාලලක්ඛණඞ්කි තෙන මුදුතරුණහත්ථතලෙන තස්ස පිට්ඨිං පරිමජ්ජමානො තාත කණ්ඨක අජ්ජෙකරත්තිං මං තාරයස්සු අහම්පන තං නිස්සාය පරමාභිසම්බොධිං පත්වා තඤ්චෙව සදෙවකඤ්ච ලොකං තාරෙස්සාමීති වදන්තො උල්ලඞ්ඝිත්වා තමට්ඨාරසහත්ථායාමං සොළසහත්ථුබ්බෙධමත්තනා සහජාතං තිබිලජනමඞ්ගලං මඞ්ගල චක්කවාලගන්ධනාගං කෙලාසගිරිසිඛරමිව සඞ්කරො සඞ්කරො සකලලොකස්ස තුරඞ්ගමරාජානමාරූය්හ ඡන්නෙනානුයාතො නෙකජාතිකොටිසතසහස්ස පරිචිතාඛිලලොකවිම්හයකරනෙක්ඛ ම්මජ්ඣාසයතාය පාරප්පත්තපරමත්ථනෙක්ඛම්මපාරමිතාය අපරි මිත සමයසමුපචිතකුසලසම්භාරසම්භූතමපරසාධාරණමනුපම රුචිරතරඉස්සරියසිරිං සත්තාහබ්භන්තරෙකාන්තලබ්භනෙය්‍යං චාතුරන්තචක්කවත්තිරජ්ජසිරිවිභවම්පි පාතො නුට්ඨුභිතමිව ඛෙල පිණ්ඩං ජිගුච්ඡන්තො ජඬෙත්වා තදහෙව නු ඛො සො මහා පුරිසො බුද්ධො ජාතොති සරාගජනපරිසඞ්කණීයරූපො ආසා ළ්හිපුණ්ණමාසිනිසාය උත්තරාසාළ්හනක්ඛත්තයොගෙ වත්ත මානෙ පබොධිතාසෙසකුන්දකුමුදකුවලයින්දීවරකානනෙ තාරා මරීචිවිසරවිප්ඵුරිතාමලනීලමණිවණ්ණ විරාජමාන ගගනඞ්ගණ මජ්ඣගතෙ සකලකලාපරිපුණ්ණෙ විජරාජබිම්බෙ චන්දප්පභා සමුදයසමුජ්ජොතිතෙ මඞ්ගලචක්කවාළෙ දසහි චක්කවාළ සහස්සෙහි සමාගතෙසු චත්තාළීසාය මහාරාජසහස්සෙසු මහා යක්ඛසෙනාපතිප්පමුඛානෙකකොටිසතසහස්සගන්ධබ්බකුම්භණ්ඩ නාගයක්ඛපරිවාරෙසු සමන්තා චතූසු දිසාසු චක්කවාළමුඛ වට්ටියං ගහිතාරක්ඛෙසු දසසු සක්කදෙවරාජසහස්සෙසු වීසං රතනසතායතෙ විජයුත්තරමහාසංඛෙ ධමෙන්තෙසු දසසු සුයාම දෙවරාජසහස්සෙසු දිබ්බචාමරවාළවීජනීහත්ථෙසු චාමරමාරුතං ගාහයන්තෙසු දසසු සන්තුසිතදෙවරාජසහස්සෙසු මණිතාල වණ්ටෙ ගහෙත්වා විජයන්තෙසු දසසු මහාබ්‍රහ්මරාජසහස්සෙසු තියොජනිකෙ සෙතච්ඡත්තෙ ධාරයන්තෙසු අසෙසෙසු ච අනෙක කොටිසතසහස්සසංඛෙසු දෙවබ්‍රහ්මෙසු මණිදණ්ඩදීපධූපකාවච්ජු

පුණ්ණඝටපදීපධජාදිහත්ථෙසු චතූසු පස්සෙසු දෙවතාහි සට්ඨිසට්ඨි උක්කාසහස්සෙසු ධාරියමානෙසු අට්ඨසට්ඨි දිබ්බතුරියසහස්සෙසු වජ්ජමානෙසු දෙවබ්‍රහ්මගණපූජිතෙසු නෙකවණ්ණගන්ධපුප්ඵ ගන්ධචුණ්ණවුට්ඨිධාරාසහස්සෙසු නිරන්තරං වස්සමානෙසු සමන්තතො නෙකසහස්සදිබ්බසඞ්ගීතිපුරස්සරෙසු ජයමඞ්ගලථුතිඝොසෙසු වත්තමානෙසු පඨවිතලතො යාවාකණිට්ඨා තුමුලසාධුකාරසහස්ස නිග්ඝොසසම්පූරිතදසදිසෙසු අචෙතනෙසුපි දසසු ලොකධාතු සහස්සෙසු නච්චන්තෙසු විය කම්පමානෙසු දසසු චක්කවාළගිරි රාජසහස්සෙසු වන්දමානෙසු විය ඔනමන්තෙසු ඉතිවචනපථා තික්කන්තාය මහතියා ජිනමඞ්ගලපූජාය පූජියමානො මහතියා ච පුඤ්ඤිද්ධියා විරොචමානො නිඛිලලොකහිතසුඛාවහං මහා භිනික්ඛමණං නික්ඛමි.

14. නික්ඛම්මෙවං සිරිසදනතො වාජියානෙන රාජා
හිත්වා රජ්ජං තනයරතනඤ්චාපි ඡන්නානුයාතො,
අග්ගද්වාරං කපිලනගරස්සොපගඤ්ඡි වීරො
ද්වාරට්ඨා තං විවරි තුරිතා දෙවතා තාවදෙව.

15. නික්ඛන්තමත්තමථ තං පුරතො යසස්සිං
ඨත්වා නභෙ නමුචීරාහ නිවත්තයන්තො,
මා වීර නික්ඛම ඉතොහනි සත්තමෙ තෙ
දිබ්බන්තු චක්කමිහ පාතුභවිස්සතෙ ති.

අථ තං පලාපෙන්තො මහාසත්තො ආහ:—

16. ජානාමි චක්කරතනප්පටිලාභමෙත්ථා
රජ්ජෙනනත්ථිකතයෙව ජහාමි තාහං,
මා තිඪදනභිමුඛෙ මම වාරණාය
පාපිට්ඨ මං නහි නිවත්තයිතුං ඛමො ත්වං.

17. පලාපෙත්වා මාරං ඉති මහතියා චාරුජුතියා
වජන්තො රජ්ජානං තයමයමතික්කම්ම ධිතිමා,
අනොමෙති ඛ්‍යාතං සරිතමතිවිත්ථිණ්ණමමලං
පභාතෙ සම්පත්තො භවි පබලකල්ලොලකලිලං.

18. භයානකොඝා ගඞ්ගමණ්ඩසභං තං
උල්ලංඝිත්වා වාජිනායෙව රාජා,
තීරෙ තස්සා පාරිමෙ දස්සනීයෙ
ඔරොහිත්වා පිට්ඨිතො කන්ථකස්ස.

19. ඡන්නං තදම්භනිය සො විනීත-
මමච්චසෙඨං සුහදං සුධීරො,
නියාතයිත්වාභරණානි තස්ස
තුරඞ්ගරාජස්සච මහානුභාවං.

20. ඡෙත්වා මඞ්ගලසායකෙන සයමෙවාලම්බකෙ මූඩජෙ
ආදායඪ්විධෙ තතො යතිපරික්ඛාරෙ විධාතාහතෙ,
වාසෙත්වානරඞ්ගජෙහිලසිතෙ හිත්වාම්බරෙ කාසිකෙ
සාමිං පබ්බජි සබ්බලොකනයනො මොක්ඛාය මායාසුතො.

එවං පබ්බජිතො ච පන සො මහාපුරිසො තදූපකණ්ඨප
තිඨිතං මධුරසහකාරමධුරසපාණජනිතමදකලරවමුඛරකණ්ඨෙහි
කොකිලකීරසාරිකාසාලිකාකුලෙහි සාකියකුලකෙතුනො
මහාභිනික්ඛමණම්ව ථොමයන්තෙහි නිරන්තරප්පවත්තිතහදය
හාරිමංජුකූජිතමනුප්පවිඨයතිජනප්පියං අනුපියං නාම අති
මනොරමං අම්බවනුය්‍යානං පවිසිත්වා තත්ථඤ්ඤතරස්ස මහාවුන
රුක්ඛස්ස මූලෙ නිසින්නො සත්තාහමත්තාගාරොව පබ්බජ්ජා
සුඛෙන වීතිනාමෙත්වා අඨමෙ දිවසෙ පාතො කතසරීරපටි
ජග්ගනො තතො නික්ඛම්ම පදසාව තිංසයොජනමතික්කම්ම
රාජගහමහානගරං පවිසො තත්ථ භික්ඛාචාරෙන ලද්ධං මිස්සකා
හාරමාදාය බහිනගරෙ පණ්ඩවධරණීධරච්ඡායමුපගම්ම නිසින්නො
ඉමිනා අත්තභාවෙන අදිඨපුබ්බං පගෙවාභුඤ්ජිතපුබ්බමුපනීතා
නිමත්තජෙගුච්ඡපටික්කූල්‍යම්පි තං මිස්සකාහාරමමතමිව පච්චවෙ
ක්ඛනෙතා පරිභුඤ්ජිත්වා වරමුඛාකණ්ණිතතදුදන්තජාතජනිත
සම්භමෙන බිම්බිසාරෙන මගධමහානරින්දෙනොපගම්ම කතමධුර
පටිසන්ථාරෙන සඤ්ජාතනසඤ්ජාතපීතිප්පමොදභාරහරිතහද
යෙන මගධරජ්ජාභිසෙකෙන නිමන්තිතො තං පච්චාදිසිත්වා
බුඩ්හුතෙ අත්තනාපඨමාගමණත්ථාය කතපටිස්සවො ආළාරස්ස
කාලාමං උද්දකස්ස රාමපුත්තමුපසඞ්කම්ම තෙසමුභින්නම්පි
සමයෙසු සයමාචරියතං පත්වාපි තඤ්ඤාදීඝසාරොඋරුවෙලංගන්ත්වා
තත්ථ මහාවනසණ්ඩම්පෙක්ඛාගයස අත්තනො පබ්බජ්ජාසවණෙ
නානුපබ්බජිතෙහි අනුපුබ්බචාරිකාගොපාගතෙහි කොණ්ඩඤ්ඤා
දීහි පඤ්චහි විජමූනිවරෙහි රත්තින්දිවමුපඨහියමානො ඡබ්බ
ස්සානි අචින්තියමතිදුක්කරං මහාපධානං පදහිත්වාපි අනධිගත
මොක්ඛො නමොපනායං බොධාය මග්ගොති දුක්කරකාරිකං
විහාය මජ්ඣිමං පටිපදමෙකායනං පටිපන්නො බාහුල්ලායාව
ත්තොයං මහාසමණොති සඤ්ජාතජෙගුච්ඡෙසු තෙසු පඤ්චවග්ගි
යෙසු නික්ඛමිත්වා ඉසිපතනං මිගදායමුපගතෙසු සයමෙකකොව
සප්පායාහාරවිහාරසෙවනෙන සරීරමනාමයං පටිපාකතිකං කත්වා

බුද්ධත්තායෙව චින්තයමානො වෙසාඛපුණ්ණචාතුද්දසීනිසාවසානෙ පඤ්ච මහාසුපිනෙ දිස්වා අජ්ජෙවනූනාහං බුද්ධත්තං පාපුණිස්සාමීති කතනිච්ඡයො පාතොව කතසරීරපටිජග්ගනො අජපාලනිග්‍රොධමූලමුපසංකම්ම මහතියා රූපසොභායොභාසමානො තත්ථ නිසජ්ජ සුජාතාය නාම සෙට්ඨිධීතුයා සුවණ්ණපාතියා නියයාදරමුපනාමිතං පක්ඛිත්තදිබ්බොජං වරපායාසමාදාය නෙරඤ්ජරානදීරොධසි ඨපෙත්වා නදියා නහායිත්වා උත්තිණ්ණො එකාසීතාලම්පොත එකූනපණ්ණාස පිණ්ඩෙ කත්වා නිඝිතපායාසා සනො සතසහස්සග්ඝනිකං සොණ්ණපාතිං නෙරඤ්ජරාය පටිසොතං පවාහෙත්වා නදීතීරෙ සුපුප්ඵසාලකානනෙ දිවාවිහාරං කත්වා දිවසාවසානෙ සම්පත්තෙ තදහුභවිස්සන්තස්ස මහතො බුද්ධමඞ්ගලස්ස මඞ්ගලපුබ්බනිමිත්තං විය දස්සෙන්තෙසු දසසු චක්කවාළසහස්සෙසු නිඛිලලොකවිම්හයජනකානෙකපාටිහාරියසහස්සසංකුලෙසු දෙවබ්‍රහ්මගණාලඞ්කතං අඩ්ඪුසභවිත්ථතමචහසිතසුදස්සනමහාදිබ්බපීඨසොභග්ගසිරිසාරං මහාබොධිමණ්ඩගාමිමග්ගමධිරූය්හ සායණ්හසමයං මනොසිලාතලෙ විජම්භමානො සීහො මිගරාජා විය වජමානො පසන්නාමිතසෙන සොත්ථියෙන නාම තිණහාරකසොත්ථියෙන දින්නා අට්ඨ කුසමුට්ඨියො ගහෙත්වා බොධිමූලමුපගම්ම පුබ්බුත්තරදිසාභාගෙ ඨිතො කුසමුට්ඨියො චාලෙත්වා තාවදෙව ඝනම්භාපයිවිං තිට්ඨිත්වා උබ්බෙ චුද්දසහත්ථ විජයාසනෙ වසුමතිනගවතිනිවිලතලතිලකසඞ්කාසච්ඡත්තනා සහජාතං මහාවිජයපාදපමස්සත්ථබොධිදුමරාජානං පිට්ඨිතො කත්වා කාමං තචො ච නහාරු ච අට්ඨි ච අවසිස්සතු උපසුස්සතු මෙ සරීරෙ මංසලොහිතං සම්මාසම්බොධිමනධිගම්ම ඉතො න වුට්ඨහිස්සාමීති චතුරඞ්ගසමන්නාගතමතිදළ්හවීරියමධිට්ඨාය අසනිසතසහස්සපතනෙනාපි භිජ්ජිතුමසක්කුණෙය්‍යරූපං අපරාජිතපල්ලඞ්කමාභුජිත්වා පුරත්ථිමං ලොකධාතුං විලොකෙන්තො සකලදසසහස්සචක්කවාළවාසීහි දෙවබ්‍රහ්මගණෙහි ජිණවෙසධරෙහි විවිධපූජාවිධිපරායණෙහි සාතිසයපීතිපාමොදපරවසහදයෙහි වන්දියමානො පූජියමානො ථොමියමානො නිසීදි.

21. තිභුවනවසවත්තී තං විදිත්වාන මාරො
සමණමවසවත්තිං පාපිමාතිව කුද්ධො,
විසයමතිගතො මෙදානයං බුද්ධභාව-
මභිලසති න දස්සාමස්ස තානෙත්ව මන්ත්වා.

22. පළසසිඛිසිඛාභාදිත්තරත්තොරුවට්ට-
නයනයමලභීමං භකුටීභාලභඞ්ගං,
විකටවිපිටනාසාභීසණං වඞ්කදාඨා-
සහටහනුයුගන්තං තිබ්බරං තම්බදාඨිං.

23. ගහිතදහනජාලාදිනානසත්ථාභිකිණ්ණ-
දසසතභුජභීමං නිම්මිණිත්වාන වෙසං,
මණිමයමථ සීසෙ ධාරයන්තො කිරිටං
ගිරිසිඛරසරික්ඛං දන්තිමාරුය්හ තුඞ්ගං.

24. ඛනුපහරණවන්තිං ඝොරනාදං නදන්තිං
ගණනපථමතීතඤ්චාදිසිත්වා සඤසතං,
තිදසගණමසෙසං ධංසයන්තො සමෙත-
මභිගමි මුනිමෙතං ජෙතුකාමො රණෙන.

තතො යාව චක්කවාළාවලාවධිපලාතෙසු දසසහස්සචක්කවාළාගතෙසු දෙවබ්‍රහ්මගණෙසු පාතුභවන්තෙසු අනෙකරූපදුන්නිමිත්තසතෙසු පතන්තෙසු උක්කාසහස්සෙසු චලන්තෙසු අසනිසහස්සෙසු ධූමන්ධකාරගහණපිහිතාසු දසදිසාසු සන්දමානරුධිරධාරාවණ්ණදාරුණෙ සාරුණකරෙ සුරචාපසතෙරතාසතසමාවුතෙ තාරාපථෙ සමන්තා පවාගමාතෙ ඛරසංඵස්සඡවරම්භාන්ලෙ කවන්ධසතෙසු ගගනතලෙ නච්චන්තෙසු හාහාරවනිකරමුඛරෙසු තිදසනිවහෙසු සකරුණපරිදෙවපරායණෙසු දෙවච්ඡරානිකරෙසු මාරො වසවත්ති සනිම්මිතානමෙසං දුන්නිමිත්තානමත්තනො පරාජයස්සෙව පුබ්බනිමිත්තභාවම්ජානන්තො බොධිමණ්ඩමුපගම්ම සතසහස්සනාපි තාදිසානමජෙය්‍යවික්කමාතිසයං විහගරාජමිව සකුණසඞ්ඝමජ්ඣගතං කෙසරීමිගරාජමිව ච මිගගණපරිවාරිතං මාරබලමජ්ඣගතම්පි මහානාරායණබලං විසාරදං විගතලොමහංසමෙකකමෙව සුසජ්ජවිමානෙ මහාබ්‍රහ්මානමිව බොධිමූලෙ ඛඩාපරාජිතපල්ලඞ්කමාසීනං මහාගොතමබුද්ධංකුරං දිස්වා තං පලාපෙතුකාමො යුගන්තසමයසමුට්ඨිතා විය වාතවස්සපාසාණපපහරණඞ්ගාරකුක්කුලපුල්නකද්දමන්ධකාරසංඛාතා නව මහාවුට්ඨියො සමුට්ඨාපෙත්වා තිට්ඨතු මහාපුරිසො තස්ස චීවරකණ්ණම්පි චාලෙතුංවා තුසාරසීකරමත්තම්පි සරීරෙ පාතෙතුං වා තිසිණන්තාකාසතො තිලඵලමත්තම්පි පදෙසං තමසා ඵරිතුංවා අවිසහන්තො තෙසු පාසාණාදීසු මාලාගුළපුප්ඵදාම පුප්ඵවුට්ඨි චන්දනචුණ්ණ පුප්ඵරෙණු දිබ්බගන්ධභාවමුපගතෙසු දිනකරසහස්සතෙජොභිභාවිනා මහතා ඕභාසෙනොභාසමානං මහාසත්තමවලොකිය කොධාභිභූතහදයො තං විචුණ්ණෙතුකාමො සිනෙරුගිරිරාජම්පි තාලක්කළීරම්ව ඛණ්ඩයිතුමීසන්තමත්තනො ඉස්සාරභූතමභිහිංසණානුභාවං ඛුරධාරං චක්කායුධමාදාය තෙන සකලභුවනෙකවීරං මහාපුරිසං පහරි.

අථ තස්මිංපි තස්සොපරි දිබ්බකුසුමච්ඡත්තභාවමුපගම්ම මහාබ්‍රහ්මුනා ධාරිතතියොජනිකසෙතච්ඡත්තෙනාපි දසසතනයන රුචිරසිරිසොභග්ගුම්බබහෙන තංඛණමෙව භුජසහස්සක්ඛිත්තෙසු නිඛිලායුධෙසු දසබිම්බරපරිමිතාය මහතියා මාරසෙනාය බිභෙතාසුවානෙකසහස්සෙසු ජලිතදහනසිඛාවිප්ඵුලිඞ්ගමාලාසතසංකුලෙසු ගිරිකූටමුසලමුග්ගරාදිසු මාලාගුළාදිභාවමුපගතෙසු විපලිතවිපුලානුභාවො කුණ්ඨිතනිඛිලායුධො කම්පි ගහෙතබ්බං ගහණම්පස්සන්තො තටතටායමානසාරණො තං මහාසමණමුපගම්ම උට්ඨහ රෙ සිද්ධත්ථ නා'යං පල්ලඞ්කො තුය්හං පාපුණාතීත්‍යවොච.

අථ පරමකරුණාපරවසහදයො විකසිතමහාපදුමසස්සිරිකසොම්මවදනො මහාපුරිසො නෙකකප්පභාවසතපරිචිතධම්මසුධතාය අත්තනො අකොධෙන පාපිමතො කොධං ජිනන්තො පරමරතිකරාය මධුරභාරතියා පියපුත්තමිව තං ආමන්තෙත්වා කො තෙ පාපිම ඉමස්ස පල්ලඞ්කස්සායත්තභාවෙ සක්ඛීති පුච්ඡි.

මාරො වසවත්ති අත්තනො සෙනාභිමුඛං හත්ථං පසාරෙත්වා සබ්බෙපි ඉමෙ මම සක්ඛිනොති වත්වා නිඛිලාය මාරචමූයා අහංසක්ඛි අහං සක්ඛීති වදන්තියා මහාපථවිද්‍රියනසද්දමිව භයංකරං සක්ඛිනිනාදං නදාපෙත්වා සක්ඛිවාදෙනාදන්ති සිද්ධත්ථමෙතමෙ කාකිනං පලාපෙස්සාමීති හට්ඨතුට්ඨො කො තෙ සිද්ධත්ථ සක්ඛීති පුච්ඡි.

නිසම්ම තං මාරතිමිරනිධනදිවාකරො සක්‍යසීහො කිමෙම පාපිම සචෙතනෙහි සක්ඛීහි ඉමස්ස පන පල්ලඞ්කස්ස මමායත්තභාවෙයමචෙතනාපි මහාපථවි සක්ඛීති වදන්තො රත්තම්බුධරගබ්භනික්ඛන්තමිව කඤ්චනසතෙරතං චීවරගබ්භන්තරතො දක්ඛිණකරතලං නීහරිත්වා වසුන්ධරාභිමුඛං කත්වා කිං හොති භූතධරෙ මම පාරමීභූමියං උත්පාදිත්වා කිලන්තානුද්දනි නිස්සද්දාසි? මයා ඉමස්ස පල්ලඞ්කස්සත්ථාය දසන්නං පාරමීනං පූරිතභාවෙ ත්වං සක්ඛි? න සක්ඛීති? ආහ.

තාවදෙවායමචෙතනාපි චතුනහුතාධිකද්වියොජන සත සහස්සබහලා දසසහස්සචක්කවාළමහාපථවී අහං වො භගවා සක්ඛිණීති වදමානා විය සතරාවසහස්සරාවං මුඤ්චන්තී සිනෙරුයුගන්ධරහිමාලයචක්කවාළධරණීධරෙ නච්චාපෙන්තී කුලාලචක්කමිව පරිබ්භමමානා සම්පකම්පිත්ථ.

තතො දියඩ්ඪයොජනසතිකො ගිරිමෙඛලො වරවාරණරාජා පරාජිතමත්තනො පිඨිගතමෙතං සකලලොකවසවත්තිනමප්‍යවසවත්තිභූතං නමුචිමුඛපාදමවංසිරං කත්වා මහාපුරිසස්ස පාදමූලෙ පාතෙන්තො ජන්නුකෙහි පතිට්ඨාසි.

තං දිස්වා තාවතියාපි මහතියා මාරවාහිනියා උබ්බිග්ගාය භීතතසිතාය දිසොදිසං පලායිතුමාරද්ධාය මරණභයභීතා මාර කිඞ්කරා එථ රෙ ජෙස්සතු වා නස්සතු වා මාරො කිමනෙන ? මා නො නස්සිම්හාති අට්ටස්සරං විරවන්තා නිවත්ථවත්ථමත්තස්සාපි අස්සාමිකා හුත්වා යෙව එකමග්ගමග්ගෙනෙව පලායිංසු.

මාරොපි පාපිමා පාපිමා විය සඞ්ඝාතපබ්බතමජ්ඣතො මහා හත්ථික්ඛන්ධතො පතිත්වා නිමත්තලජ්ජාභයාකුලිතහදයො මච්චු මුඛං පවිසන්තො අකතකල්‍යාණො විය එකකොව අනුසො චන්තො සතගුණීතදුම්මුඛීභාවො යාවලොකාලොකාචලාවධිං පලායි.

25. ධංසෙත්වා ධරමානකො දිනකරෙ ලොකන්ධකාරොපමං
මාරං පාරමිතාබලෙන මහතා තං සො සසෙනං මුනි,
ජොතෙන්තො විජයාසනෙ දුමපතිං දෙහෙන හෙමංසුනා
සිද්ධත්ථොභිනිසීදි බොධිසවිධෙ බොධාය බුද්ධංකුරො.

26. දෙවබ්‍රහ්මගණානිමත්තමුදිතා පච්චුග්ගමිත්වා තතො
රාසීභූය ච බොධිමණ්ඩමභිතො උග්ඝොසයන්තා ජයං,
පූජෙසුං දිපදුත්තමං මහතියා පූජායථො වන්දිසුං
ථොමෙසුඤ්ච තදාසි සාධුනිනදො යාවාකණිට්ඨංගතො.

එවමනන්තාභිගමණභයභීතෙහි පණ්ඩරුහාසනාතිමිසවිස රෙහි යාව චක්කවාළමුඛවට්ටිං පලාතෙහි පි තඞ්ඛණමෙව සක්‍ය සීහපස්සවානනත්තං මාරවෙරිහමානකුම්භපීඨප්පදලනමභිසඤ්ඤය සහෙළං පුනරාවත්තෙන්තෙහි දසසහස්සීලොකධාතුමෙකච්ඡණ්ණමෙක මඞ්ගලමණ්ඩිරං කරොන්තෙහි පවත්තියමානෙ මහති විජයමඞ්ගල මහෙ සූරියොපි සහස්සරංසි සකකුලකෙතුතො ගොතමබුද්ධං කුරස්ස මාරවිජයමහොදයමභිනන්දමානො මාරස්ස පාපිමතො කොපොපරත්තවදනායනස්ස හත්ථික්ඛන්ධපතනං නිහතාඛිල පතාපකිත්තිසඤ්චයස්ස විඩම්බනාසෙසසෙනඞ්ගස්ස කාකස්සෙව පර සෙලගමණඤ්ච සකලලොකස්ස නයනපථගතං කරොන්තො මඤ්ජුසඤ්ඣාබ්භදරාගපරිපාටලමණ්ඩලො ගගනතලතො පච්ඡිමජලධිකූලං පතන්තො මන්දීභූතබහලාපතෙජො සංඛිත්ත නිඛිලාලොකො විනට්ඨසහස්සකිරණොවෙකකොවාපරසෙලසංඛා තං අත්ථමගමාසි.

අථොදයගිරිසිඛරමාරූළ්හො සකලකලාපරිපුණ්ණ භගවති නිසානාථෙ විසාඛානක්ඛත්තයොගසුභගෙ ජම්භාරාතිහරිතාය මලතිලාතිලපට්මුල්ලංසිය පාචීනලොකධාතුමොදකනාතිනිව

ගෙහතොභාසයන්තෙ තබ්බණ්ණාගතාය වෙසාඛපුණ්ණමාසිනිසාය වසන්තලක්ඛියා විය නිසාමිසාගතාය පුබ්බාපරාවලතවිසුතිසුග ලොලම්බමාතසසීනමණිකණ්ණිකාලඞ්කතාය තාරකානිකරවිකච රුචිරචම්පකමාලතීමල්ලිකාමාලාලාලිතමණිවණ්ණණ්ණනිලාසන සුනීලකුන්තලකලාපාය විකසිතකුවලයිඤ්දීවරායතලොචනාය පසන්න දිසාපසාරිතායතභුජලතාගහිතසුපුප්ඵිතචම්පකාසොකසාලසාඛාදි චාමරෙහි සුගන්ධමුදුමන්දසමීරණං ගාහයන්තියා මධුමදමුදිතාලි කුලඣඞ්කාරභිතදමධුරමඞ්ගලත්ථුතිගීතං ගායමානාය මිහිසමානො තිභුවනානන්දනො සො මහාසමණො ජයමහාබොධිදුමාතපත්ත විභූසිතෙ විජයපල්ලඞ්කවරෙ නිසින්නො පුබ්බේනිවුත්ථං ඛන්ධ සන්තානමනුස්සරිතුමාරභි.

27. අනුස්සරන්තො පඨමම්හි යාමෙ
පුබ්බෙනිවාසං විවිධං සධීරො,
අනාදිකාලාගතමප්පතීතං
විනාසයී මොහමහන්ධකාරං.

28. තථෙව යාමෙපි ච මජ්ඣිමම්හි
චුතූපපාතං සමනුස්සරන්තො,
විසොධයිත්වා මුනි දිබ්බචක්ඛුං
විධංසයිත්වා යති මොහරාසිං.

29. සම්පත්තෙ රත්තියා සො සුනිපුණමතිමා පච්ඡිමස්මිංතුයාමෙ
ගම්භීරාපාරපාරං පරමධිතිධරො පච්චයාකාරසින්ධුං,
ඔගය්හානොමපඤ්ඤාපිරපබලමහා–මෙරුමන්ථෙනදළ්හ—
මාලොළෙන්තො නිහන්ත්වාසවමලමඛිලං වාසනායානුයාතං.

30. සහාරුණක්කරොදයෙනථ නිනාදයන්තො මහිං
මහාගුණමනුත්තරං සමධිගම්ම සබ්බඤ්ඤුතං,
මනොරථසමිද්ධිසඤ්ජනිතපීතිවෙගොදිතං
උදානමරහං මහාමුනිරුදානයිත්ථාමලං.

තතො පල්ලඞ්කසත්තාහං අනිමිසලොචනසත්තාහං රතනචඞ්කමණසත්තාහං රතනඝරසත්තාහං අජපාලසත්තාහං මුචලින්දසත්තාහං රාජායතනසත්තාහන්ති සත්ත සත්තාහෙ අතික්කම්ම පඤ්ඤාසතිමෙ දිවසෙ පාතොව දෙවානමින්දෙනුපනීතං අගදාමලකහරීටකං පරිභුඤ්ජිත්වා සාතසරීර පටිජග්ගනො නාගලතාදන්තකට්ඨං ඛාදිත්වා අනොතත්තොදකෙන මුඛං ධොවිත්වා නිසින්නො තපුස්සභල්ලිකොපනීතං මන්ථමධුපිණ්ඩිකං චතුමහාරාජදත්තියෙ සිලාමයපත්තෙ පරිභුඤ්ජිත්වා තතො වුට්ඨාය අජපාලනිග්‍රොධමූලං

ගන්ත්වා තත්ථ නිසින්නො සයමධිගතධම්මගම්භීරතාපච්චවෙක්ඛණෙන ධම්මදෙසනාය අප්පොස්සුක්කතමාපජ්ජන්ත මනසි තමඤ්ඤාය සංවිඥෙන දසසහස්සිලොකධාතුවාසීහි මහාබ්‍රහ්මගණෙහි පරිවුතෙන සහම්පතිනා මහාබ්‍රහ්මුනාගම්ම සිරසා නිවන්දමානෙන ධම්මදෙසනත්ථමභියාචිතො තස්සජ්ඣාසයමධිවාසෙත්වා පඤ්චවග්ගියානං පඨමං ධම්මං දෙසෙතුකාමො ආසාළ්හිපුණ්ණමදිවසෙ පච්ඡාභත්තං නික්ඛම්ම අට්ඨාරසයොජනමග්ගං ගන්ත්වා සායණ්හසමයෙ බාරාණසියං ඉසිපතනං මිගදායමුපගන්ත්වා පඤ්චවග්ගියෙ අත්තනො සම්මාසම්බොධිසමධිගමං සඤ්ඤාපෙත්වා තෙහි පරිවුතො දසචක්කවාළසහස්සසමාගතානමනෙකකොටිසතසහස්සසංඛාතානං දෙවබ්‍රහ්මගණානං මජ්ඣෙ නිසජ්ජ අචිචිතො යාව භවග්ගා දසසහස්සිලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤාපෙන්තො තිපරිවට්ටං ද්වාදසාකාරං සට්ඨිනයසහස්සපටිමණ්ඩිතං දසසහස්සිලොකධාතුකම්පනං අපරිමාණොභාසපාතුභාවහෙතුභූතං අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තෙන්තො කොණ්ඩඤ්ඤච්ජමුනිපමුඛා අට්ඨාරස මහාබ්‍රහ්මකොටියො අමතං පායෙත්වා අඤ්ඤාසි වත භො කොණ්ඩඤ්ඤොති උදානමුදානෙන්තො ආයස්මන්තං කොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරමඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤසමඤ්ඤාභිඤ්ඤාතං විධාය පාටිපදෙ තත්ථෙව වස්සමුපගන්තො ඉතරෙපි චත්තාරො යථාක්කමං ඔවදන්තො සොතාපන්නෙ කත්වා පඤ්චමියං පක්ඛස්ස සබ්බෙපි තෙ පඤ්චවග්ගියෙ එහිභික්ඛූපසම්පන්නෙ අනත්තලක්ඛණසුත්තදෙසනාය අරහත්තඵලං පාපෙත්වා තතො යසකුලපුත්තප්පමුඛෙ පඤ්චපඤ්ඤාස ජනෙ එහිභික්ඛුපබ්බජ්ජාය පබ්බාජෙත්වා තෙපි අරහත්තං පාපෙත්වා එකසට්ඨියා ලොකෙ අරහන්තෙසු ජාතෙසු වුත්ථවස්සො පවාරෙත්වා සට්ඨි භික්ඛූ ධම්මදූතචාරිකාය පෙසෙත්වා සයං උරුවෙලං ගච්ඡන්තො කප්පාසිකවනසණ්ඩෙ තිංස භද්දවග්ගියකුමාරෙ යාව අනාගාමිඵලං විනෙත්වා තෙපි එහිභික්ඛුපබ්බජිතෙ චාරිකායෙව පෙසෙත්වා සයමෙව උරුවෙලං ගන්ත්වා තත්ථ උරුවෙලකස්සපනදීකස්සපගයාකස්සපවිස්සුතෙ සහස්සපරිවාරෙ තෙභාතිකජටිලෙ සොළසමහාපාටිහාරියප්පමුඛෙහි අඩ්ඪුඩ්ඪපාටිහාරියසහස්සෙහි දමෙත්වා ගයාසීසෙ නිසින්නො තම්පි එහිභික්ඛුසහස්සං ආදිත්තපරියායසුත්තදෙසනාය අරහත්තං පාපෙත්වා තෙනෙව මහාඛීණාසවසහස්සෙන පුරක්ඛතො බිම්බිසාරස්ස මගධමහාරඤ්ඤො දින්නං පටිඤ්ඤං මොචෙස්සාමීති චින්තෙත්වා රාජගහනගරාසන්නං ලට්ඨිවනුය්‍යානමගමාසි.

31. නිසම්ම භද්දො තමුදන්තජාත-
මුදග්ගචිත්තො නහුතෙහි රාජා,
පුරක්ඛතො ද්වාදසහෙස රම්ම-
මුපාගමී ලට්ඨිවනං ඛණෙන.

32. තතො'පසඞ්කම්ම සමන්තචක්ඛු-
මගාධපඤ්ඤං මගධාධිනාථො,
පණම්ම ධම්මාධිපමෙකමන්තං
නිසීදි සද්ධිං පරිසාය ධීමා.

33. අථො'රුවෙලවහයකස්සපස්ස
ඉසිප්පමොක්ඛස්ස මහිද්ධිකස්ස,
සමුට්ඨිතායං දමනං ජිනෙන
කථායමාරබ්භ මහාජනස්ස.

34. තහිං මහානාරදකස්සපාඛ්‍ය-
මදෙසයී ජාතකමබ්භුතං සො,
චතුබ්බිධඤ්චාපි හි දෙසනන්තෙ
පකාසයී සච්චමනොමපඤ්ඤො.

35. සුත්වාන ධම්මං නහුතෙහි රාජා
පඤ්ඤමෙකාදසහෙව සද්ධිං,
පතිට්ඨහි සොතඵලෙ තදෙක-
මුපාසකත්තං නහුතඤ්ච තෙසු.

36. නරාධිපො සො පුනදෙව පඤ්ච
අස්සාසකෙ සත්ථු පවෙදයිත්වා,
තං ස්වාතනායාපි පසන්නචිත්තො
නිමන්තයී ලොකගරුං සසඞ්ඝං.

37. බද්ධඤ්ජලී සිරසි භූරිමතිං චතූසු
ඨානෙසු සො භුවි නිපච්ච නමස්සමානො,
තික්ඛත්තුමක්ඛයගුණං වරදක්ඛිණෙය්‍යං
කත්වා පදක්ඛිණමගා නගරං නරින්දො.

අථ රඤ්ඤො නගරං පවිට්ඨෙ දෙවනගරමිව තමලඞ්කා-රාපෙත්වා පුන දිවසෙ මහාරහං දූතං පට්ඨාපෙත්වා කාලෙ ආරොචාපිතෙ පාතොපභුති සන්නිපතිතෙන අට්ඨාරසකොටිසඞ්ඛා-තෙන මහාජනකායෙන බුද්ධදස්සනබ්‍යාවටෙන නිරන්තරස-ම්බාධෙ තිගාවුතමග්ගෙ මහාභික්ඛුසඞ්ඝපරිවුතො භගවා ඡබ්බණ්ණඝනබුද්ධරංසියො විස්සජ්ජෙන්තො නිරන්තරප්පවත්තෙහි මහාජනසාධුකාරසහස්සෙහි කම්පෙන්තො විය ගිරිබ්බජං අනුප-මාය බුද්ධසිරියා අසමෙන බුද්ධවිලාසෙන මහාජනස්ස මනනය-නානි පීණෙන්තො වග්ගං පටිපජ්ජිත්වා තාවදෙව නිරූපමාණව-වෙසධාරිනා දසසතනයනෙන පුරතො පාතුභූතෙන අභිත්ථවිය

මහාගුණසමුද්දො රාජගෙහං ගන්ත්වා පච්චුග්ගතෙන නරපතිනා පත්තමාදාය අන්තොරාජමන්දිරං පවෙසෙත්වා සභික්ඛුසංඝෙන පණීතඛාදනීයෙන සන්තප්පිතො සම්පවාරිතො භත්තකිච්චාවසානෙ සොවණ්ණභිඞ්කාරගතෙන මහාරඤ්ඤා දක්ඛිණපාණිතලෙ මණිවණ්ණසුගන්ධනීරධාරං පාතයන්තෙන පූජිතං අතිමනොරමං වෙළුවනං නාම පඨමකමහාවිහාරං මහාපඨවිං කම්පෙන්තො පටිග්ගහෙත්වා තත්ථ විහරන්තො ආයස්මන්තෙසු සාරිපුත්තමහාමොග්ගල්ලානමහාසාවකෙසු ඤාතකිච්චවසු පිතුමහානරින්දෙන සුතවරං මෙ ආනෙත්වා දස්සෙථාති දසවාරෙ පෙසිතෙසු පච්චෙකපුරිසසහස්සපරිවාරෙසු දසසු මහාඅමච්චෙසු සපරිවාරෙසු එහිභික්ඛුපසම්පන්නෙසු සච්ඡිකතාරහත්තෙසු දසමෙන කාළුදායිනා මහාඛීණාසවෙන වසන්තවණ්ණනාපුබ්බඞ්ගමං ගමනමග්ගං වණ්ණයන්තෙනාභියාචිතො වීසතිසහස්සමහාඛීණාසවභික්ඛුසංඝපුරක්ඛතො රාජගහතො නික්ඛම්ම අතුරිතචාරිකාය සට්ඨියොජනිකං මග්ගං පටිපන්නො වීහි මාසෙහි සකකුලනගරං ගන්ත්වා පච්චුග්ගතෙහි සාකියනරින්දෙහි මහතා පරිහාරෙන නිග්‍රොධාරාමං නීතො තත්‍රාභිමානධනෙ ඤාතිනරපතිනිකරෙ අත්තානමවන්දමානෙ ඤත්වා ආකාසමබ්භුග්ගම්ම තෙසං මත්ථකෙසු අත්තනො චරණාරවින්දරෙණූයො පාතෙන්තො යමකමහාපාටිහාරියං දස්සෙත්වා පසන්නෙන පිතුමහානරින්දෙන තතියවන්දනෙනාභිවන්දිතානන්තරං ච අඤ්ඤිඤාතිකුලසහස්සෙහි සාදරමභිවන්දිතො ගගනතලතො ඔරුය්හ පඤ්ඤත්තවරබුද්ධාසනෙ නිසින්නො සිඛාප්පත්ත ඤාතිසමාගමෙ පොක්ඛරවස්සාවසානෙ මහාවෙස්සන්තරජාතකං කථෙත්වා පුනදිවසෙ නගරං පිණ්ඩාය පවිට්ඨො අන්තරවීථියමෙව ඨිතො ධම්මදෙසනාය පිතරං සොතාපත්තිඵලං පාපෙත්වා තෙන නිමන්තිතො සපරිසො රාජගෙහෙ භුඤ්ජිත්වා අනුමොදනාවසානෙ අත්තනො මාතුච්ඡං මහාපජාපතිං ගොතමිං සොතාපත්තිඵලෙ පිතරං සකදාගාමිඵලෙ ච පතිට්ඨාපෙත්වා අග්ගසාවකයුගලමාදාය පිතරා සද්ධිං රාහුලමාතාය භවනං ගන්ත්වා තායාතිමත්තපෙමාදරගාරවභත්තිභාරාවනතාය ගොපප්ඵකෙසු ගහෙත්වා පරිදෙවන්තියාභිවන්දිතො පිතරා චස්සා මහාගුණෙ වණ්ණිතෙ තායඤ්ඤපත්තියා චන්දකින්නරජාතකං කථෙත්වා පුනදිවසෙ මහාපජාපතිනන්දනං නන්දරාජානං සත්තමෙ දිවසෙ සතනුජරතනං රාහුලභද්දඤ්ච පබ්බාජෙත්වා මහාධම්මපාලජාතකදෙසනාය පිතරං අනාගාමිඵලෙ පතිට්ඨාපෙත්වා භික්ඛුසංඝපරිවුතො කපිලපුරතො නික්ඛම්ම චාරිකං චරමානො පුනදෙව රාජගහං පච්චාගන්ත්වා වෙළුවනමහාවිහාරෙ විහරන්තො එකස්මිං සමයෙ විවෙකමනුබ්‍රූහයමානො රාජගහනගරාසන්නෙ සීතවනමගමාසි.

38. යො තස්මිං සමයෙ සුදත්තවිදිතො භොජ්ජ පවුත්තො මහා-
සෙට්ඨී සො තමනාථපිණ්ඩිකොති ඛ්‍යාතාපරාඛ්‍යො පුරං,
රම්මං රාජගහං සසඤ්ඤිවහෙ-නාගම්ම සාවත්ථිතො
වොහාරාය නිකෙතනෙ භගිණියා වාසං අකා ගන්තුනො.

39. සුත්වාන සො භගවතො භුවි පාතුභාව-
මච්චන්තදුල්ලභමතීව පසන්නචිත්තො,
තංදස්සනෙකමනසො නිසි නික්ඛමිත්වා
පාතොව ගඤ්ඡි සුභසීතවනං විභාවී.

40. පස්සන්තො සාලමූලෙ විමලසිරිධරං බද්ධපල්ලඞ්කමෙත-
මාසීනං සොපගන්ත්වා ගහපතිනිසභො පාදමූලෙ නිපච්ච,
වන්දිත්වා ලොකනාථං පමුදිතහදයො එකමන්තං නිසින්නො
හෙමන්තෙ සීතවාතෙ නිසි සුඛසයනං කානනෙ සත්ථු පුච්ඡි.

41. දීපෙන්තො සුඛසායිතං මතිමතො තස්සානනො සබ්බදූ
සත්ථා ධම්මමදෙසයිත්ථ නිපුණං සුත්වාන තං සො තදා,
සොතාපත්තිඵලෙ ඨිතො සපරිසං තං භොජයිත්වා ජිනං
වාසත්ථං වසිපුඞ්ගවං සනගරෙ යාචිත්ථ සාවත්ථියං.

42. නිසම්ම ධීමා සුගතස්ස සුඤ්ඤ-
ගාරෙසුයෙවාභිරතිං පතීතො,
පවෙදයිත්වා ජිනභාසිතස්ස
විසුඤ්ඤතභාවඤ්ච මහෙසිනො සො.

43. පටිස්සවං සත්ථු තතො ලභිත්වා
පණම්ම තික්ඛත්තුමනොමනාමිං,
පදක්ඛිණං ලොකගරුං කරිත්වා
නිවත්ති සාවත්ථිපුරාය සෙට්ඨී.

තතො සො සපරිවාරො රාජගහතො නික්ඛම්ම සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ පඤ්චතාලීසාය යොජනෙසු සතසහස්සං සතසහස්සං විස්සජ්ජෙත්වා යොජනිකෙ විහාරෙ කාරයමානොව සාවත්ථිං පත්වා තත්ථත්තනො පියසහායෙන ජෙතව්හයෙන නරපතිසූනුනා රොපිතසංවඩ්ඪිතං නානාවිධපුප්ඵූපගඵලූපගතරුවරනිචිතං සම්මත්තකොකිලකුලකලාලාපකලකලබහලං අනෙකවිහගසඞ්ඝසඞ්කූජිතං පචුරචතුප්පදසඤ්චයසඤ්චරිතං නගරතො නාතිදූරං නාච්චාසන්නං ගමනාගමනසම්පන්නං ඡායූදකාදිසමන්නාගතං යොගානුකූලභූමිභාගරමණීයං ජෙතවනං නාම අතිමනොහරං උය්‍යානවරං අට්ඨාරසකහාපණකොටිසන්ථාරෙන

කිණිත්වා යං අතීතෙ විපස්සිස්ස භගවතො කාලෙ පුනබ්බසු
මිත්තො නාම මහාසෙට්ඨි සුවණ්ණිට්ඨකාසන්ථාරෙන කිණිත්වා යො
ජනප්පමාණං විහාරං කාරෙසි යං සිඛිස්ස භගවතො කාලෙ
සිරිවඩ්ඪො නාම මහාසෙට්ඨි සුවණ්ණඵාලසන්ථාරෙන කිණිත්වා
තිගාවුතප්පමාණං විහාරං කාරෙසි යං වෙස්සභුස්ස භගවතො
කාලෙ සොත්ථියො නාම මහාසෙට්ඨි සුවණ්ණහත්ථිපදසන්ථාරෙන
කිණිත්වා අඩ්ඪයොජනප්පමාණං විහාරං කාරෙසි යං කකුසන්ධස්ස
භගවතො කාලෙ අච්චුතො නාම මහාසෙට්ඨි සුවණ්ණිට්ඨකාසන්ථා
රෙනෙව කිණිත්වා ගාවුතප්පමාණං විහාරං කාරෙසි යං කොණා
ගමනස්ස භගවතො කාලෙ උග්ගො නාම මහාසෙට්ඨි සුවණ්ණ
කච්ඡපසන්ථාරෙන කිණිත්වා අඩ්ඪගාවුතප්පමාණං විහාරං කාරෙසි
යං කස්සපස්ස භගවතො කාලෙ සුමඞ්ගලො නාම මහාසෙට්ඨි
සුවණ්ණිට්ඨකාසන්ථාරෙන කිණිත්වා සොළසකරීසප්පමාණං විහාරං
කාරෙසි තත්‍රායම්පි මහාසෙට්ඨි සබ්බබුද්ධානමවිජහිතට්ඨානෙ
අට්ඨාරිසම්මතෙ භූමිභාගෙ අඤ්ඤදත්‍රානඝරතනවරපරිච්චාගෙන
අට්ඨාරසකොටිධනවිතරණෙන පරිවෙණප්පමුඛචඞ්කමණකුටිමණ්ඩ
පාදිපතිමණ්ඩිතමපහසිතබ්‍රහ්මවිමානසිරිසොභග්ගං භගවතො
සුගන්ධමහාගන්ධකුටිමපරම්පි සුධම්මං මහාධම්මසභාමණ්ඩපඤ්ච
තං පරිවාරෙත්වා සාරිපුත්තමහාමොග්ගල්ලානමහාකස්සපත්ථෙරප්ප
මුඛානං මහාථෙරවරානමත්ථාය පාටියෙක්කසන්නිවෙසනෙ
ආවාසෙ එකකූටද්විකූටහංසවට්ටකාදීසාලාමණ්ඩපාදිසෙස
සෙනාසනානි පොක්ඛරණීචඞ්කමණරත්තිට්ඨානදිවාට්ඨානාදප්පසො
භිතානෙව ච කාරෙත්වා සත්තරතනමයවිචිත්තගොපුරතොරණ
රමණීයෙන අට්ඨාරසහත්ථුබ්බෙධෙන භුජගරාජභොගාවලිලීලානු
කාරිනා සුධාධවලෙන පාකාරවලයෙන පරික්ඛිපිත්වා නිට්ඨිතෙ
විහාරකම්මන්තෙ භගවතො දූතං පාහෙසි නිට්ඨිතං මෙ භන්තෙ
විහාරකම්මං යස්සදානි භගවා කාලං මඤ්ඤති ඉධාගමනාය
සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙනාති.

තං සුත්වා සත්ථා වීසතිසහස්සමහාඛීණාසවසමණගණ
පරිවුතො රාජගහනගරතො නික්ඛමිත්වා දිවසෙ දිවසෙ යොජ
නිකවිහාරපරිභොගෙන මහාසෙට්ඨිං මහාජනතඤ්චානුගණ්හන්තො
මාසඩ්ඪමාසච්චයෙන සාවත්ථිනගරසමීපමුපාගමි.

තතො තද්දනතජාතස්සවණ්ණසඤ්ජාතපීතිප්පමොදිතසය
පරවසහදයෙන අනාථපිණ්ඩිකෙන ගහපතිමහොදයෙන අපරිමිත
මහාජනපරිවුතෙන ජෙතවනමහාසෙට්ඨිසතානුගතෙන යොජනමත්ත
මද්ධානං පච්චුග්ගතෙනාභිපූජිතො නෙකවිධපූජාවිධානපරාය

ණෙන නිරන්තරප්පවත්තසාධුකාරසහස්සසඤ්ඡාදිතභුවනන්ත
රෙන මහාජනෙනාභිපූජියමානො භගවා සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන
නික්ඛමිත්වා අපරිමිතසමයසමුපචිතසමතිංසපාරමිප්පභාවාතිසය
සමුග්ගතෙන සමත්තභුවනත්තයවිම්හයාවහෙන අතිමහතා බුද්ධානු
භාවෙන අචෙතනායපි මහාපථවියා නින්නට්ඨානෙසු උන්න
මන්තෙසු උන්නතට්ඨානෙසු සමීභවන්තෙසු පාසාණසක්ඛරකඨල
ඛාණුකණ්ටකෙසු සයමපගච්ඡන්තෙසු අචෙතනෙසුපි චක්කවාළ
ගිරිසිනෙරුහිමධරණීධරෙසු නමස්සමානෙසු විය ඔනමන්තෙසු
ධරණීතලසමුග්ගතෙසු අචෙතනපඞ්කජෙසු චක්කඞ්කිතමත්තනො
පාදපඞ්කජං සම්පටිච්ඡන්තෙසු වාතවලාහකෙසු සිනිද්ධසුගන්ධමුදු
මන්දමාරුතං ගාහයන්තෙසු වස්සවලාහකෙසු සිසිරජ්ඣසිතෙහි ධූලිං
සමයන්තෙසු අවාදිතෙසුපි වීණාවෙණුමුරජකංසසඞ්ඛපණවාදිතුරි
යෙසු සයමෙව සකසකනින්නාදං මුඤ්චන්තෙසු නිඛිලනරනාරී
ජනපිළන්ධිතෙසු කනකරජතමණිරතනාභරණෙසු අධිකතර
මොභාසන්තෙසු කෙසරීසු සීහනාදං නදන්තෙසු මත්තවරවාර
ණෙසු කොඤ්චරවං රවන්තෙසු තුරගෙසු මහාහෙසිතං හසන්තෙසු
සකලමිගපක්ඛිසඤ්චයෙසු නානාවිධ මධුරරවං රවන්තෙසු ඉති
වචනපථාතීතෙසු විවිධපාටිහාරියසහස්සෙසු වත්තමානෙසු
වත්තිංසමහාපුරිසලක්ඛණාසීත්‍යනුබ්‍යඤ්ජනබ්‍යාමප්පභාකෙතුමා
ලාලඞ්කාරභාසුරාය බුද්ධසිරියා මිගපක්ඛිනමපි මනනයනාභිපී
ණෙන්තො පගෙව දෙවමනුස්සානං නිජදෙහනිග්ගතාහි ඡබ්බණ්ණ
ඝනබුද්ධරංසිමාලාහි නිඛිලභුවනතලමලඞ්කරොන්තො සබ්බංසහ
මපි නිජගුණභාරවහනාසහතාය කම්පමානමස්සාසෙන්තො විය
වසුමතිං සාවත්ථිපුරවරමාගම්ම සහස්සගුණිතෙනානුභාවමහිමෙන
අසඤ්ඤතිත්ථියජනවඤ්චිතං මහාජනං සහදස්සනෙනෙව පසාදපර
වසමානසං විධාය නිඛිලලොකග්ගදක්ඛිණෙය්‍යො දක්ඛිණවාරෙන
නගරතො නික්ඛම්ම භික්ඛුසඞ්ඝපුරක්ඛතො විකිණ්ණලාජපඤ්චම
කුසුමනිකරාලඞ්කතභූතලං සමුස්සාපිතවිවිධරුචිරතොරණසිරිසාර
මනොහරවාරපදෙසං සුවණ්ණග්ඝියපුණ්ණඝටදීපමාලාසමලඞ්කත
මාලකං ලලමානපඤ්චවණ්ණධජපතාකසතානුබද්ධනකමණිකි
ඞ්කිණීකනිකරඛඞ්කාරමුඛරිතගගනන්තරාලං නිඛිලජම්බුදීපධර
ණීතලෙ අග්ගරාමණෙය්‍යකදස්සනං අපහසිතවෙජයන්තසිරි
සොභග්ගං ජෙතවනං නාම අසදිසමහාවිහාරං පාවිසි.

පවිසිත්වා ච පන උදයගිරිසිඛරසමුදිතො විය පුණ්ණචන්දො
සුපඤ්ඤත්තවරමහාබුද්ධාසනමලඞ්කුරුමානො තාරකානිකරෙන
විය මහතා ඛීණාසවසංයමිගණෙන පරිවුතො නිසජ්ජ තෙන
මහාසඞ්ඝෙන හත්ථිභාරාවනතෙන සිරසාභිවන්දමානෙන කථ
න්නුඛො මෙ භන්තෙ ඉමස්මිං විහාරෙ පටිපජ්ජිතබ්බන්ති පුට්ඨො

තෙනාපි ඛො ගහපති ඉමං ජෙතවනං ආගතානාගතස්ස භික්ඛු සඞ්ඝස්ස දෙහීති වත්වා තිව පසන්නහදයෙන තෙන සොණ්ණ භිඞ්කාරකරෙන භගවතො දක්ඛිණකරතලෙ ඉන්දනීලමණිවණ්ණ රුචිරවාරිධාරං පාතයන්තෙන ඉමං ජෙතවනං ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස බුද්ධපමුඛස්ස සඞ්ඝස්ස දම්මීති පූජිතං තං මහාවිහාර වරං පටිග්ගහෙත්වා මධුරබ්‍රහ්මඝොසං නිච්ඡාරෙන්තො විහාරදානානුමොදනමකාසි.

44. සුත්වානිමන්තමනුමොදිතමෙස සෙට්ඨී
තුට්ඨො නිමන්තිය තිලොකගරුං සසඞ්ඝං,
දානප්පදානවතුරො චතුපච්චයෙහි
චත්තාතුමාරභි විහාරමහං මහන්තං.

45. හත්ථා තථාගතමුපඑගතා සසඞ්ඝ-
මට්ඨාදසෙව ග් තගිමපි හිරඤ්ඤකොටී,
විස්සජ්ජිතා විධුතලොභමලෙනහෙසුං
මාසෙහි සො නවහි නිට්ඨමගා මහොපි.

ඉච්චෙවමනාථපිණ්ඩිකෙන මහාසෙට්ඨිනා චතුපඤ්ඤාස කොටිධනපරිච්චාගෙන කාරිතං ජෙතවනමහාවිහාරං පටිග්ග හෙත්වා තස්මිං පුරිමකානෙකකොටිසතසහස්සසද්ධම්මවරචක්ක වත්තිනිසෙවිතෙ නවලොකුත්තරධම්මමහාවිජයධජං උස්සාපෙත්වා සද්ධම්මාමතවස්සෙන චතස්සො පරිසා සන්තප්පෙත්වා නිබ්බානා මතරසපානෙන වෙනෙය්‍යජනකිලෙසපරිළාහං නිබ්බාපෙත්වා විහරන්තෙ අම්හාකං භගවති ලොකනාථෙ එකදිවසං සායණ්හ සමයෙ අත්ථාචලචූළාවලම්බිනි ලොහිතබිම්බෙ සිරිමති සරොජිනී නායකෙ සබ්බාපි චතස්සො පරිසා තතො තතො ආගම්ම අල ඞ්කතමහාධම්මසභාමණ්ඩපමජ්ඣෙ ඔතිණ්ණා තත්ථ සීහරාජම ත්ථකෙ පතිට්ඨිතං සමුස්සිතසෙතච්ඡත්තං නානාවිධානග්ඝමණි රතනඛචිතං විචිත්තචිත්තකම්මසමුජ්ජලං භගවතො මහාධම්මා සනං පරිවාරෙත්වා නිසීදිංසු.

එවං නිසින්නාසු ච පන චතූසු පරිසාසු භික්ඛුසංඝස්ස අන්තරෙ භගවතො මහානෙක්ඛම්මමාරබ්භ අයමන්තරාකථා උදපාදි අච්ඡරියං ආවුසො අබ්භුතං ආවුසො අතිදුක්කරං මහා පුරිසෙන පරමසුඛුමාලෙන පඤ්චසු කාමගුණෙසු අවීතරාගෙ නෙව සතා පියරූපසාතරූපං ඝරාවාසං පහාය අභිනික්ඛම නෙන නාකතං කථංනුඛො සො ධරමානකොනෙව පිතුමහානරින්දෙ නාභිසිත්තං සකලජම්බුදීපෙ අග්ගරජ්ජං තථා සත්තාහබ්භන්තරෙ

එකන්තභාවිං ද්විසහස්සදීපපරිවාරං චතුමහාදීපසඞ්ඛගුම්බං සත්තරතනචතුරිද්ධිසමිද්ධං අපි දෙවභූතෙන කාමිතබ්බසිරිවිභවං කිමෙව මනුස්සභූතෙන චාතුරන්තචක්කවත්තිරජ්ජමනපෙක්ඛමානො නික්ඛමි, කථම්බිලම්බගලචක්කවාළප්පදීපසදිසං සොළස මහාජනපදලඞ්කතං තිසතඤ්සතනවසතයොජනාවට්ටෙහි තීහි අන්තොමජ්ඣිමමහාමණ්ඩලෙහි පතිමණ්ඩිතං වරජම්බුදීපං තත්‍රාපි අනඤ්ඤසාධාරණානුභාවමහිමොපසොභිතවසුමතිං විසිට්ඨසත්තුත්තමනිසෙවිතමමරාවතීසිරිම්පහසන්තිම්ව කපිලාභිධානිං මහාරාජධානිං තත්‍රාපි විජිතවෙජයන්තවිබ්භමෙ රම්මසුරම්මසුභනාමධෙය්‍යෙ තයො පාසාදවරෙ තථා සහජාතා ගාවුතඩ්ඪයොජනතිගාවුතයොජනපරිමාණා චතස්සො මහානිධිකුම්භියො චානපෙක්ඛමානොව නික්ඛමි, කථමනෙකජාතිකොටිසතසහස්සපරිචිතාමිතසුතපෙමභාරභරිතහදයං සුද්ධොදනං ජනකමහාරාජාධිරාජං තථා පායිතථඤ්ඤමත්තනො මායාජනෙත්තිභගිනිම්පුන පුත්තසිනෙහභින්නහදයං මහාපජාපතිං ගොතමිං තථා අපරිමිතාතීතකාලානුයාතබද්ධපෙමමත්තනො ජායම්වානපායිනිං පරමරතිකරවරපඤ්චකල්‍යාණගුණොපෙතං චත්තාළීසසහස්සවරරාජසුන්දරීපරිවාරමම්බරඞ්ගනාපභාසන්තිධරං යසොධරං නාම අග්ගමහෙසිරතනඤ්චානපෙක්ඛමානොව නික්ඛමි, තිට්ඨතුවා සබ්බමෙතං කථමහො සො තදහුජාතමත්තනො තනයරතනමනුබන්ධරතනපටිබිම්බවිබ්භමමසෙසමහාපුරිසලක්ඛණොපපන්නාවිච්ඡින්නරුචිරත්තභාවං රාහුලභද්දං සොමොදයම්ව පෙමපයොසින්ධුඳමජනකං ජනිකාගබ්භාධිරූළ්හමනිමිසෙහිපි නයනෙහි විලොකෙන්තො හත්ථෙනාපි තං අඵුසිත්වා කිමෙවාලිඞ්ගිත්වා සිරිගබ්භචාරුම්මාරන්තරගතම්පි චරණමුද්ධරිත්වානපෙක්ඛකොව නික්ඛමීති.

එවමනෙකෙහිපි පකාරෙහි භගවතො මහානෙක්ඛම්මං වණ්ණයන්තෙසු තෙසු යතිපුඞ්ගවෙසු සමාහිතාපි යෙභුය්‍යෙන පුථුජ්ජනභූතා තං සුතවරපරිචයාගමනුස්සරිය සකභාවෙන සණ්ඨාතුමසහන්තා පසාදසංවෙගරයාතිසයමපිතසදයහදයා ආනන්දස්සුජලප්පබන්ධවෙගවිලුලිතනයනා අහො මහාගුණො භගවා යො ° අඛිලලොකහිතහෙතු තාදිසම්පි තනයරතනවරමනපෙක්ඛිත්වා නික්ඛමීති අබ්භූතරසානුභාවමෙවානිමත්තමාවිකරිංසු,

අථ සත්ථා සායණ්හසමයං පතිසල්ලානා වුට්ඨිතො දිබ්බාය සොතධාතුයා තෙසං යතිවරානං කථං සුත්වා ඉමෙ භික්ඛූ මම ඝරාභිනික්ඛමණං වණ්ණෙන්ති න ඛො පනෙතෙ ජානන්ති මයා පාරමීභූමියං ඨිතෙන අනෙකෙසු අත්තභාවෙසු තෙසු දුච්චජම්පි රජ්ජසිරිවිභවං පහාය නික්ඛන්තභාවං ගච්ඡාමිදානි තෙසං කථං මත්ථකං

පාපෙතුන්ති චින්තෙත්වා සිරිසයනතො වුට්ඨාය සුරත්තදුපට්ටං නිව
සෙත්වා විජ්ජුලතාසස්සිරිකං කායබන්ධනං බන්ධිත්වා නිග්‍රොධපක්ක
සදිසවණ්ණං සුගතමහාචීවරං පාරුපිත්වා මණිගුහාය නික්ඛමන්තො
කෙසරිසීහරාජා විය විජම්භමානො සුගන්ධවරගන්ධකුටිතො
නික්ඛම්ම ඡබ්බණ්ණඝනබුද්ධරංසියො විස්සජ්ජෙන්තො අසමෙන
බුද්ධවෙසෙන අපරිමාණෙන බුද්ධවිලාසෙන අනුපමාය ච බුද්ධ
සිරියා නිඛිලජනමනනයනානි පීණෙන්තො ධම්මසභං ගන්ත්වා
තත්ථ පඤ්ඤත්තවරමහාධම්මාසනමභිරුය්හ නිසින්නො යුගන්ධර
ගිරිසිඛරසමුග්ගතො දසසතකිරණො විය විරොචමානො සුවණ්ණ
පාසාදෙ මණිසීහපඤ්ජරමුග්ඝාටෙන්තො විය පඤ්චප්පසාදනිම්ම
ලෙහි කමලදලායතෙහි කාරුණාභිරාමෙහි නයනෙහි පරිසං
විලොකෙත්වා අපරිමිතසමයසමුපචිතවචීසුචරිතානුභාවනිබ්බත්ත
නත්තතො වදනාරවින්දසුගන්ධිනා වාසයන්තො සකලධම්මසංසදං
සුවණ්ණකිඞ්කිණිකං චාලෙන්තො විය අට්ඨඞ්ගසමන්නාගතෙන
කරවීකරුදිතමඤ්ජුනා බ්‍රහ්මස්සරෙන භික්ඛූ ආමන්තෙත්වා කාය
නුත්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කථාය සන්නිසින්නා කාච පන වො
අන්තරාකථා විප්පකතාති පුච්ඡි.

අථ මහාථෙරෙසු අඤ්ඤතරො වුට්ඨායාසනා එකංසං
උත්තරාසඞ්ගං විධාය දසනඛසමොධානසමුජ්ජලිතඤ්ජලිකඤ්ජ
මකුලොපහාරහාරිනා සිරසාභිවන්දිය භගවන්තමෙකමන්තං
නිසින්නො ආහ න මයං භන්තෙ භගවතා පටික්ඛිත්තාය තිරච්ඡාන
කථාය නිසින්නා භගවතොයෙව පන මහානෙක්ඛම්මං වණ්ණය
මානා නිසින්නම්හාති.

නිසම්ම තං නීලනලිනසිරිහරනයනො නිඛිලලොකෙක
නායකො න භික්ඛවෙ ඉදානෙව පුබ්බෙපි තථාගතො පාරමීභූමියං
ඨිතො අභිරුචිරම්පි රජ්ජසිරිවිභූතිං අනපෙක්ඛමානො පහාය
අභිනික්ඛන්තොයෙවාති වත්වා තං පුබ්බචරියාපදානං සොතුකා
මෙහි මහාථෙරෙහි යාචිතො තෙනහි භික්ඛවෙ සුණාථාති වත්වා
හිමගබ්භං පදාලෙත්වා පුණ්ණචන්දමණ්ඩලං නීහරිත්වා දස්සෙන්තො
විය භවන්තරපටිච්ඡන්නමත්තනො පුබ්බචරියං පාකටං කත්වා
දස්සෙන්තො අතීතං ආහරි.

ඉති මහානෙක්ඛම්මචම්පූයා
පච්චුප්පන්නවත්ථුකථා පතිමණ්ඩිතං
නිදානකණ්ඩං පඨමං.

අථායමතීතවත්ථුකථා.

ආසි නිඛිලවිජිතඛගසඞ්ඝතෙසු සතතනිද්දුක්ඛනිරාතඞ්කජනසඞ්කිණ්ණෙසු විගතාරාතිසඞ්ඝෙසු විදෙහෙසු පච්ඡිමාපරිකානං වෙරොචනකුලකමලිනීරාජහංසානං මහාසම්මතපුත්තප්පපුත්තානමසංඛෙය්‍යායුකානං චක්කවත්තිනරදෙවානමාවාසභූතා මසක්කසාරා විය වාසවස්ස විසාණා විය වෙස්සවණස්ස වසුධාතලපතිතා සකලභූලොකසිරිසාරසංහතීව එකත්ථ සම්පිණ්ඩිතා අනීතිකජනසඞ්කුලාප්‍යනීතිකජනවිසාලා අනෙකසහස්සගජතුරගරථපදාතිසම්බාධාපි අසම්බාධරාජපථා මිථිලා නාම නගරී.

යස්සා පුරාවුත්තමිදමනුසූයතෙ :-

1. පුරා මහාසම්මතවංසජාතො
වෙදෙහරාජා අහු සොමනස්සො,
යො තස්ස කාලෙතිපරිත්තරූපා
පුරී කිරායං මිථිලා බභූව

2. තමෙන රාජා පරිතො තිවාරං
ඛණාපයිත්වා පුථුදීඝිකායො,
කාරාපයිත්වාතුලකමෙන සුක්ඛං
චික්ඛල්ලපූරං දකපූරිතඤ්ච.

3. පරික්ඛිපිත්වාන පුරිං නරින්දො
කාරෙසි පාකාරුපකාරිකා සො,
සගොපුරට්ටාලකකොට්ඨකානි
වාරානි යොජෙසි සතොරණානි.

4. යථා පවුත්තං මිථිලාය රාජා
විධාය රක්ඛාවරණං බහිද්ධා,
සපත්තසෙනායතිදුප්පධංස-
මකාසි දුල්ලඞ්ඝියදුප්පවෙසං.

5. තතො ච භූපො නගරස්ස අන්තො
කත්වාන භූමිං සුවිභත්තභාගං,
මහාරහං තත්ථ ච නෙකභූමං
කාරාපයී රාජනිවෙසනාදිං.

6. සහස්සධා බද්ධාපට්ඨිච්ඡි-
සිඛණ්ඩකාදීනි තථාපණානි,
උය්‍යානවාපීවනපොක්ඛරඤ්ඤො
කාරෙසි චාරාමවරෙ සුරම්මෙ.

7. හත්ථස්සභෙරීරථසඞ්ඛතාල-
සඞ්ගීතවීණාමුරජෙහි චෙව,
අන්නෙන පානෙන ච නිච්චඡණං
තං සොමනස්සො මිථිලං අකාසි.

තස්ස චන්දො විය කලාධරො සූරියො විය මහාතෙජො ඉන්දො විය භූපති කණ්හො විය ගොවින්දො ධාතා විය කමලාසනො තරු විය මජ්ඣිමො මාතා විය අනුද්දයිතා පිතා විය පොසෙතා ආචරියො විය අනුසාසිතා උපජ්ඣායො විය නිජ්ඣාපෙතා මහාජනස්ස රාජා අහොසි මහාජනකො නාම.

තස්මිං ච භූභුජකුඤ්ජරෙ සාසති වසුමතිං දුතියම්ව පජාපතිං මහාසති තදග්ගමහෙසී සමතනලීලාවතීකුලකුමුදුදයචන්දිකා ගහිතගබ්භා සුලද්ධගබ්භපරිහාරා දසමාසච්චයෙන පවිස්ස සූතිකාගාරමරුණොදයම්ව නිඛිලජනාභිපත්ථිතමනුඤ්ඤබහුපච්චඞ්ගරුචිරපරමදස්සනියරූපලාවණ්ණවිලාසාතිසයසම්පන්නං මනොචතෙජං නිප්පභීකතභවනප්පදීපං තනයරතනමෙකමනෙකධඤ්ඤලක්ඛණානුගතං විජායි.

තතො රාජා මහාජනකො තනයලාභජනිතාමිතපීතිප්පමොදපරවසතාය සකලවිජිතෙ අභයභෙරිං චාරාපෙත්වා කාරාපිතවිජාතමඞ්ගලම්හුස්සවො නාමකරණමඞ්ගලෙ මහති වත්තමානෙ අරිට්ඨජනකනාමවිදිතමත්‍රජං විධාය මහතා පරිහාරෙන කුමාරම්පාදෙසි.

වඩ්ඪමානෙ ච තස්මිං කුමාරෙ කුමාරපරක්කමෙ පුනරපි ගහිතගබ්භා නරින්දවරමහෙසී දසන්නං මාසානමච්චයෙන අපරම්පි රාජනන්දනමසෙසජනනන්දනමනුපමකල්‍යාණගුණොපපන්නමජනි.

තතො පරමපීතිප්පමොදභාරනිබ්භරහදයො රාජා තම්පි පුත්තරතනමඛිලමඞ්ගලපුබ්බඞ්ගමං පොළජනකනාමධෙය්‍යං විධාය මහතා පරිහාරෙන වඩ්ඪයමානො වයප්පත්තෙසු තෙසු ද්වීසුපි කුමාරෙසු ජෙට්ඨකම්පුපරජ්ජට්ඨානෙ කනිට්ඨං සෙනාපතිට්ඨානෙ ඨපෙසි.

අථ ගච්ඡන්තෙ කාලෙ අවිජිතරාජධම්මො විවජ්ජිතාගති
ගමනො විදූරිතාඛිලදූරිතො සුඛිතපුත්තදාරො තොසිතදාස
කම්මකරපොරිසො පීණිතමිත්තාමච්චො පහංසිතානුයුත්ත
ඛත්තියබලකායො සඞ්ගහිතබ්‍රාහ්මණගහපතිනෙගමජානපදෙ
පූජිතපිතුදෙවතො සක්කතසමණබ්‍රාහ්මණො පූරිතකපණද්ධික
යාචකවණිබ්බකමනොරථො රඤ්ජිතාසෙසජනමානසො රාජා
මහාජනකො දසවස්සසහස්සපරිමිතමායුං ඛෙපෙත්වා තිදිවමග
මාසි.

8. දිවඞ්ගතෙ තම්හි මහානරාධිපෙ
ඛණෙන සඞ්ගම්ම විදෙහවාසිනො,
මහාජනා සොකවසඞ්ගතා භුවි-
ප්පවට්ටමානා විලපිංසු නෙකධා.

9. සරීරකිච්චඤ්ච පුරොහිතාදයො
පුරාණචාරිත්තපථාවිලඞ්ඝිනො,
තදනි සම්මන්තිය මන්තකොවිද
කරිංසු රඤ්ඤො තිදිවං ගතස්ස තෙ.

10. සඞ්ගම්ම තෙ පුනපි සොඛදිතානම්මෙත්ත
චිත්තං මහීභුජසුතානමහාභුජානං,
ජෙට්ඨං අරිට්ඨජනකං යුවරාජමෙව
රජ්ජෙ විදෙහවිජිතස්සභිසෙචයිංසු.

11. රාජා අරිට්ඨජනකොපි ච සො කණිට්ඨ-
මාහුය පොළජනකං ජනකායමජ්ඣෙ,
සෙනාපතිං තමභිසිඤ්චි තදෙපරජ්ජෙ
ඨානන්තරාරහමහානුගතං හිතෙසී.

12. ලද්ධා රජ්ජං පිතුනරපතිස්සච්චයෙනෙවමෙතෙ
සඞ්ගණ්හන්තා චතූහි ජනතං සන්තතං සඞ්ගහෙහි,
ධම්මෙනෙවාඛිලජනපදං සාසමානා සමග්ගා
සම්මොදන්තා මිථිලමනඝං සොභයුං සම්මදෙව.

මිථිලාකණ්ඩං දුතියං.

එවම්භොසුපි තෙසු ජනකරාජතනයෙසු අඤ්ඤමඤ්ඤ සිනෙහානුගතමෙත්තිහත්ථිහාරාභිබ්භරහදයෙසු විදෙහරජ්ජමනු සාසන්තෙසු ජෙට්ඨස්ස රඤ්ඤො අරිට්ඨජනකස්ස අග්ගමහෙසී ගහිතගබ්භා බභූව. කුවලයක්ඛිස්සා න යො වා සො වා ඉතතර සත්තො සංසාරෙ පන සංසරං පරිපාචියමානපාරමී අම්හාකං මහාබොධිසත්තොයෙව පටිසන්ධිමග්ගහෙසි. ධඤ්ඤවතී දෙවී විදිතගබ්භගහණා රඤ්ඤො ආරොචෙත්වා සාතකෙදත නාරිකෙදන දින්නගබ්භපරිහාරා අහොසි.

අථ කදාචි යුවරාජිනො පොලජනකස්සෙකො පාදමූලිකො අමච්චො නෙසාදො විය හරිණෙ තිණගොචරෙ ධීවරො විය ච මච්ඡෙ ජලචරෙ නිරපරාධෙපි යුවරාජිනි ධම්මිකෙ නික්කාරණවෙරී හුත්වා රාජානං අරිට්ඨජනකම්පසඞ්කම්ම වන්දිත්වා ඨිතො දෙව උපරාජා තුම්හෙ මාරෙතුකාමොති නිකණ්ණිකමාරොචෙසි යථා තං සප්පටිභයො සොපද්දවො සොපස්සග්ගො ච ලොකස්ස බාලො නළාගාරො විය තිණාගාරො විය ච අග්ගිමුක්කො අපි කූටාගාරං දහන්තො.

1. යානි කානිචි ලොකස්මිං උප්පජ්ජන්ති භයානිහ,
උපද්දවා ච යෙකෙචි උපස්සග්ගා ච සබ්බසො.

2. සබ්බෙ තෙ බාලතොයෙව උප්පජ්ජන්ති අසාධුතො,
තිණාගාරම්වාදිත්තං තස්මා බාලං විවජ්ජයෙ.

ඉදංහිස්ස ලක්ඛණමෙව යං දුච්චින්තිතචින්තී ච දුබ්භාසිතභාසී ච දුක්කතකම්මකාරී ච බාලො භවති.

3. නිසිතා පිසුණස්ස හො මති
මලිනෙයෙව බලස්ස කාමති,
නයනං නනු වායසාරිනො
තිම්සෙ 'රූපමණුම්පි පස්සතෙ.

රාජා පනස්සාසද්දහන්තො කුජ්ඣිත්වා තං පලාපෙසි. සො ච පිසුණො රඤ්ඤා පලාපිතොපි න තාවතකෙන නිවත්තො දුතියම්පි තතියම්පි තං තථෙවාරොචෙසි. පකතිරෙවෙසා දුජ්ජනස්ස යං පරානත්ථජනිතසුඛෙන අත්තනො විනාසම්පි න ගණයති.

4. පරානත්ථසුඛෙනත්ත- නාසං න ගණයෙ බලො,
සිරොනාසෙ කවන්ධො හි නච්චතෙ යුද්ධභූමියං.

තතො රාජා නිරන්තරොදීරිතපිසුණවචනාසාණ්ණනම්පිත හදයො නිමත්තජාතාසඞ්කො අවිමංසිත්වාව කණිට්ඨෙ යුවරාජිනි සුචිරාගතම්පි තං මහන්තං සිනෙහං විහාය පරිහින්නසිනෙහො බභූව යථා තං උපට්ඨිතවිපදො අනිසම්මකාරී.

5. යො භෙදකානං වචනං නිසම්ම
කරොති කිච්චං අනිසම්ම රාජා,
උපට්ඨිතා තස්සනවඩ්ඪිතස්ස
විපත්තියො ඛිප්පතරං භවන්ති.

6. න තාදිසො කෙවලමිත්තනාවා-
නිසම්මකාරී භජතෙ විපත්තිං,
රට්ඨම්පි රජ්ජම්ප්‍යචිරෙන තස්ස
විපජ්ජතෙයෙව කුභූමිපස්ස.

7. අනිච්ඡිනිත්වා සහසාව අත්ථං
නයං ස දුන්නීතිපථානුවත්තී,
අධම්මිකො හොති පජාපි තස්ස
රජ්ජෙ විපජ්ජන්ත්‍යවිචක්ඛණස්ස.

රාජා කෙවලමෙවං චින්තෙසි:—

8. යො ජාතමත්තමාතඞ්ක- මරාතිඤ්ච නරො ඉධ,
න නිග්ගණ්හාති තෙනෙව හඤ්ඤතෙ බලවාපි සො.

9. සදයො භවාමි යදිමම්හි සොදරෙ
සයමෙව හෙස්සමහමන්තකොපගො,
අනුජොයමජ්ජ තනුජොපි වා මමං
නිහනාමි සත්තුමයමෙව නිච්ඡයො.

අථ සො අජානන්තමෙව කිඤ්චි නිරපරාධං යුවරාජං ජීවගාහං ගණ්හිත්වා සඞ්ඛලිකාබන්ධනං තං විධාය රාජනිවෙසනස්සාවිදූරෙ බන්ධනාගාරෙ ඛිපිත්වා සමන්තා ආරක්ඛං ගණ්හාපෙසි. අපි තු රාජා අරිඤ්ජනසො තෙනාසමෙක්ඛිතෙන සහසා කතෙන කම්මුනා නෙව මහාජනමානසමාරාධයිතුං පභු චිරං බභූව. සුඛෙධිතො යුවරාජා බන්ධනාගාරෙ දුබ්භොජනදුස්සෙය්‍යාදිවසෙන මහන්තං දුක්ඛමනුභොන්තො එකදිවසං තාදිසෙපි සාපරාධිකෙ භාතරි මෙත්තචිත්තං පුරෙචාරිකං කත්වා නිසින්නො එකං සච්චකිරියමකාසි.

10. සචෙ භාතරි වෙරිම්හි හත්ථපාද කදුවි මෙ,
මා බන්ධනා පමුච්චන්තු මා චාරං විවරීයතු.

11. නො චෙ භාතරි වෙරිම්හි භින්නා සංඛලිකා මම,
හත්ථපාදෙ පමුඤ්චන්තු චාරම්පි විවරීයතු.

12. අථ සංඛලිකාපි භිජ්ජිය
සහසා හත්ථපදෙ පමොචයුං,
විවටො සයමෙව සුසිරො
පටිහාරොපි ඝරස්ස තාවදෙ.

ඉති සො සච්චකිරියානුභාවෙන භින්නසංඛලිකො පමුත්ත කාරවරණො විවටචාරො යුවරාජා සුඛෙනෙව නික්ඛම්ම පලාතො පච්චන්තගාමමඤ්ඤතරං පත්වා තත්ථ වාසමුපගඤ්ඡි. පච්චන්ත ගාමවාසිනො පන පකතියාපි තස්මිං පසන්නා තමාගතං සඤ්ජා නිත්වා අතීව පසන්නචිත්තා ආගතො වත රෙ අම්හාකං ධම්මිකො යුවරාජාති සමෙච්ච සබ්බෙපි සාදරබහුමානභත්තිභාරපුරස්සරා තං සක්කච්ච සමුපට්ඨහිංසු. රාජා අරිඤ්ජනකො තං අනෙකෙසුපි වාරෙසු අනෙකෙහිපි උපායෙහි ගාහාපෙතුං වායමන්තො විඵ ලිතපරිස්සමොයෙව හොසි.

තතො කතිපාහච්චයෙන සකලෙපි පච්චන්තජනපදෙ යුවරඤ්ඤො හත්ථිගමාසි. යුවරාජා චින්තෙසි නිරපරාධොයෙව අහං භාතරා බන්ධනාගාරෙ ඛිත්තො අවෙරජ්ඣාසයොව තස්මිං හුත්වා බන්ධනා මුත්තොස්මි ඉදානිපි සො මං ගාහාපෙතුකාමො උපායමෙව පරියෙසති කිං මෙ තෙන අහම්පිදානි භාතරි පටිසත්තු භවිස්සාමීති.

සො රඤ්ඤා සද්ධිං යුජ්ඣිතුකාමො බලකායං සන්නිපා- තෙත්වා මහතා පදාතිබලමණ්ඩලෙන සන්නද්ධවිවිධායුධනිවහෙන පරිවුතො පච්චන්තතො නික්ඛම්ම අනුපුබ්බපවඩ්ඪමානො සෙනා සන්නිචයො මිථිලමාගම්ම බහිනගරෙ ඛන්ධාවාරං නිවෙසෙසි. අථ යුවරාජිනො දහරකාලතො පට්ඨාය තස්මිං භත්තිභාරාවනත හදයා නගරවාසිනො මහායොධා ආගතො කිර යුවරාජාති සුත්වා රඤ්ඤො අජානන්තස්සෙව යෙභුය්‍යෙන හත්ථියානාදීනි ආදාය නගරතො නික්ඛම්ම යුවරාජානමෙව පරිවාරයිංසු. නාගරාපි බහවො නගරා නික්ඛමිත්වා යුවරඤ්ඤො ඛන්ධාවාරමෙව පවිසිංසු.

යුවරාජාපි පොළජනකො මහන්තමත්තනො බලකායං දිස්වා පමොදපරවසමානසො රඤ්ඤො සාසනං පෙසෙසි– භාතික! නාහං පුබ්බෙ තුම්හාකං වෙරී, තුම්හෙයෙව මං නිරපරාධං කාරාඝරෙ මාරාපෙතුකාමා අහුවත්ථ, තුම්හෙයෙව මං අත්තනො

වෙරිනමස්සාරයිස්සං, නපනාහමකාරණාමරිතුමරහො. තස්මා පච්ච ත්ථිකාමහිදානි වො සෙතච්ඡත්තං වා මෙ දෙථ යුජ්ඣථ වා මං මාරෙථාති.

නිසම්ම තං යුවරාජසාසනමතිසම්මසාසනතිබ්බිතනජන මානසොපි රාජා අරිඤ්ජනකොතිමත්තසඤ්ජාතරොසො රොසණ භීසණං පටිසාසනං පෙසෙසි– පාකටොසිදානි රෙ! නරාධම! සහජ විද්දෙසි! කණ්ණෙබ්‍යපදෙසි! දුබ්භන්තෙනාපි මනසා පලායන්තෙනාපි කාරාතො නිවසන්තෙනාපි පච්චන්තිමදුස්සරෙසු කාලමෙත්තා චන්තමායුපරිපාලිතනාය බාහුරාහුරසනායිතාය මෙ නෙත්තිංස ධාරායාපාථමනායාතොධුනා විධුරිව විබුන්තුදනනම්සා සය මෙවත්තනො ලලාටතටෙනන්තකමාදයාභිමුඛමාගතොසි? බල කායදස්සනසමුස්සාහිතමානසො නූන ත්වං මිථිලානාථමායොධනා යචහායසි, එතෙ නූන තෙ මහායොධා යෙ තයා පතාරිතහදයා ගොබාහිකා පච්චන්තගාමවාසිනො දසදුරකා අඤ්ඤත්‍ර ගොයුග යුගනඞ්ගලපාලනා අකිඤ්චිස්සප්පසත්ථඤ්ඤුනො සුපිනෙනපි අදිට්ඨ පුබ්බසමරඞ්ගණා මමාරාතිමථනචතුරාය චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය සද්ධිං යුජ්ඣිස්සන්ති. පස්සතු බාලො බලාණිකමත්තනො පලාය මානමනාථමෙකාකී යුජ්ඣතු ච තාව යාවානරිඤ්ජනකා අපොල ජනායා වා විදෙහවසුධා ජගතී විස්සජ්ජයිස්සති න තෙ මම තාතා යත්තං සෙතච්ඡත්තං දස්සාමීති.

තදනන්තරමාහූය පුරොහිතමහාමත්තසෙනාපතිප්පමුඛ මඛිලාමච්චමණ්ඩලං සම්මන්තිය විවිධමායොධනවිධානමාහිතාහ චිතිණ්ණයො මහිපති සමන්තතො වායන්තෙසු පටිකූලානිලෙසු චරන්තෙසු ගගනතලෙ කාකොළකාසකඞ්කකුලලකුලෙසු නිර න්තරං දූයමානෙසු හෙරණ්ඩරුතාමෙණ්ඩිතෙසු මහාදෙවිමාප න්නසත්තමත්තනො පරාජයෙ සති පලායනායානුසාසිත්වා සයං සන්නද්ධො සන්නද්ධෙහි සයං සමරක්ඛමො සමරක්ඛමෙහි සයං යොධො මහායොධෙහි පරිවුතො කටතටගලිතම්දමුදිතසකඞ්කට කුඤ්ජරඝටාගතිලලිතචලිතක්නකඞ්කණ්ටාටඞ්කාරසඞ්කටං රණ චතුරතුරගතිකරඛුරප්පුටදලිත ධරණීතලසමුදිත ධූලිපටලපිහිත ම්බ රොදරං සමුස්සිතරණකෙතුසමුල්ලසිතසමරසනඩගසඞ්ඝාතනෙමි නිනාදසඞ්කුලං අපරිමිතපදත්මුඛවිනිඝතාතිඝොරවිරතාදසහස්ස මුඛරිතදිසාමුඛං මඤ්ඤනතිකපහඞ්කාරසඞ්කාසවිසදප්පහාභාසුරා තිසයනිසිතාසිකුන්තකොදණ්ඩකණ්ඩකණයකුඨාරිකරවාළභිණ්ඩිවාළ භින්දිවාලමූසලපළිඝදුඝනගදාසඞ්කුසත්තිතොමරාදිවිවිධායුධසහස්ස භිංසණරුචිරදස්සනං චතුරඞ්ගිනිං මහතිමාදාය වාහිනිං බහිරි කාගනන්තාණිපතිලොචනතිවයෙන නිම්මපිතාබිලසමරදප්පිතාරා තිනිකරහදයෙන නිරසිතචතුරමෙහාධිකලෙලාලනිඝොසාසාභාඞ්කා

ජේත්තු රණභේරීසඬ්ඛනාදෙන තිභුවනකුහරමභිපූරයන්තො හරිහයො විය සුරරිපුමථනාසජ්ජසුතමානසො නගරතො නික්ඛම්ම ලිම්පාකෙන විය රණධරණිමජ්ඣොත්ථරන්තොභිගඤ්ජි.

යුවරාජාපි සමරමහාඋස්සවකෙළිලාලසමානසෙන විගිතාභිප්පායෙන අපරිමිතගජතුරගරථපදාතිසහස්සසඞ්කුලෙන මහතා චතුරඞ්ගබලෙන පුරක්ඛතො නිරපරාධතාය අත්තනො තිමත්තනිබ්භයො හීයොභිමුඛීභූය රූපීව සඞ්ගාමො සඞ්ගාමඞ්ගණමජ්ඣාගඤ්ඡි.

අනන්තරමුභයබලකායගතපච්චග්ඝසමරසමරයුවයොධවීර භටපටලරචිතාමිතාහවහම්සාපුබ්බඞ්ගමං අවිරතපතිතනිසිතනෙත්තිංසප්පහාරසකලිතපතමානසමදගජවාජිනිකරසකරුණවිරාවභෙරවං ජිතනභිතනාචුණ්ණවිචුණ්ණිතාමිතසසාරපිතුරගරථාවසවනිවහසඞ්කිණ්ණාකිණ්ණධරණිතලං අධිගතපහරණප්පහාරාභිහතනිපතිතාමිතකරිතුරගපදාතිසතාභිඝාතනිරන්තරගලමානරුධිරධාරාභයඞ්කරං අනෙකපිසිතාසිනිකරපරිගහිතපරමවිරූපකුණපසතභීමභිභච්ඡදස්සනං දුන්නිවාරවීරවීරනාදම්බුදත්ථිතානුගතසරාසනසලිලධරවිනිග්ගතාසාරසරනිරධාරාසම්පාතසහස්සසඤ්ඡාදිතගගනන්ධකාරදුද්දිනමනන්තකස්සාපි සන්තාසකරණමතිදරුණං රණමහොසි.

13. එවංවිධෙ මහති වත්තනි සම්පහාරෙ
වීරෙන පොළජනකානුචරෙන විද්ධො,
දිද්ධො විදෙහවසුධාධිපතිං හතාසුං
පාතෙසි තං විසධරො විය දට්ඨමත්තං.

14. අරිට්ඨජනකො මහීපති න කෙවලං සො පති
තදග්ගපුරිසානමප්පසුභරො භුසාලොළනො,
අරිට්ඨජනකොච පොළජනකයොධසඞ්ඛස්සණො
භයානකජයානකඩින්ඩිපුරස්සරො නිස්සරී.

අථ ලද්ධවිජයොපි යුවරාජා විදෙහරාජානමඞ්ගජමතිසමම කරණකාරණාරණධරණිපතිතමාලොකිය සොකසල්ලසමප්පිතහදයො බහුවිධමස්සුගග්ගදං පරිදෙවිත්වා තස්සාළාහනමහුස්සවං විධාය මහාජනප්පවත්තියමානවිජයත්ථුතිඝොසනිරන්තරං මිථිලාපුරං පාවිසි.

15. තදා සො සඞ්ගාමෙධිගතවිජයො පොළජනකො
ජනෙනාමච්චනත්ථිතපරවසෙනාතිරුචිරං,
පුරිං නීත්වා ජිතං මිථිලමභිසිත්තො සුමතිමා
විදෙහානං රජ්ජෙ ධරණිමනුසාසිත්ථ සුචිරං.

යුද්ධකණ්ඩං තතියං.

නිසම්ම සමරභූමි පතනවුත්තන්තන්තතොපාණනාථස්ස මිථිලානාථස්ස භුසම්භනාථා තදඞ්ගමහෙසී කුච්ඡිපූරම්පි තනයරතනභාරං පච්ඡිපූරම්පි මඞ්ගලරතනභාරම්පරිපිලොතිකාදි පරිච්ඡන්නමුබ්බහන්ති සිරසා නන්තකවාසිනී දිස්ව පරඝරවාසිනි විසාදදිනනයනානනා සොනචි අලඞ්කතවෙසා පාසාදතො ඔරුය්හ ගච්ඡන්තී උත්තරද්වාරෙන නගරතො නික්ඛම්ම ගන්තබ්බ මත්තතො විසයම්පස්සන්තී කාළචම්පාති නාමම්තස්ස පුත්ත පුබ්බනාය තමෙව නගරං ගන්තුකාමා එකිස්සං සාලායං නිසීදි.

1. තස්මිං ඛණෙ කුච්ඡිගතස්ස තාය
බුද්ධංකුරස්සාමිතපුඤ්ඤතෙජං,
නිස්සාය තත්තං තිදිවාධිපස්ස
වරාසනං කම්පි සිලාමයම්පි.

2. අවෙක්ඛමානො තදනන්තරං සො
මනුස්සලොකං තිදසානමින්දො,
මහෙසියා කුච්ඡිගතං තමෙතං
කුමාරමද්දක්ඛි මහානුභාවං.

3. සකන්තභාවං ස තතො විහාය
මනුස්සවෙසෙන සහස්සනෙත්තො,
පඤ්ඤත්තපල්ලඞ්කමථො රථම්පි
මහල්ලකොවාගමි පාජයන්තො.

සො දෙවියා නිසින්නසාලාය ද්වාරෙයෙව රථං ඨපෙත්වා උග්ඝොසෙසි අත්ථි නු ඛො කොචි කාළචම්පානගරං ගන්තුකාමාති. න කොචි කිඤ්චි ආහ, දෙවී පනාහ අහං තාත කාළචම්පානගරං ගමිස්සාමීති. තෙන හි ඉමං රථමාරුය්හ නිසීදස්සු අම්මාති. ගරුගබ්භාහං තාත ගබ්භස්ස වලනතාය භායන්තී න සක්කොමි නිසීදිතුං ඉමං පන මෙ පච්ඡිං රථෙ ඨපෙතුං ඔකාසං දෙහි පච්ඡතො හමාගමිස්සාමීති. අම්ම කිං කථෙසි? යදිපි අහං මහල්ලකො මයා සදිසො රථාචරියො නාම සකලජම්බුදීපෙපි න සක්කා ලද්ධුං. යථා තුය්හං ගබ්භස්ස වා කිඤ්චි අඵාසුකං න භවිස්සති තථාහං තමාදාය ගච්ඡිස්සාමි, අභායන්තී නිසීද අම්මාති. සාපි තෙනහි සාධූති පච්ඡිං එකමන්තෙ ඨපෙත්වා රථං අභිරුහි. සක්කො තස්සා ආරොහණකාලෙ අත්තනො ආනුභාවෙන පඨවිං උණ්ණාපෙත්වා යොග්ගස්ස පච්ඡිමන්තෙන පහරාපෙසි, සා අභිරුය්හ සයනෙ නිපජ්ජිත්වාව දෙවතා අයමෙකා භවිස්සතීති අඤ්ඤාසි.

4. සයනං සුඛසම්ඵස්සං සුවුඩ්ඪී සා සුඛෙධිතා,
ලද්ධා නිපන්නමත්තාව මහෙසී නිද්දමොක්කමි.

5. සණ්ඨිතං පාජයන්තොව සන්දනං තිදසාධිපො,
ආදාය තං පුරෙහත්ත- මගමා තිංසයොජනං.

6. තතො දිස්වාන සො එකං සව්හත්ථිං විමලොදිකං,
තීරෙ තස්සා ඨපෙත්වාන සන්දනං සිකතාතලෙ.

7. පබොධෙත්වා මහාදෙවිං නහාපෙත්වා සවන්තියා,
දිබ්බං දුස්සමද තස්සා නිවාසෙහිනි වාසවො.

8. තතො සො පුටහත්තම්පි භුඤ්ජ අම්මාති නිම්මිතං,
පණීතං රසසම්පන්න- මදාසි කරුණාපරො.

9. භුත්වා තං පීණිතා දෙවී අභිරුය්හ රථං පුන,
නිරාතඞ්කාව පල්ලඞ්කෙ නිපන්නා නිද්දමොක්කමි.

සක්කො පච්ඡාභත්තෙ ඉතරම්පි තිංසයොජනං පාජෙන්තො කාලස්සෙව කාලචම්පං සම්පාපුණි. නාගරානං කලකලරවෙන පටිබුද්ධා දෙවී දෙවනගරනිබ්බිසෙසං නගරං දිස්වා තං පුච්ඡි කින්නාම නගරමිදං තාතාති? කාලචම්පානගරං අම්මාති. අච්ඡරියං තාත කාලචම්පානගරං නාම මිථිලාය සට්ඨියොජනමත්ථකෙති වදන්ති කථං ත්වමෙවං ඛිප්පතරමිධාගතොසීති? සඞ්ඛිත්තමග්ගමහං අම්ම ජානාමීති.

10. අථ සො රථමාදිය භූතපති
පතිහාරමපාචිමුපෙච්ච ඨිතො,
අවරොහයි රාජමහෙසිමතො
තදනන්තරමන්තරධායි තහිං.

දෙවී පන රථා ඔරුය්හ අන්තොනගරං පවිට්ඨා ගන්තබ්බඨානස්සා නිණ්ණීතතාය නගරවාරොපකණ්ඨෙ පතිට්ඨිතමෙකං සාලං පවිසිත්වා පච්ඡිං එකමන්තෙ ඨපෙත්වා අට්ඨාසි. තද තන්නගරනිවාසී දිසාපාමොක්ඛාචරියො මන්තජ්ඣායකබ්‍රාහ්මණො පඤ්චසතමාණවකන්තෙවාසිකපරිවාරො නහානතිත්ථං ගච්ඡන්තො සාලාය ඨිතං දෙවිං දිස්වා සහ දස්සනෙනස්සා භගිණිපෙමං පටිලභිත්වා එකකොව තමුපසඞ්කම්ම ඨිතො තමාහ.

11. කුතො තුවං අම්ම ඉධාගතාසි
කිමත්ථමෙත්ථාගතමාසි තුය්හං,
සණ්ඨපයිත්වා මයි භාතුපෙමං
යථාතථං පාතුකරොහි සබ්බන්ති.

දෙවී ආහ:-

12. අහු රාජා විදෙහානං අරිට්ඨජනකව්හයො,
තං පොළජනකො නාම කණිට්ඨො මාරයී රණෙ.

13. අරිට්ඨජනකස්සාහං මහෙසී තාත ගබ්භිනී,
ගබ්භං රක්ඛිතුමිච්ඡන්තී පලායිත්වා ඉධාගමින්ති.

තං සුත්වා බ්‍රාහ්මණො පුච්ඡි අපි පන තෙ අම්ම ඉමස්මිං නගරෙ කොචි ඤාතකොති? නත්ථි තාතාති. තෙනහි මා චින්තයි. අහමස්මිං නගරෙ උදිච්චබ්‍රාහ්මණමහාසාලො දිසාපාමොක්ඛො ආචරියො සක්ඛිස්සාමහං තඤ්ච ගබ්භඤ්ච තෙ රක්ඛිතුං. ත්වං පන මං ජෙට්ඨභාතිකාති ආලපන්තී මම පාදමූලෙ පතිත්වා රොදෙය්‍යාසි අථාහං තං චිරකාලවිප්පවුත්ථා මෙ කණිට්ඨිකාති කත්වා මම භරියාය නියාදෙත්වා රක්ඛිස්සාමීති.

14. නිසම්ම වාචං විජපුඞ්ගවස්ස
බප්පප්පබන්ධඤ්ඤිතලොචනා සා,
විකිණ්ණකෙසා චරණෙසු තස්ස
නිපච්ච දෙවී පරිදෙවි බාළ්හං.

15. විපෙප්පාපි ඛො බප්පකිලින්නනෙත්තා
පග්ගය්හ තං මුද්ධනි චුම්බමානො,
මාරොදි අම්මාති පරොදමාන-
මස්සාසයී සෙනහ වසානුගාතො.

තතො බහි ඨිතා බ්‍රාහ්මණස්සන්තෙවාසිකා දෙවියා පරිදෙවිතසද්දෙන තත්ථ සමාගච්ඡිංසු පුච්ඡිංසු ච තං කිමෙතමාචරිය කිං වායං හොති හොතොති? අයං මෙ තාතා චිරවිප්පවුත්ථා කණිට්ඨභගිනී විපරිණතභාගධෙය්‍යා දූරවත්ථමාපන්නාපන්නාසන්තා මං පරියෙසන්තී ඉධාගතා මම චිරදස්සනසඤ්ජාතසොකසකරුණහදයා පරිදෙවතීති. දීඝකාලතො පට්ඨාය මාචින්තයිත්ථ ආචරියාති. සො පටිච්ඡන්නං යොග්ගමාහරාපෙත්වා දෙවිං තත්ථ නිසීදාපෙත්වා අන්තෙවාසිකෙ ආහ ගච්ඡථ තාතා ඉමං මම ගෙහං නෙත්වා භරියාය මෙ එතමත්ථමාරොචෙථ වදෙය්‍යාථ ච නං ඉමං කිර අය්‍යෙ ආචරියස්ස කණිට්ඨිකං නහාපෙත්වා වත්ථාභරණාදීහි පටිපාදෙය්‍යාසීති. තෙ තථානුට්ඨිංසු. බ්‍රාහ්මණී තං උණ්හොදකෙන නහාපෙත්වා වරසයනෙ නිපජ්ජාපෙසි. බ්‍රාහ්මණොපි නහායිත්වා ගෙහමාගතො භගිනිං මෙ පක්කොසථාති දෙවිං පක්කොසාපෙත්වා තාය සද්ධිං එකතො භුඤ්ජිත්වා භරියමාහ භද්දෙ චිරවිප්පවුත්ථායං මෙ කණිට්ඨිකාදනි ගබ්භිණී සබ්බමෙතිස්සා කත්තබ්බං තමෙව භාරොති. සාපි සාධු සාමීති සම්පටිච්ඡිත්වා සම්මදෙව

දෙවිං පටිජග්ගි. සුලද්ධපරිහාරා දෙවී සුඛෙන ගබ්භං පරිහරන්තී න චිරෙනෙව පරිණතගබ්භා බභූව.

16. තතො සා දසමෙ මාසෙ මහෙසී වාසරෙ සුභෙ,
සුභද්දන්තිපිනක්ඛත්තෙ පවිණාරිධම්මිරං.
17. උදිතෙ සුභරාසිම්හි උච්චෙ ඛෙචරපඤ්චකෙ,
පබ්බජ්ජායොගසුභගෙ සුචතුක්කෙ සදික්ඛණෙ.
18. සුධන්තචාරුසොවණ්ණ- පටිබිම්බසරික්ඛකං,
පබුද්ධම්බුජසංවාදී- වදනං පියදස්සනං.
19. කුමාරමෙකමච්චන්ත- සුකුමාරං ජුතින්ධරං,
පසවීස මහාසත්ත- මාදිච්චකුලනන්දනං.
20. වහන්තා කුසුමාමොදං සමන්තා සිසිරානිලා,
සිනිද්ධසුඛසම්ඵස්සා සම්පවායිංසු තාවදෙ.
21. කරවීකාදිකල්‍යාණ- සකුන්තරවසඞ්කුලා,
පසීදිංසු දිසා සබ්බා සුභලක්ඛණසොභනා.
22. විගතබ්භරජොධූම- මින්දනීලනිභප්පභං,
බභාස භූයො විමල- මන්තලික්ඛම්පි තඞ්ඛණෙ.
23. අම්බ තාතාදිකා වාචා පොරියො හදයඞ්ගමා,
සූයිංසු මධුරා තස්මිං ඛණෙ සොතසුඛාවහා.
24. භද්දං තෙ විජයො අජ්ජ කුසලං හොතිචාදයො,
නිච්ඡරිංසු තදා සද්දා ජයමඞ්ගලසූචකා.
25. වීණාවෙණුමුදිඞ්ගාදි – නානාතූරියනිස්සනා,
තාවදෙව ච සූයිංසු අභිමඞ්ගලසම්මතා.
26. නිට්ඨාපෙසි තතො තස්ස ජාතකම්මං විජුත්තමො,
මණීව සො තදා සොභි කුමාරො විමලප්පභො.
27. පඤ්චමෙ දිවසෙ දෙවී සක්කරිත්වාථ සොත්ථියෙ,
අකා සුතං මහාපුඤ්ඤං තං මහාජනකාවහයං.
28. අධිගම්ම කුමාරො තං නාමමය්‍යකසන්තකං,
අය්‍යකස්සෙව දිස්සිත්ථ පටිමා විය රාජිතො.
29. අන්නපප්පවෙසනං කණ්ණ- වෙධනාදිකමෙව ච,
කාරෙසි නිඛිලං තස්ස ජනනී බ්‍රහ්මබන්ධුනා.
30. හසන්තො එකදා මන්දං දස්සෙත්වා දසනඞ්කුරෙ,
නිමුජ්ජාපෙසි ජනනිං කුමාරො පෙමසාගරෙ.
31. කදාචි වචනං කිඤ්චි මාතරා පඨමොදිතං,
අසම්පුණ්ණක්ඛරඤ්චාපි වදං තොසෙසි තං සුතො.
32. යදා එසෝවලම්බිත්වා කුමාරො මාතුරඞ්ගුලිං,
විලම්බමානො විචරි තදා මොදිත්ථ සා භුසං.

33. චොදිතො මාතරා තස්සා වරණෙසු තමිඤ්ජ සො.
යදා තදාසි සානන්ද- ජලාලුළිතලොචනා.

34. තතියෙ තස්ස වස්සම්හි තනයස්ස මහාසතී,
චූළාකම්මඤ්ච කාරෙසි මහෙසී බ්‍රාහ්මණෙන සා.

35. පංසුකෙළිරතො බාල- සඛෙහි ස වයෙහි සො,
රජොකිණ්ණසරීරොපි පරිතොසෙසි මාතරං.

36. වාචාපයී වණ්ණලිපිං සරදෙ සාළ පඤ්චමෙ,
භාරතීයොගසුභගෙ වාසරෙ භූසුරෙන තං.

37. ස තායාධීතමත්තෙන මාතිකාය මහාමති,
සුසද්දජාතං නිඛිල- මවගඤ්ඡි කුමාරකො.

38. රොසිතො දාරකෙහෙසො එකදා කෙළිමණ්ඩලෙ,
මානත්ථොභිකුඩා තෙ පහරිත්ථ මහාබලො.

39. රොදමානාථ මාතූහි පුට්ඨා යෙ තත්ථ දාරකා,
විධවාය සුතෙනම්හා පහටාති වදිංසු තෙ.

40. මඞ්කුභූතො තදාතීව කුමාරො පුච්ඡි මාතරං,
කොනු අම්ම පිතා මෙති බ්‍රාහ්මණොයන්ති සාබ්‍රවි.

41. පුනෙකස්මිං දිනෙවෙසො බාළ්හං පහරි දාරකෙ,
තෙපි තං වෙධවෙරොති පරිභාසිංසු භූයසො.

42. නාහං රෙ වෙධවෙරොස්මි බ්‍රාහ්මණොයං පිතා මම,
ඉති වුත්තාපි තෙනෙතෙ පටිකොසිංසු දාරකා.

43. සුත්වා තං පුන භීයොපි මඞ්කුභූතො සමාතරි,
අක්ඛාහීතියා යුතො එවං කුමාරො සමචින්තයී.

44. නායං කථෙති පිතරං පුට්ඨාපි ජනනී මයා,
හොතුදානි කථාපෙස්ස - මුපායෙනාපි තං ඉති.

45. පිවන්තො ථඤ්ඤමෙතිස්සා ඩසිත්වා ථනමාහ සො,
අක්ඛාහි පිතරං අම්ම ඡෙජ්ජං නො චෙ ථනන්ති තෙ.

46. වඤ්චෙතුං තනුජං දුක්ඛ - මධිවාසෙතුමෙවච,
අසක්කොන්තී තදා මාතා ව්‍යාකරිත්ථ යථාතථං.

47. පුරා තාත විදෙහෙසු මිථිලායං පුරුත්තමෙ,
අය්‍යකො තෙ අහු රාජා මහාජනකවිස්සුතො.

48. අරිට්ඨජනකො නාම පුත්තො තස්සාසි පච්ඡිමො,
රජ්ජෙ තස්සාභිසිත්තාහං මහෙසී තාත රාජිනො.

49. ස පොළජනකෙනෙහ කණිට්ඨෙන මහීපති,
මහබ්බලො සමානොපි යුජ්ඣමානො රණෙ පති.

50. තදා අහං තවත්ථාය ගබ්භිණී, තාත දුක්ඛිතා,
පලායිත්වා ඉධාගම්ම දීඝාසිං බ්‍රහ්මුනාමුනා.

51. බ්‍රාහ්මණොයං මහාසාලො විප්පවුත්ථො අයං මම,
කණ්ණිකාති කත්වාන පටිජග්ගාපයිත්ථ මං.
52. භරියා තස්සයං තාත බ්‍රාහ්මණීපි මහාගුණා,
භත්තාරමනුවත්තන්ති පටිජග්ගි දයාය මං.
53. අනුග්ගහෙනිමෙසාහ- මුභින්නං සුඛිතා භවිං,
තුවඤ්චාසි සුඛෙනෙව පසූතො වඩ්ඪිතොපි ච.

54. යො සො අරිඤ්ජනකො සමරඞ්ගණම්හි
වීරෙහි පොළජනකස්ස හතොසි රාජා,
සො තෙ පිතාසි ජනකො මිථිලාධිනාථො
භ්‍රාතාස්මි තෙහමිති තාත විජානහෙතන්ති.

සුත්වා තු ජනනිවාක්‍යමත්තනි සඤ්ජාතරාජාභිමානො කුමාරො කුමාරකීළානභිරතො තතො පට්ඨාය මාතරමෙව පරිචරමානො කමෙන එකාදසවස්සො ගබ්භතො තෙනෙව දිසාපාමොක්ඛාචරියෙනුපනීතො පණම්ම ගුරුචරණමනතික්කම්ම ගුරුවචනමජ්ඣයනසජ්ඣායනධාරණපරිපුච්ඡාතප්පරො නචිරෙනෙව කාලෙන තිසු වෙදෙසු සවෙදඞ්ගෙසු චතුසට්ඨියා කලාසු අට්ඨාරසසු ච සිප්පෙසු පරමනිප්ඵත්තිං පාපුණි.

විනීයමානො විජ්ජාය හිඛෙකා විය මහාහත්ථිනාගත්තමුපගච්ඡන්තොනුක්කමෙනාතික්කම්මබාල්‍යමධිගතභද්‍රයොබ්බනො වසීකතින්ද්‍රියනිවහො මහාජනකො වසන්තසමයො විය කුසුම සිරියා නිදාඝොවිය සූරියාතපෙනාතිගතවාචාගොචරෙන රූපෙන තෙජසා ච සමන්නාගතො සොළසවස්සිකො සමානො රංසිමතා දෙහෙන චන්දෙන වදනම්බුජෙන ලොහිතෙනාධරබිම්බෙන සොමෙන දස්සනෙන ගුරුනා භාරතීවිබ්භමෙන විකචෙන නයනින්දීවරෙන මන්දෙන ගතිවික්කන්තෙන තම්සා ධම්මිල්ලකලාපෙන ච ගහමණ්ඩලමයම්ව ලොකස්ස භාග්‍යසම්පදමතිවිය සොභග්ගප්පත්තමත්තානමාවිචකාර.

55. දානාද්‍යසෙසදසපාරමිධම්මසිප්පි-
නිම්මාණචාතුරියසාරවිභාවනාය,
සංසාරභිත්තිරචිතං විය චිත්‍රලෙඛ-
මාලොකියත්‍රජමමුං ජනනී මුමොද.

56. නිප්ඵන්නසිප්පමචිරෙන ජිතින්ද්‍රියං තං
විජ්ජාවිනීතමභිරූපමනොමසත්තං,
පස්සං නිරින්දසුතමාචරියොතිමත්ත-
මත්තානමෙසචරිතත්ථමචින්තයිත්ථ.

අපරෙකදා කුමාරො රහසි චින්තෙසි පරිබලෙනාපිදානි චූළ
පිතරා සද්ධිං යුජ්ඣිතුං සක්කුණාහං මිථිලං ගන්ත්වා මම පිතු
සන්තකං රජ්ජං ගණ්හෙය්‍යන්ති. සො මාතාදෙවිමුපසඞ්කමිත්වා
වන්දිත්වා ඨිතො ආහ ඉච්ඡාමහං අම්ම පිතුසන්තකං රජ්ජං ගණ්හිතුං
අපිනු ඛො කිඤ්චි හත්ථගතං ධනසාරං අත්ථි එවං වොහාරෙත්වා
ධනමුප්පාදෙත්වා රජ්ජං ගණ්හිස්සාමීති. තාත නාහං තුච්ඡහත්ථා
නාගතා තයො මෙ සාරා ඉධානීතා සන්ති මණිසාරො මුත්තසාරො
වජිරසාරොති එතෙසු එකෙනාපි සක්කා රජ්ජං සාධෙතුං තම්හා
දය රජ්ජං ගණ්හ මා එත රුච්චි වොහාරන්ති. අම්ම ධනමෙත්තං තිට්ඨ
මාතං මය්හමෙව හොති තතො උපඩ්ඪමාදය සුවණ්ණභූමිං
ගන්ත්වා බහුං ධනමාහරිස්සාමි රජ්ජසාධනායාතුපඩ්ඪං ධනමා
දය එතනානාවිධං පණ්‍යං කිණිත්වා සුවණ්ණභූමිගාමිකෙහි
වාණිජෙහි සද්ධිං පණ්‍යමත්තනො නාවමාරොපෙත්වා නිවත්තො
පණමිත්වා මාතරම්පුච්ඡි ගමිස්සාමි අම්ම සුවණ්ණභූමින්ති. මාතා
ආහ අප්පසිද්ධිකො තාත මහාසමුද්දො බහ්වන්තරායො මා එත
රුච්චි සමුද්දයන්තානි. සො ගමිස්සාමෙව අම්මාති මාතරං වන්දිත්වා
පදක්ඛිණං කත්වා නික්ඛමන්තො නාවමභිරුහි සද්ධිං සත්තහි
වාණිජසතෙහි.

57\. යස්මිං සොභිරුහිත්ව රාජතනයො යන්තාය නාවං සුචි
තස්මිංයෙව දිනම්හි පොළජනකො රාජා විදෙහාධිපො,
ජෙට්ඨොරිට්ඨකභූපතීව සහජෙ-භාපඤ්ඤත්තනා දරුණෙ-
නාතඞ්කෙනභිපීළිතො පුනරහුඨාතෙකතිකො සයි.

කාලචම්පාකණ්ඩං චතුත්ථං.

සාපි ඛො නාවා සත්ත වාණිජසතානි මහාසත්තඤ්ච
භණ්ඩානි ච නෙසමාදය සමුද්දං පක්ඛන්තා බලවලකාර
වෙගෙන තරඞ්ගවෙගම්භිමද්දන්තී සත්තහි රත්තින්දිවෙහි සත්ත
යොජනසතානි ගන්ත්වා ජලනිධිමජ්ඣං පත්වා පබලජලකල්ලොල
වෙගම්විසහන්තී සඞ්ඝාරෙතුං භින්නපදරා උදකොනමන්තාපවි
සන්තෙන මහාසමුද්දෙ සීදිතුමාරභි.

1\. වොහාරිකා තෙථ මහාසමුද්දෙ
සීදන්තිමෙතං තරණිං විදිත්වා,
භීතා භුසං මච්චුභයෙන සබ්බෙ
සොකාකුලාවාපි තදා භවිංසු.

2. රොදිංසු එකෙ විලපිංසු චෙව
පරෙ නමස්සිංසු ච දෙවතායො,
යාචිංසු දෙවෙ සරණං තදාපි
භවිංසු සබ්බෙ විඵලප්පයාසා.

3. මහාසත්තො පන මහාභාක-මෙකකොව මහාධිති,
න හායිත්ථ න රොදිත්ථ නචෙව විලපිත්ථ සො.

4. න දෙවතා නමස්සිත්ථ න ච යාචිත්ථ කෙවලං,
තිවජ්ජිනෙච්ච කත්තබ්බ- මෙවරූපෙ මහබ්භයෙ.

5. අනුන්නමන්තා සිරියා නොනමන්තා විපත්තියා,
නිච්චලාකතිලකා එතෙ මහාසත්තා සුදුල්ලභා.

6. කඨිනං වජිරම්භාපි කොමලං කුසුමාදපි,
දුබ්බිජානතරං ලොකෙ මහාසත්තාන මානසං.

යාව අච්ඡරියං යාව අබ්භුතඤ්චිදං මහාසත්තාපදාන මසදිසමනඤ්ඤසාමඤ්ඤඤ්ච යත්‍ර හි නාම සීදන්තෙසු මහොදධි මජ්ඣෙ සත්තසු මනුස්සසතෙසු හදයතෙනසුවාහගස්සභණ්ඩනිව යෙසු සීදමානාය ච නාව මහතියාපි නාවායමෙකමෙවස්ස මහා පුරිසස්ස මානසමනොසීදන්තමභයමුපඨිතසතිමෙතං කාරණියාව ධාරණපරායණමකරිත්ථ. සො නිමුජ්ජන්තං නාවාය සලල කෙබ්වා ඛණ්ඩසක්ඛරාභිසංඛතං සප්පිමුද්ගපූරං භුඤ්ජිත්වා තෙල තෙමිතෙන මට්ටසාටකයුගලෙන කතදළ්හපරිකරනිවාසනො කූපකමුපනිස්සාය ඨිතො නිමුජ්ජන්තියා නාවාය කූපකමත්ථක මභිරුහි.

7. සන්නාය නාවාය ච තෙ මනුස්සා
භක්ඛා බභූවුං සලිලෙචරානං,
රත්තෙන තෙසං පන තං සමන්තා
සුරත්තවණ්ණොසි මහණ්ණවොපි.

අථ මහාසත්තො කූපකමත්ථකෙ ඨිතො සමන්තා විලො කෙන්තො පටිබිම්බමිව තාරාපථස්ස ජලනිගමමිව පඨවියා නිවාස මිව දිසානං මණිමයතලමිව භුවනභවනස්ස අවසිඨසලිලොඝමිව ආපොසංවට්ටස්ස සබ්බඤ්ඤුතඤ්ඤාණමිව අනන්තගොචරං සමන්ත පඨානමිව දුද්දික්ඛපාරං සද්ධුසාසනමිව අඛගුණසමන්නාගතං නිබ්බානමිව පරමද්දසං සංසාරමිව අපරිමිතසත්තනිවාසං ච ආකරණම්ව අනෙකවණ්ණානුබන්ධං ජලසමිව මණිගණනිකරූ පෙතං අලඞ්කාරමිව දස්සිතමහාදෙසං සවීචිමප්පවීචිමිව භීම දස්සනං සන්නිපාතාතුරමිව අනෙකොපද්දවං භගන්දරිතම්ව සම්බු කාවන්තපීළිතං අපමාරාතුරමිවවිකිණ්ණඵෙණං ඝරොසමිව ඝොර ගජ්ජිතං සබෙදමිව මහානිස්සාසං සභුකුටිභඞ්ගමිව පාකටතරඞ්ග භඞ්ගමිකාවිහාරතිගොචරමතිවිම්හයාවහං මහාසමුද්දමද්දස.

තතො "සො ඉමිස්සං නාම දිසායං මිථිලා'ති වවත්ථිතදිසාමුඛො කූපකම්භත්ථකතො උප්පතිත්වා මහබ්බලතායානික්කම්ම මනුස්සමංසාදනලොලුපවිහිභයඞ්කරං සලිලවරනිකරම්බුසහමත්ථකෙ පති.

8. මහාරාජාපි සො පොළ-ජනකො මිථිලාධිපො,
අගා තිදිවමෙතස්මිං දිවසෙ ව්‍යාධිතො පුරෙ.

සමුද්දපතිතො පන මහාපුරිසො සුවණ්ණකදලික්ඛන්ධො විය මණිවණ්ණාසු මහාඌමීසු පවට්ටමානො පවට්ටමානම්පත්තනො පරි තුමුලතරඞ්ගභඞ්ගමසනිප්පහාරගෙරවෙන භුජදණ්ඩප්පහාරෙන විචුණ්ණෙන්තො තරිතුමාරභි. මහාසත්තො බලූ මහණ්ණවො ගම්භීරො ච මහණ්ණවතොපි හි මහාජනකොව මහාසත්තො පරමගම්භීරො ච යො එවරූපෙපි සමුපසීතෙ මහති මහබ්භයෙ නිබ්භයො මහණ්ණවමත්තනතො භුජබලප්පහටම්හොමි වෙගමනානන්තපාරමපි තරිත්වාස්ස පාරගමණෙ මතිමකාසි.

තතො සත්තරත්තින්දිවමෙස නිරන්තරං තරමානො මහණ්ණවම්පාරපාරං පරිපුණ්ණහරිණඞ්කමණ්ඩලමමලමතිලපථමජ්ඣගතමවලොකිය පුණ්ණමදිවසෙ නජ්ජ භවිතබ්බමිති මනසි නිධාය විධාය ච ලොණතොයෙන මුඛවික්ඛාලනමුපොසථිකො බභූව.

තදා ච යෙ ලොකෙ දානං දෙන්ති සීලං රක්ඛන්ති උපොසථං උපවසන්ති මාතාපිතරො උපට්ඨහන්ති සමණබ්‍රාහ්මණෙ සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති කුසලජ්ඣාපවාසිනො හොන්ති එවරූපානං මහාසමුද්දෙ පතිතානම්ප්‍යනාථමරණං මරිතුමනනුච්ඡවිකානං සප්පුරිසානමනුරක්ඛණාය මණිමෙඛලා නාම දෙවධීතා චතූහි ලොකපාලෙහි සමුද්දරක්ඛිකාති ඨපිතා හොති. සා මහතිං දිබ්බසම්පත්තිමනුභවන්ති සත්තාහං පමුට්ඨා සත්තමෙ දිවසෙ සමුද්දමොලොකෙන්තී මහාසත්තං දිස්වා සචෙ අයං මහාජනකකුමාරො මයා අදිට්ඨොව මහාසමුද්දෙ අමරිස්ස අහං දෙවසමාගමං පවිසිතුං න ලභිස්සාමීති තුරිතමාගම්ම අපරිමිතදිබ්බාලඞ්කාරපතිමණ්ඩිතා ඔසධිතාරකා විය මහන්තං සරීරොභාසං මුඤ්චන්තී මහාසත්තස්සාවිදූරෙ ආකාසෙ ඨිතා අත්තානං දස්සෙත්වා තං වීමංසන්තී ආහ.

"කොයං මජ්ඣෙ සමුද්දස්මිං
අපස්සං තීරමායුහෙ,
කිං ත්වං අත්ථවසං ඤත්වා
එවං වායමසෙ භුසං"ති.

තං සුත්වා මහාසත්තො අජ්ජ මෙ සත්තමො දිවසො සමුද්දං තරන්තස්ස න මෙ එකදිවසෙපි දුතියො සත්තො සම්මුඛීභූතො කො නාමායං මයා සද්ධිං සල්ලපතීති ආකාසමුල්ලොකෙන්තො මහානුභාවසම්පන්නමනුපමරූපසිරියා විරොචමානමනෙකදිබ්බාලඞ්කාරපටිමණ්ඩිතත්තභාවං දෙවධීතරං දිස්වා තාය පුච්ඡිතත්ථමාවිකරොන්තො හොති දෙවතෙ අහං පන ලොකස්ස විරියකරණසඞ්ඛාතං වත්තං වායාමස්ස චානිසංසං සමුපධාරෙන්තො යස්මා පුරිසකාරො නාම න නස්සති සුඛෙ පතිට්ඨාපෙස්සතීති ජානාමි තස්මා අපස්සමානොපි තීරමෙවං සමුද්දමජ්ඣෙ වායමාමි න උක්කණ්ඨාමීති එතමත්ථං දීපෙතුමාහ:-

"නිසම්ම වත්තං ලොකස්ස
වායාමස්ස ච දෙවතෙ,
තස්මා මජ්ඣෙ සමුද්දස්මිං
අපස්සං තීරමායුහෙ" ති.

දෙවධීතා මහාසත්තස්ස වචනෙන අච්ඡරියබ්භුතජාතා තස්ස ධම්මකථං සොතුමිච්ඡන්තී පුනරාහ:-

"ගම්භීරෙ අප්පමෙය්‍යස්මිං
තීරං යස්ස න දිස්සති,
මොඝො තෙ පුරිස වායාමො
අප්පත්වාව මරිස්සසි" ති.

අථ මහාසත්තො කිංනාමෙතං හොති කථයසි? අහං තීරදස්සනාය වායමිත්වා මරන්තොපි ගරහතො මුච්චිස්සාමි, අවායමිත්වා මතං කුසීතො එස වායමිතබ්බට්ඨානෙ අවායමිත්වා මතොති ගරහිස්සන්ති, වායමිත්වා පන මතම්පි මං මහාවීරො එස අනොසක්කන්තො වායමි න පන සක්ඛිති වදන්තා පසංසිස්සන්ති. එවමහං ගරහතො ච මුච්චිස්සාමි පච්ඡාතාපො ච මෙ න හෙස්සතීති දීපෙන්තො ආහ:-

"අනණො ඤාතීනං හොති
දෙවානං පිතුනඤ්ච සො,
කරං පුරිසකිච්චානි
න ච පච්ඡානුතප්පතී" ති.

තතො දෙවධීතා සච්චමෙතං භො තථාපි යං වායාමෙන මත්ථකං පාපෙතුමසක්කුණෙය්‍යං නිප්ඵලං කිලමථභාගියස්සෙව කෙවලං මරණායෙව හොති තාදිසෙ කම්මනි වායාමෙන තෙ කො අත්ථොති දීපෙන්තී ආහ:-

"අපාරණෙය්‍යං යං කම්මං
අඵලං කිලමථුද්දයං,
තත්ථ කො වායමෙනත්ථො
මච්චු යස්සාභිනිප්ඵත"න්ති.

එවං වුත්තෙ මහාසත්තො අයං දෙවධීතා යං වා තං වා මුඛාරූළ්හමෙව වදන්තී මං පපඤ්චෙති අප්පටිභාණමිස්සා දානි කාතුං වට්ටතීති චින්තෙත්වා කිං හොති දෙවතෙ ත්වමෙවං යං වා තං වා නිරත්ථකමෙව පලපසි, සචෙ හි යො කොචි ඉදං කම්මං වායමිත්වාපි න සක්කා නිප්ඵාදෙතුං අච්චන්තමෙව අපාරණෙය්‍යමිදන්ති චින්තෙත්වා චණ්ඩහත්ථිඅස්සාදයොපි අපරිච්චජෙන්තො අත්තනො පාණං න රක්ඛෙය්‍ය, සො තාදිසෙසු වායමිතබ්බට්ඨානෙසු විරියං හාපෙන්තො තස්ස කොසජ්ජස්සාතිකටුකමනිට්ඨ ඵලං ජානෙය්‍ය. තථා ඉධෙකච්චෙ පුරිසා කිඤ්චිදෙව ඵලං අභිසඞ්ඛාය කසිවණිජ්ජාදීනි කම්මානි පයොජයන්ති තානි තෙසං අධිප්පායමත්තකෙන ඉජ්ඣන්ති වා නවා ඉජ්ඣන්ති. කායිකචෙතසිකං විරියං කරොන්තස්ස පන තානි එකංසෙන ඉජ්ඣන්තෙව න විරජ්ඣන්ති. තස්මා විරියං කාතබ්බමෙව. අපි ච හොති ඉදම්පි මෙ විරියකරණසංඛාතස්ස කම්මස්ස සන්දිට්ඨිකං ඵලං පස්ස, යෙ අඤ්ඤෙ මයා සද්ධිං නාවමභිරූළ්හා සත්තසතා මනුස්සා තෙ භින්නාය නාවාය විරියං අකරොන්තා මහාසමුද්දෙ නිමුග්ගා මච්ඡකච්ඡපභක්ඛා ජාතා අහම්පනෙකකොව අනොස්සට්ඨවිරියො තරන්තො මහණ්ණවමජ්ඣෙපි ජීවාමි- නචෙදමෙත්තකමෙව. ඉමිනා මෙ අත්තභාවෙන දෙවතා නාම න කදාචි දිට්ඨපුබ්බා සොහමිදානි තඤ්ච අභිමනොරමෙන දිබ්බත්තභාවෙන විලසන්තිං මම සන්තිකෙ ඨිතං පස්සාමි, නනු ඉදං සබ්බම්පි මෙ විරියස්සෙව සන්දිට්ඨිකං ඵලං නාම, තස්මාහං යථාසත්තිං යථාබලං වායමිස්සාමි ගමිස්සාමි ච සමුද්දපාරං කරිස්සාමි ච පුරිසකිච්චන්ති ඉමමත්ථං පකාසෙන්තො ආහ:-

"අපාරණෙය්‍යං අච්චන්තං
යො විදිත්වාන දෙවතෙ,
න රක්ඛෙ අත්තනො පාණං
ජඤ්ඤා සො යදි හාපයෙ.

අධිප්පාය ඵලං එකෙ
අස්මිං ලොකස්මි දෙවතෙ,
පයොජයන්ති කම්මානි
තානි ඉජ්ඣන්ති වා න වා.

සන්දිට්ඨිකං කම්මඵලං
නනු පස්සසි දෙවතෙ,
සන්නා අඤ්ඤෙ තරාමහං
තඤ්ච පස්සාමි සන්තිකෙ.

සො අහං වායමිස්සාමි
යථාසත්ති යථාබලං,
ගච්ඡං පාරං සමුද්දස්ස
කස්සං පුරිසකාරිය''න්ති.

දෙවධීතා මහාසත්තස්ස ධම්මකථාය අහිවිය පසන්නා තං ථොමයන්ති ආහ:-

"යො ත්වං එවං ගතෙ ඔඝෙ
අප්පමෙය්‍යෙ මහණ්ණවෙ,
ධම්මවායාමසම්පන්නො
කම්මුනා නාවසීදසි,
සො ත්වං තත්ථෙව ගච්ඡාහි
යත්ථ තෙ නිරතො මනො'' ති.

9. වත්වානවෙවං පුන දෙවධීතා
කුමාරමාමන්තිය තං සුධීරං,
කුහිං තුවං ගන්තුමනොසි තාත
නෙස්සාමි තං දනි කුහින්ත්‍යපුච්ඡි.

10. තමාහ සොහං මිථිලාසමාඛ්‍ය-
මිච්ඡාමි ගන්තුං නගරිං සුරම්මං,
තං සාධු චෙ අම්ම තවානුභාවෙ-
නෙත්ථෙව මං නෙස්සසි දෙවතෙ ති.

11. මාලාකලාපං විය සා කුමාර-
මුභොහි බාහාහි සමුක්ඛිපිත්වා,
උරෙ නිපජ්ජාපිය තං සුතංව
පක්ඛන්දි නීලාභමථන්තළික්ඛං.

12. නිපන්නමත්තො පුථුලම්හි තස්සා
උරත්ථලෙ ඵුස්සිය දිබ්බඵස්සං,
ඛණෙන තෙනොක්කමි නිද්දමෙසො
ලොණොදකෙනාතිකිලන්තදෙහො.

13. නෙත්වා සා මිථිලාය මඞ්ගලම්හා- උය්‍යානමෙතං තතො
රම්මෙ අම්බවනෙ සුසීතල සිලා- පට්ටෙ නිපජ්ජාපිය,
ආරක්ඛං වනදෙවතාහි ච තහිං ගාහාපයිත්වා චිරං
තත්ථෙවන්තරධායි දෙවදුහිතා සාධූනමාරක්ඛිකා.

සමුද්දකණ්ඩං පඤ්චමං.

මහාරඤ්ඤො, පන පොලජනකස්සෙකාව ධීතා සීවලි දෙවීති නාමෙනාහොසි වාසවමහෙසී විය සුජාතා සරස්සතී විය පිතුදෙවතා ලක්ඛී විය පුරිසුත්තමාභිලසිතා භවානී විය සබ්බමඞ්ගලා මඤුකිනී විය විබුධප්පසත්ථා සුරියප්පභා විය පතාපවතී චන්දිකා විය කුවලයභාසිනී නිද්දා විය නයනගාහිනී මෙදිනී විය වසුමතී කුමුදකුඤ්ජරකරෙණු විය අනුපමා මෙත්තා විය සබ්බජඤ්ඤ කරුණා විය දුක්ඛාපහාරිණී මුදිතා විය අතිස්සායනරසා උපෙක්ඛා විය සමප්පවත්තිනී සද්ධා විය පසාදජනනී පඤ්ඤා විය අපදානසොභිනී පණ්ඩිතා ව්‍යත්තා විසාරදා පටිබලා සකලමපි විදෙහරජ්ජමනුසාසිතුං.

අථාමච්චපුරොහිතාදයො නරපතිම්හිතො ඡන්නං දිවසානමුපරි සත්තමෙ දිවසෙ මහාජනකකුමාරස්ස ජලනිධිපතනසමකාලමෙව මරණමඤ්චපරායණං පුච්ඡිංසු– කස්ස නු ඛො නො මහාරාජ දිවංගතෙසු තුම්හෙසු රජ්ජං දාතබ්බන්ති.

සො ආහ– යො භණෙ මම ධීතරං සීවලිදෙවිං ආරාධෙතුං සක්ඛිස්සති තස්ස රජ්ජං දෙථ, යො වා චතුරස්සපල්ලංකස්ස උස්සීසකං ජානිස්සති, යො වා සහස්සත්ථාමං ධනුං ආරොපෙතුං සක්ඛිස්සති යො වා සොළස මහානිධයො නීහරිතුං සමත්ථො හොති තස්ස රජ්ජං දෙථාති. සාධු මහාරාජ තෙසං නො උද්දානං කථෙථාති රාජා සබ්බෙසං උද්දානමාහ:–

"සුරියුග්ගමනෙ නිධි
අථො ඔග්ගමනෙ නිධි,
අන්තො නිධි බහි නිධි
න අන්තො න බහි නිධි.

ආරොහණෙ මහානිධි
අථො ඔරොහණෙ නිධි,
චතුසු මහාසාලෙසු
සමන්තා යොජනෙ නිධි.

දන්තග්ගෙසු මහානිධි
වාලග්ගෙසු ච කෙබුකෙ,
රුක්ඛග්ගෙසු මහානිධි
සොළසෙතෙ මහානිධී.

සහස්සථාමො පල්ලඞ්කො
සීවලාරාධනෙන චා" ති.

ස රාජා අමච්චපුරොහිතාදයො එවමනුසාසිත්වා තදහෙව කාලඞ්කතො යථාකම්මමගමාසි.

1. ඉති කාලඞ්කතෙ මහාතරිඤ්ඤෙ
සචිවා තස්ස පුරොහිතාදයො ච,
විධිනාව යථාගතෙන රඤ්ඤො
අකරුං සොකපරා සරීරකිච්චං.

සත්තමෙ පන දිවසෙ සබ්බෙ පුරොහිතාදයො සන්නිපතිත්වා මන්තයිංසු රඤ්ඤා පනම්හාකං තිදිවං වජන්තෙන අත්තනො ධීතරමාරාධෙතුං සමත්ථස්ස රජ්ජං දාතබ්බන්ති ඤාපිතං, කො නු තමාරාධයිතුමීසතීති. නනු භො මහාසෙනාපති රඤ්ඤො වල්ලභො අහොසි සො සක්ඛිස්සති සීවලිං දෙවිමාරාධෙතුන්ති සබ්බෙ එකමතිකා සෙනාපතිනො සාසනං පහිණිංසු සිවලිං දෙවිං භවමාරාධෙතු රජ්ජපටිලාභායාති.

ලද්ධසාසනො සෙනාපති සාධූති සම්පටිච්ඡිත්වා රජ්ජපටිලාභමෙකන්තං මඤ්ඤමානො රාජද්වාරමුපගම්ම ආගතභාවමත්තනො කුමාරිකායාරොචාපෙසි. සා තස්සාගතභාවං සුත්වා වීමංසෙස්සාමි තාව නං අපි නු චාස්ස සෙතච්ඡත්තසිරිධාරණාරහා ධිති නො වාති චින්තෙත්වා ඛිප්පමිධාගච්ඡතූති පෙසෙසි. සෙනාපති තං සාසනං සුත්වා රාජධීතරමාරාධෙතුකාමතාය තාය වුත්තමෙව කරිස්සාමීති නිස්සෙණිපාදතො පට්ඨාය මහතා වෙගෙන ධාවිත්වා මහාතලමාරුය්හ තායොපන්තිකෙ අට්ඨාසි. රාජධීතා තමාහ මහාතලෙ ජවෙන ධාවස්සූති සොපි නං තොසෙතුකාමො තථා අකාසි. අථ නං පුනරාහ ඉතො එහීති. සො ආගම්ම අට්ඨාසි. රාජධීතා ධිතිරහිතභාවමස්ස විඤ්ඤායාහ පාදෙ මෙ සම්බාහයාහි. සො කථම්පි තොසෙය්‍යමෙවෙතන්ති චින්තෙත්වා තස්සා පාදමූලෙ නිසින්නො පාදෙ සම්බාහිතුමාරභි.

2. සෙනානිං රාජධීතා ධිතිමතිරහිතං තං විදිත්වාන්ධබාලං
සික්ඛාපෙස්සාමි ජම්මතත්‍යූරසි සුවදනා තස්ස පාදප්පහාරං,
දත්වා උත්තානමෙතං නිපතිතමවසඤ්ඤාවත්තනො වෙටිකාහි
පොථාපෙත්වාඩ්ඪචන්දෙනථ ගහිතගලං තාහි නිද්ධාපයිත්ථ.

3. පුට්ඨොථ සෙනාපතිරාහ තෙහි
පුරොහිතාදීහි යථාප්පවත්තිං,
මා පුච්ඡථෙතං පුන කාලකණ්ණිං
සා යක්ඛිණීයෙව න මානුසීති.

4. ඤත්වාපි තෙ කාරණමෙත්ථ භණ්ඩා-
ගාරෙ නියුත්තං සචිවං විනීතං,
තථා මහාසෙට්ඨිට්ඨානපත්ත-
ගාහාසිගාහෙපි දුමෙව අම්බෙච.

5. දෙවියාරාධනත්ථාය පෙසෙසුං රාජමන්දිරං,
තෙපි ලජ්ජාපිතා තාය නිවත්තිංසෙව දුම්මුඛා.

6. එවමහුතෙ සීවලාරාධනස්මිං
චාපාරොපාදෙය්‍යවමෙවෙතරම්පි,
වීමංසිත්වා ජානිතබ්බානි සබ්බෙ
මන්තෙත්වා තෙ තම්පි වීමංසයිංසු.

7. න සක්කා තදෙකකොපි තත්ථ
ධනුමාරොපයිතුං සහස්සථාමං,
චතුරස්සකතස්සවෙදි කොචි
නපි පල්ලඞ්කවරස්ස සීසපස්සං.

8. අථ සොළසසම්මිතෙ මහන්තෙ
නිධයොචාපි න නීහරිත්ථ කොචි,
ඉති තෙසු චතූසුචාපි ඨානෙ-
සුවඵලොයෙව පරිස්සමොසි තෙසං.

තදනන්තරම්භිඤ්ඤාතත්තබ්බතාමූලෙහ අඤ්ඤමඤ්ඤං මන්තයති විදෙහමහාජනෙ පුරොහිතො ආහ– මා භො චින්තයිත්ථ ඵුස්සරථම්දානි මයං විස්සජ්ජෙස්සාම ඵුස්සරථෙන හි ලද්ධො රාජා සකලජම්බුදීපරජ්ජම්පානුසාසිතුමරහරූපොව භවිස්සතීති.

9. පුරොහිතස්සාථ වචො සුභාසිතං
නිසම්ම සබ්බෙපි විදෙහවාසිනො,
පමොදමානා මිථිලං මහාපුරිං
පුරිං යථා දිබ්බමලඞ්කරිංසු තෙ.

අථා සෙසරථාලඞ්කාරවිභූසිතමත්තච්ඡින්නත්ථරණං සමන්තා සමොසරිතසුරභිකුසුමදාමපතිමණ්ඩිතං නිඛිලතුරඞ්ගමාලඞ්කාර සමලඞ්කතකුමුදවණ්ණසදිසධවලසින්ධවයුගයුගලයුත්තමාරොපිතවර රාජකකුධභණ්ඩපඤ්චකමභිරුචිරදස්සනමපරම්ච වෙජයන්තං මඞ්ගලමහාරථවරමපරිමිතකරිතුරගරථපදාතිසංහතියා මහතියා චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය පරිවාරාපයිංසු. අස්සාමිකත්තා රථවරස්ස පුරොහිතානුමතියා පච්ඡතොයෙව නෙකසතසංඛානි පඤ්චඞ්ගිකා තුරියානි වජ්ජිංසු.

10. ස මන්තපූතෙන ගන්ධවාරිනා
සුවණ්ණභිඞ්කාරකරො පුරොහිතො,
රථස්ස නන්දිඤ්ච ධුරඤ්ච රස්මියො
පතොදලට්ඨිම්ප්‍යභිසිඤ්චි සොත්ථියො.

තතො ච:-

11. ගච්ඡ ගච්ඡ මහාතෙජ ගච්ඡදන්ති රථුත්තම,
රජ්ජාරහං මහාපුඤ්ඤ- මුපගච්ඡ නරුත්තමං.

12. ඉති වත්වා මහාපඤ්ඤො, විදෙහානං පුරොහිතො,
‘චිජුත්තමො ඵුස්සරථං විස්සජ්ජෙසි විසාරදෙ.

විස්සට්ඨමත්තානන්තරමෙවචෙස තතො නික්ඛම්මාපහසිත සුරමඤ්ජිරවිබ්භමං නරදෙවභවනමනුපරතදුනදක්ඛිණං පදක්ඛිණං කත්වා රාජපථෙනාසම්බාධෙන ගච්ඡන්තො දස්සයන්තොම්ව සුදස්සන මහාවීථිසොභමනෙකභූමකපාසාදසතසමලඞ්කතං සමුස්සිතධජ පතාකාකදලිතොරණපුණ්ණඝටපදීපමාලමලඞ්කතපටියත්තං රාජ මහාවීථිමභිරුචි. තමෙනවායන්තං මම්මායමනතිකම්මාගච්ඡති නූන මඞ්ගලරථොත්‍යාගමයමානා සෙනාපතිප්පමුඛා බහවොපි සුමුඛා විඵලීකතමනොරථා දුම්මුඛා ච කිර පහවො බභූවිරෙ.

13. පදක්ඛිණං සො නගරං කරිත්වා
ද්වාරෙන නික්ඛම්ම පුරත්ථිමෙන,
රථො යථාපුබ්බමථාතිතුණ්ණ-
මුය්‍යානගාමිං පටිපජ්ජි මග්ගං.

14. දිස්වාතිවෙගෙන පයන්තමෙනං
වදිංසු එකෙ පරිසඞ්කමානා,
නිවත්තනීයො පරිචිණ්ණමග්ග-
නයං පයන්තො නනු භො රථොති.

15. පුරොහිතො ආහ තථා කථෙන්තෙ
මා භො නිවත්තෙථ රථං පයන්තං,
සතම්පි සො ගච්ඡතු යොජනානං
න තං නිවත්තාපයිතුං යතෙථ.

16. එසො හි ගන්ත්වා සයමෙව තත්‍ර
නිවත්තතෙ යත්‍ර භවෙය්‍ය කාමං,
රජ්ජාරහො භාග්‍යයුතො තතො භො
න වෙ නිවත්තාපනමස්ස සාධූති.

රථො පන අනිවත්තිතොව යෙනාපි ගන්ත්වා මහාසත්තස්ස පුඤ්ඤතෙජෙන මඞ්ගලුය්‍යානං පවිසිත්වා තත්ථ මඞ්ගලසිලාතලෙ දක්ඛිණපස්සෙන නිපන්නං තං මහාපුරිසං පදක්ඛිණං කත්වා ආරොහණසජ්ජොව හුත්වා අට්ඨාසි. පුරොහිතො අමච්චෙ ආහ- දිස්සති භො කොචි මඞ්ගලසිලාපට්ටෙ නිපන්නකො සෙතච්ඡත්තානුච්ඡවිකො පනස්ස ඨිති අත්ථි වා නො වාති. සචෙ මෙතං ජාතිස්සාමි පුඤ්ඤවා චෙ භවිස්සති න උට්ඨහිස්සති, කාළකණ්ණි චෙ භීතතසිතො උට්ඨාය කම්පමානො පලායිස්සති, යං වා තං වා භවිතබ්බමෙව භවතු, ඛිප්පං සබ්බතුරියානි පග්ගණ්හාපෙථාති. අමච්චා තවදෙව අනෙකසතානි තුරියානි පග්ගණ්හාපයිංසු. සුගන්තවාතප්පහාරසංඛුභිතජලනිධිනිග්ඝොසගම්භීරො මහාතුරියතාළිතවාදිතසද්දො අහොසි.

මහාසත්තො මහතා තුරියනිග්ඝොසෙන මහාජනකලකලෙන ච පබුද්ධො සීසං විවරිත්වා ඔලොකෙන්තො මහාජනකායං දිස්වා සෙතච්ඡත්තෙන මෙ ආගතෙන භවිතබ්බන්ති පුන පරිවත්තිත්වා පාරුතසීසො වාමපස්සෙන නිපජ්ජි. පුරොහිතො කුමාරස්ස පාදතලෙ විවරිත්වා ලක්ඛණනිප්ඵත්තිමනුවිලොකෙත්වා අමච්චෙ ආහ- තිට්ඨතු භො අයං දීපො ද්විසහස්සදීපපරිවාරානං චතුන්නම්පි මහාදීපානමෙකරජ්ජං කාරෙතුං සමත්ථො එස භවං මහාපුඤ්ඤො, පුනපි තුරියානි පග්ගණ්හාපෙථාති. තෙ තථා කරිංසු.

අථ මහාපුරිසො පරිවත්තිත්වා දක්ඛිණපස්සෙන නිපන්නොව පුණ්ණචන්දසස්සිරිකං මුඛං විවරිත්වා කරුණාමතභරිතං පඤ්චප්පසාදනිම්මලම්බුජවරදලනීලායතං නයනයමලං උම්මීලෙත්වා නිඛිලවිදෙහවාසීනං ඉන්දනීලමණිපාභතමුපනෙන්තො විය තං මහාජනකායමොලොකෙසි යෙන තාවතකෙනෙව සබ්බෙපි තෙ විදෙහවාසිනො පීණිතමනලොචනා පරමානන්දමවින්දිංසු. පුරොහිතො පරිසං උස්සාරෙත්වා මහාසත්තස්සාභිමුඛෙ මහතා ගාරවාදරභත්තිභාරෙනාවකුජ්ජො ඨත්වා නිටිලතටනිහිතඤ්ජලිපුටො තං විඤ්ඤාපෙසි- උට්ඨෙහි දෙව රජ්ජං තෙ පාපුණාතීති.

අථ තං මහාසත්තො සුවණ්ණකිඞ්කිණිකානිස්සනොපමෙතමධුරස්සරෙනාමන්තෙන්තො ආහ- කුහිං ආචරිය තුම්හාකං රාජාති. දිවඞ්ගතො සො දෙවාති. කිං පුත්තො වාස්ස භාතා වා නත්ථීති. නත්ථි දෙව එකා පනස්ස ධීතායෙව අත්ථීති. මහාසත්තො යදෙවං සාධු කාරෙස්සාමි රජ්ජන්ති උට්ඨාය සුවණ්ණපටිමාය මඞ්ගලසිලාතලමලඞ්කරොන්තො විය පල්ලඞ්කමාභුජිත්වා නිසීදි.

17. තතො වෙදෙහකා සබ්බෙ ජනා තුට්ඨ සමානසා,
පුරොහිතො අමච්චා ච නාගරා ච සගාරවා.

18. යථාගතෙන විධිනා අභිසෙකම්හුස්සවං,
විධාතුං පත්තරජ්ජස්ස මන්තයිත්වා සුමන්තිනො.

19. තං ධොතසංඛපක්ඛිත්ත- ඛීරනීරාභිනිම්මලෙ,
වෙරොචනන්වයෙ ජාතං මහාවීරං මහාමතිං.

20. තත්ථෙව තෙ මහාසත්ත- මභිසිඤ්චිංසු තං තදා,
මහාජනකරාජාති සඤ්ජානිංසු ච භූපතිං.

අභිසිත්තො ච පන සො මහින්දෙපි මජ්ඣිමලොකපාලො හිරඤ්ඤගබ්භොපි විදෙහවසුධාධිපති පුරිසුත්තමොපි සුවණ්ණවණ්ණො සඞ්කරොපි නරදෙවො ධම්මරාජාපි මනුනීතිවිසාරදෙ නරවාහනොපි ගන්ධබ්බගීතාභිරතො මහාසෙනොපි මිථිලානායකො පභඞ්කරොපි කුවලයනන්දනො කලාධරොපි මහාතෙජො රාජා මහාජනකො අලඞ්කතං මඞ්ගලමහාරථවරමභිරූය්හ සමන්තා වායන්තෙසු මන්දං මන්දමනුකූලානිලෙසු සූයන්තෙසු කොකිලකීරාලිසාළිකාදිමඞ්ගලඛගකුලකලරවකූජිතෙසු වජ්ජමානෙසු පලයජලනිධිනිග්ඝොසගම්භීරධීරනිනදපිහිතගගනකුහරාභොගෙසු පඤ්චඞ්ගිකතූරියසඞ්ඝෙසු ධමියමානෙසු පබලරිපුගණසවණපුටපාටනපටුරවහරිතහරිතන්තරෙසු ජයසංඛසතෙසු නිරන්තරප්පවත්තමධුරකොඤ්චනිනාදෙසු මදකුඤ්ජරෙසු පීතිවෙගවිධුතකෙසරෙසු හෙසිතමුඛරෙසු තුරඞ්ගමෙසු ලලමානවිජයඞ්ගජෙසු යොධරථෙසු සම්පවත්තපදවීතිහාරෙසු පදාතිසහස්සෙසු පුරතො ජයාපෙන්තෙසු උක්ඛිත්තදක්ඛිණභුජෙසු භාසුරඛග්ගෙසු භුසුරනිකරෙසු විවිධවිරුදඝොසනපරෙසු ජිණ්ණවෙසධරෙසු වන්දිසඞ්ඝෙසු නච්චන්තෙසු නානාවෙසවිලාසසොභනෙසු නාටකගණෙසු පීතිප්පමොදභාරනිබ්භරෙසු මහාජනෙසු චෙළුක්ඛෙපසහස්සානි පවත්තෙන්තෙසු මඞ්ගලුය්‍යානතො නික්ඛම්ම මහතා සිරිසොභග්ගෙන මහතියා ච රාජිද්ධියා විරාජමානො මිථිලං පදක්ඛිණං කත්වා රාජභවනමභිරූහන්තො තස්ස පමුඛෙ ඨත්වා මහාජනස්ස පුරතො අයමෙව මෙ පුරොහිතො අයං සෙනාපති අයං භණ්ඩාගාරිකො අයං මහාසෙට්ඨී අයං ඡත්තගාහකො අයමසිග්ගාහකොති සබ්බෙසං නාමෙව පුරිමට්ඨානන්තරානි පටිපාකතිකානි කත්වා අමච්චගණපරිවුතො මහාතලමභිරූහි.

21. නරින්දො පාසාදමාරොහමානො
පියං සුලපන්තො අමච්චෙහි සද්ධිං,
භණන්තො ච පාසාදවණ්ණං කමෙන
තමාරොහතෙ සුන්දරං මන්දගාමී.

22. තතො සීවලී තං විදිත්වාන දෙවී
ඨිතිං තස්ස පුබ්බෙව වීමංසමානා,
ඉධාගච්ඡතං ඛිප්පමෙවෙති රඤ්ඤො
සකාසෙ අමච්චං තදා පෙසයිත්ථ.

23. අමච්චෙන සො දෙවියා තෙන ගන්ත්වා
සමාරොචිතෙ සාසනෙ තම්හි රාජා,
සුණිත්වාපි තං කිඤ්චිදෙවාගණෙන්තො
චිරාසිත්ථ තං තං කථෙන්තොව තෙහි.

24. නියාමෙන තෙනෙව නික්ඛන්තුමෙවං
සමාරොචිතෙ දෙවියා සාසනම්හි,
න තං කිඤ්චි සල්ලක්ඛයී භූරිතෙජො
අමච්චො තමත්ථං නිවෙදෙසි තාය.

රාජා පන අත්තනො රුචියා පකතිගමනෙනෙව සීහො විය විජම්භමානො උපරිපාසාදමභිරුහි. උපසඞ්කමන්තෙන ච තස්මිං මහාපුරිසෙ තස්ස තෙජෙනාභිභූතා රාජධීතා සකභාවෙන සණ්ඨාතුමවිසහන්තී උට්ඨායාසනා පච්චුග්ගමනං කත්වා තස්ස හත්ථාලම්බකමදාසි. රාජා ච දෙවියා හත්ථාලම්බකමාදාය මහාතලමභිරුහිත්වා සමුස්සිතසෙතච්ඡත්තෙන මහාරහෙ රාජපල්ලඞ්කෙ නිසින්නො අමච්චෙ ආමන්තෙත්වා පුච්ඡි අත්ථි නු වො තාතා රඤ්ඤො කාලංකරොන්තෙන කොචිදෙව ඔවාදො දින්නොති? අත්ථි දෙවාති. තෙන හි වදෙථාති. දෙව සීවලිදෙවිං ආරාධෙතුං සමත්ථස්ස රජ්ජං දාතබ්බන්ති තෙන වුත්තන්ති. යං තාතා සීවලියා දෙවියා පච්චුග්ගන්ත්වාය මෙ හත්ථාලම්බකො දින්නො තස්මා සා තාව ආරාධිතායෙව නාම. අඤ්ඤං වදෙථාති. දෙව චතුරස්සපල්ලඞ්කස්ස උස්සීසකං ජානිතුං සමත්ථස්ස රජ්ජං දෙථාති ච තෙන වුත්තන්ති. උපායකුසලො රාජා තං අසුණන්තො විය සීසතො සුවණ්ණසූචිං නිහරිත්වා දෙවියා අදාසි ඉමං ඨපෙහීති. සා තමාදාය පල්ලඞ්කස්ස උස්සීසකෙ ඨපෙසි. රාජා පුන පුච්ඡි කිං තාතා වදිත්ථාති? තෙහි පුනරපි තදත්ථෙ කථිතෙ ඉදමෙවස්ස උස්සීසකන්ති සුවණ්ණසූචියා ඨපිතට්ඨානං දස්සෙසි. තතො පුච්ඡි අඤ්ඤං කිමත්ථි තාතාති? දෙව සහස්සථාමං ධනුං ආරොපෙතුං සමත්ථස්ස රජ්ජං දෙථාති ච තෙන වුත්තන්ති. තෙන හි ආහරථ නන්ති ධනුමාහරාපෙත්වා පල්ලඞ්කෙ නිසින්නොව මහාබලතාය පාදඞ්ගුට්ඨකපිට්ඨෙ ඨපිතාධොධනුකොටිම්හිපි තං කප්පාසිකපොථනධනුම්ව තමනායාසෙනෙවාරොපෙත්වා අඤ්ඤං වදෙථාති ආහ. දෙව සොළස මහානිධයො නීහරිතුං සමත්ථස්ස රජ්ජං දෙථාති ච තෙන වුත්තන්ති. අත්ථි පන තාතා තෙසමුද්දානන්ති? අත්ථි දෙවාති “ සූරියුග්ගමනෙ නිධි ”ති වුත්තමුද්දානමුදාහරිංසු.

25. සුවණ්ණතාසෙව උදකං මහාපඤ්ඤස්ස රාජිනො,
පුණ්ණචන්දොව ගගනෙ තදත්ථො පාකටො අහු.

26. තදනි කාලො අජ්ජපි දස්සෙතුං නිධයො තතො,
දස්සෙස්සාමි සුවෙ තාතා ගච්ඡථාති තදහ සො.

27. දුතියෙ දිවසෙ රාජා අමච්චෙ සන්නිපාතිය,
දස්සයන්තො නිධිට්ඨානෙ නිධයො නීහරාපයි.

රාජා පුච්ඡි– කින්නු බො තාතා කච්චි වො රාජා පච්චෙකබුද්ධෙ භොජෙසීති? ආම දෙවාති. පච්චෙකබුද්ධෙසු ආගච්ඡන්තෙසු තෙසං පච්චුග්ගමණං කරොන්තො කතරට්ඨානං රාජා ගච්ඡතීති? අසුකට්ඨානං දෙවාති. තදෙව තාතා **සූරියුග්ගමණට්ඨානං** නාම තං ඛණිත්වා නිධිං නීහරථාති පඨමං මහානිධිං නීහරාපෙසි.

තතො පුච්ඡි– පච්චෙකබුද්ධානං ගමණකාලෙ අනුගච්ඡන්තො රාජා කත්ථ ඨත්වා තෙ වන්දිත්වා උය්‍යොජෙතීති? අසුකට්ඨානෙ නාම දෙවාති. තදෙව තාතා **සූර්‍යොග්ගමණ**ට්ඨානං නාම තං ඛණිත්වා නිධිං නීහරථාති දුතියං මහානිධිං නීහරාපෙසි.

තතො– **අන්තොනිධී** ති රාජගෙහෙ මහාද්වාරස්ස අන්තො උම්මාරා තතියං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **බහිනිධී** ති මහාද්වාරස්ස බහි උම්මාරා චතුත්ථං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **න අන්තො න බහි නිධී** ති හෙට්ඨා උම්මාරතො පඤ්චමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **ආරොහණෙ මහානිධී** ති මඞ්ගලහත්ථිං ආරොහණකාලෙ සුවණ්ණනිස්සෙණියා ඨපනට්ඨානතො ඡට්ඨං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **අථො ඔරොහණෙ නිධී** ති හත්ථික්ඛන්ධතො ඔරොහණට්ඨානතො සත්තමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **චතූසු මහාසාලෙසු** ති සාලරුක්ඛමයානං චතුන්නං සිරිසයනපාදානං හෙට්ඨා චතස්සො මහානිධිකුම්භියො නීහරාපෙසි. **සමන්තා යොජනෙ නිධී** ති සිරිසයනස්ස යුගමත්තට්ඨානතො ද්වාදසමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **දන්තග්ගෙසු මහානිධී** ති මඞ්ගලහත්ථිට්ඨානෙ තස්ස ද්වින්නං දන්තානමභිමුඛට්ඨානතො තෙරසමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **වාලග්ගෙසු** ති මඞ්ගලහත්ථිට්ඨානෙ තස්ස වාලධි සම්මුඛට්ඨානතො චුද්දසමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **කෙබුකෙ** ති මඞ්ගලපොක්ඛරණියා උදකං සිඤ්චාපෙත්වා අන්තො සීතං පඤ්චදසමං මහානිධිං නීහරාපෙසි. **රුක්ඛග්ගෙසු මහානිධී** ති මඞ්ගලුය්‍යානෙ මහාසාලරුක්ඛමූලෙ සීතමජ්ඣන්තිකසමයෙ පරිමණ්ඩලාය රුක්ඛච්ඡායාය අන්තො සීතං සොළසමං මහානිධිං

නීහරාපෙසි. මහාජනා අච්ඡරියබ්භුතජාතා උක්කුට්ඨිසහස්සානි පවත්තෙන්තා රඤ්ඤො මහාපඤ්ඤතං පසංසන්තා අනප්පකං පීතිසොමනස්සං පවෙදයිංසු. තතො රාජා අමච්චෙ පුච්ඡි අඤ්ඤ නු තාත අඤ්ඤම්පි කිඤ්චීති? නත්ථි දෙවාති.

28. රාජා සො මතිගබ්භිතං පිරගුණෙනාරාධයී සීවලිං
උස්සීසං චතුරස්සමඤ්චකවරස්සඤ්ඤාසි වොපායතො,
චාපඤ්චාපි සහස්සථාමමසමත්ථාමො තථාරොපයී
සබ්බෙ නීහරි සොළසාපි නිධයො පඤ්ඤාබලෙනත්තනො.

29. ඉති මහාජනකො භුවනත්තය-
බ්භුතවහාමිතඩිඩ්ඩිසම්පදෙ,
අහු මහාජනකොමුදචන්දිමා
ජගති ගීතයසො මිථිලාපති.

30. නිධිගතං ස මහාධනසඤ්චයං
මතිබලෙනභිනීහටමත්තනො,
විකිරිතුං භුවි දානමුඛෙන තං
මතිමකාසි මහාපුරිසො තදා.

31. ද්වාරෙසු සො පුරවරස්ස චතූසු මජ්ඣෙ
ද්වාරෙ ච භූරිමති රාජනිවෙසනස්ස,
කාරාපයිත්ව නචිරෙන ඡ දානසාලා
ඨාපෙසි තාසවිරතම්පි ච දානවට්ටං.

32. ජනනිමථමහෙසිං කාලචම්පාය රාජා
ද්විජගුරුපමුඛං තඤ්චානයිත්වා සජායං,
අපරිමිතමුළාරඤ්චාකරි යාවජීව-
මසදිසකතවෙදී සාධු සක්කාරමෙසං.

තදනන්තරං යෙ න තාව රාජානමද්දසංසු තෙ සකල විදෙහරට්ඨවාසිනො අරිට්ඨජනකමහාරඤ්ඤො කිර භො සමර භූමිපතිතස්ස පලාතාය ගබ්භිණියා මහෙසියා පුත්තො මහාජනකො නාම කුමාරොදානි අම්හාකං රජ්ජමනුසාසති, සො කිර භො මහාරාජා අසදිසරූපවිභවො මහාතෙජො උළාර දානජ්ඣාසයො පියංවදො මහාජනස්ස අත්ථචරො සමානත්තතාය සිතො දසහි රාජධම්මෙහි අනූනො පණ්ඩිතො ව්‍යත්තො මෙධාවී උපායකුසලො අත්ථානත්ථඤ්ඤූ, සාධු වතස්ස තාදිසස්ස මහාභාග ධෙය්‍යස්ස රඤ්ඤො දස්සනන්ති සබ්බෙපි මහාසත්තස්ස දස්සන කාමා අහෙසුං. තතො තෙ අනෙකවිධපණ්ණාකාරහත්ථා ආගන්ත්වා මහන්තං රාජඞ්ගණං සමන්තා ච තං පදෙසං නිරන්තරං කුරු මානා අට්ඨංසු. සන්තොසජනිකා මිථිලා වසොකසාරා විය

අලඞ්කතපටියත්තා අහොසි. නාගරාපි මහන්තං ඡණං සජ්ජයිංසු, සකලඤ්ච රාජනිවෙසනමනෙකවිධවිචිත්තහත්ථත්ථරාදිසන්ථතං සමොසරිතවිවිධගන්ධදාමමාලාදාමාදිසමලඞ්කතං විප්පකිණ්ණලාජාකුසුමවාසධූපගන්ධුපහාරමුපට්ඨාපිතාමිතපාණභොජනමහොසි. මහාජනා රඤ්ඤො පණ්ණාකාරත්ථාය අනෙකවිධානි රජතසුවණ්ණාදිභාජනානි පණීතඛාදනීයභොජනීයමධුඵාණිතඵලාඵලාදිපූරිතානි ගහෙත්වා තත්ථ තත්ථ සම්පරිවාරෙත්වා අට්ඨංසු.

තතො සමන්තා සීහාසනස්ස එකතො සබ්බාභරණපතිමණ්ඩිතං මහාඅමච්චමණ්ඩලං නිසීදි. එකතො සාතසෙතදුකූලච්ඡදනා ධවලුත්තරාසඞ්ගා මණිකුණ්ඩලධාරිනො පුරොහිතප්පමුඛා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා, එකතො නානාභරණභූසිතා මහාසෙට්ඨිචූළසෙට්ඨිකුටුම්බිකාදයො ගහපතිමහාසාලා, එකතො උත්තමරූපධරා අනෙකසහස්සා නාටකිත්ථියො, එකතො සත්තලලනාසතපරිවුතා සීවලී අග්ගමහෙසී ච නිසීදිංසු, මහාසෙනාපතිප්පමුඛා අට්ඨාරස මහාසෙණියො අනෙකාලඞ්කාරභූසිතා ඛග්ගකුන්තාදිහත්ථා සමන්තා රඤ්ඤො ආරක්ඛං ගහෙත්වා අට්ඨංසු.

තතොපරං සොත්ථිවාදිනො බ්‍රාහ්මණා සොත්ථිසාන්ති සජ්ඣාසිංසු. මුඛමඞ්ගලිකා මඞ්ගලානි ඝොසයිංසු. ගීතකුසලා ගීතිගීතානි ගායිංසු. තූරියවාදකා අනෙකතූරියසතානි වාදයිංසු. යුගන්තවාතප්පහටසාගරකුච්ඡි විය එකනින්නාදං රාජනිවෙසනමහොසි. මහාසත්තස්ස පුඤ්ඤතෙජෙන ඔභාසිතො ලොකිතඨානං සම්පමානාකාරප්පත්තමහොසි. අනෙකජාතිකොටිසතසහස්සසඤ්චිතමපරිමිතමහාපුඤ්ඤසම්භාරමස්මිං අත්තභාවෙ විපාකදානාය ලද්ධාවසරං මඤ්ඤෙ අතීව විජම්භිත්ථ.

අථ මහාපුරිසො සබ්බාභරණවිභූසිතො සෙතච්ඡත්තස්ස හෙට්ඨා සීහාසනෙ නිසින්නො අපහසිතසක්කදෙවරාජසිරිසම්පදං මහන්තිං සිරිසම්පත්තිං දිස්වා ආගමණීයපටිපදමත්තනො අනුස්සරි. සචාහං මහාසමුද්දෙ පතිතො විරියං නාකරිස්සං න ඉමං සම්පත්තිමධිගච්ඡිස්සං. අනොස්සජ්ජන්තෙන පන මයා කතස්ස විරියස්සවායාමානිසංසො, පුරිසෙන නාම සම්පත්තියා සුඛස්ස වාධිගමාය ආසිං සිතබ්බමෙව වායමිතබ්බමෙව න නිබ්බින්දිතබ්බං, ආසිංසන්තො වායමන්තොචෙවාහං සමුද්දදෙවතාය ඵලමුබ්භතො යපිච්ඡිතම්මිමං සම්පත්තිමධිගඤ්ඡිං, යස්මා පන බහවො දුක්ඛා සුඛා ච සමත්ථා අවිතක්කිතායෙව මනුජමුපගච්ඡන්ති, තස්මා දුක්ඛමුපගතෙනාපි සතා මනුස්සෙන සුඛස්සාධිගමාය ආසා න ඡින්දිතබ්බා න දීනප්පකතිකෙන ඔස්සට්ඨවිරියෙන භවිතබ්බං, නහි ලොකෙ ඉත්ථියා වා පුරිසස්ස වා කස්සචි අචින්තිතමෙව චින්තිත

මෙව වා භවිස්සතීති එවමනුස්සරන්තස්ස තස්ස අත්තනො විරිය මාරබ්භ මහතී පීති උප්පජ්ජි. සො පීතිවෙගෙන උදානං උදා නෙන්තො ආහ:—

“ආසිංසෙථෙව පුරිසො
න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං
යථා ඉච්ඡිං තථා අහුං.

ආසිංසෙථෙව පුරිසො
න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං
උදකා ථලමුබ්භතං.

වායමෙථෙව පුරිසො
න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං
යථා ඉච්ඡිං තථා අහුං.

වායමෙථෙව පුරිසො
න නිබ්බින්දෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
පස්සාමි වොහං අත්තානං
උදකා ථලමුබ්භතං.

දුක්ඛූපනීතොපි නරො සපඤ්ඤො
ආසං න ඡින්දෙය්‍ය සුඛාගමාය,
බහූ හි ඵස්සා අහිතා හිතා ච
අවිතක්කිතා මච්චුමුපබ්බජන්ති.

අචින්තිතම්පි භවති
චින්තිතම්පි විනස්සති,
න හි චින්තාමයා භොගා
ඉත්ථියා පුරිසස්ස වා'' ති.

එවමෙස ධම්මනිම්මිතො මහාපුරිසො ධම්මෙනෙව විදෙහ රජ්ජමනුසාසමානො කදාචි මහාගුණෙ පච්චෙකසම්බුද්ධෙ දිස්වා පසන්නමානසො තෙ උපරිපාසාදමාරොපෙත්වා වන්දිත්වා භොජෙත්වා විස්සජ්ජෙන්තො දීඝරත්තං විතිනාමෙසි.

අපරභාගෙ සීවලී මහාදෙවී ගහිතගබ්භා ගබ්භපරිහාර මන්වාය දසන්නං මාසානමතික්කමෙන ධඤ්ඤපුඤ්ඤලක්ඛණ සම්පන්නමනොමසත්තං පුත්තමෙකාමජනි. දිස්වා තං තනය

රතනමිවරතිපීතිප්පමොදනිබ්භරහදයො රාජා මහාජනතො විජාතමඞ්ගලමස්ස සමාපෙත්වා නාමග්ගහණමඞ්ගලමහෙ මහති වත්තියමානෙ දීඝායුනාමකං තං විධාය මහතා කුමාරපරිහාරෙන වඩ්ඪමානමුපනීය ගුරුසන්නිධානෙ සබ්බසිප්පෙසු පරමනිප්ඵත්ති ප්පත්තමුපගතභද්‍රයොබ්බනං සොළසවස්සිකම්සදිසරූපසොභග්ග මුපරජ්ජෙ පතිට්ඨාපෙසි.

33. සත්තමො පුරිසානමත්තගිතො පතමපි මහණ්ණවෙ
සත්තමානසතාය පත්තමම්බුං විදෙහවසුන්ධරං,
සත්තලොකහිතොනුසාසමයං මහාජනකව්හයො
සත්තවස්සසහස්සමෙවමකාසි රජ්ජමරින්දමො.

විභූතිකණ්ඩං ඡට්ඨං.

අථෙකදා භගවතො පාවචනෙ විය නිඛිලජනපරමහිත
සුඛාවහෙ සාසනෙ විය පසන්නාතිමුත්තකවිලසිතෙ නෙක්ඛම්මෙ
විය රුක්ඛමූලසෙනාසනජනිතානන්දෙ කම්මට්ඨානානුයොගෙ
විය විදූරිතාබාධපළිබොධෙ අරියමග්ගෙ විය විගතදොසානුබන්ධෙ
ආසවක්ඛයෙ විය නිබ්බුතසබ්බපරිළාහෙ නිබ්බාණෙ විය පරික්ඛීණ
ජාතිපසවෙ සබ්බභූමෙම විය සම්ඩකුවලයෙ දෙවානංපියතිස්ස
සමයෙ විය අසොකරාජදත්තාභිසෙකෙ මහාමහින්දපතිට්ඨාපිත
රතනසාසනෙ ච සමන්තා කුසුමිතඵලිතදලිතධරණීරුහසතසම
ලඞ්කතකානනෙ චරමානරුචිරචමරචමූරුකුරඞ්ගරුරුපසදසාර
ඞ්ගම්හමානුකාරඞ්කනිඞ්කාදූනෙකමිගකුලකලහකෙළිවිලාසලලිත
හරිතනවනීලසද්දලාසනහද්දතමෙ අනෙකසාදුඵලාඵලස්සාද
මොදමානසුකසාළිකාකරවීකරවිහංසකුකුත්ථකපිලවකාරණ්ඩවකුලී
රකාදිවිහඞ්ගවිකූජිතසතසන්තතමනොහරවනරාජිවිරාජිතෙ සහ
කාරමධුරමධුරසජනිතසුරභිකණ්ඨකලකණ්ඨකුලබහලකුහූරවභ
රිතාසෙසහරිතාමුඛෙ කමලමධුලොලසමදකලහංසකුලකලහකල
කලාකුලනලිනවනෙ පවිකසිතකුසුමමකරන්දමධුමුදිතභමමාන
භමරමධුකරනිකුරම්බාරද්ධවසන්තරාගොපමසුමධුරඣඞ්කාරව සං
කුලකුඤ්ජකුටීරපටිමණ්ඩිතෙ විජ්ජාධරසුන්දරීවරණාලත්තකරාග
රඤ්ජිතාමලමලයාචලනිකුඤ්ජ සඤ්ජාතචාරුචන්දනලවඞ්ගලතාලි
ඞ්ගිතාධිවාසිතසුඛදමනොහරදක්ඛිණානිලසුභගෙ විජම්භති ජගති
වසන්තසමයෙ රඤ්ඤො උය්‍යානපාලො මඞ්ගලුය්‍යානජාතානි
නානාවිධමධුරඵලාඵලානි අනෙකවණ්ණවිචිත්තසුරභිකුසුමානිචා
දය රාජනිවෙසනං ගන්ත්වා තං පණ්ණාකාරමුපනෙත්වා වන්දිත්වා
අට්ඨාසි. තුට්ඨො රාජා තස්ස සක්කාරං කාරාපෙත්වා ආහ සම්ම

උය්‍යානපාල දට්ඨුකාමොස්මි මඞ්ගලුය්‍යානමලඞ්කාරාපෙහි තන්ති. සො සාධු දෙවාති සිරසාදාය නරින්දසාසනමත්තනො කිච්චං නිට්ඨාපෙත්වා රඤ්ඤො නිවෙදෙසි.

තතො අපුසාදිවසෙ කිර මහාරාජා උය්‍යානකීළාය ගන්තුකාමොති නගරෙ චාරාපිතාය භෙරියා රාජඞ්ගණසන්නිපතිතෙසු උපරාජමහාමත්තසෙට්ඨිසෙනාපතිප්පමුඛෙසු පහූජනගණෙසු සකසකයානන්තරච්ඡභවානුරූපවිචිත්තාභරණවිභූසිතෙසු හත්ථස්සාදිවිවිධයානාරූළ්හෙසු සබ්බාභරණවිභූසිතො පිළන්ධිතරුචිරමණිමකුටකුණ්ඩලො මහාරාජා නිඛිලහත්ථාලඞ්කාරසමලඞ්කතං මඞ්ගලමහාගජින්දමමරවරවාරණසන්නිභමභිරුය්හ පුණ්ඩරීකෙන විය රාජසිරිනිවාසමන්දිරෙන සකලධවලෙනත්තනො කිත්තිපුඤ්ජෙන වියෙකත්ථසම්පිණ්ඩිතෙන ඛීරණ්ණවජලබුබ්බුළපඤ්ජාලිකාය විය ව්‍යාමප්පසාදිතසමුද්දදෙවතොපායනීකතාය තෙජොපතාපමභිමතිජ්ජිතෙනාදිච්චමණ්ඩලෙන විය ඡත්තරූපධරෙන සිසිරකිරණමණ්ඩලෙන විය දයාතිසයමුබ්භාවයිතුකාමස්සතායාවිකතසිතාතපත්තච්ඡලෙන මහතා සෙතච්ඡත්තෙන නිවාරිතාතපො අනෙකතූරියතාළිතවාදිතානුගතො අපරිමිතගජතුරගරථපදාතිකලකලබහලෙන මහතා ජනකායෙන පරිවුතො සුදස්සනමහාවීථිං පටිපන්නො විය සක්කො දෙවරාජා මහන්තෙන සිරිවිභවෙන මහතා ච පුඤ්ඤතෙජෙන විජම්භමානො උය්‍යානගාමිනං මහාමග්ගං පටිපජ්ජි.

ගච්ඡමානො පන මහාරාජා අනුක්කමෙන උය්‍යානද්වාරං සම්පත්තො තත්ථ පතිට්ඨිතෙ චෙ අම්බරුක්ඛෙ අඳූස නිලොභාසෙ මනොරමෙ එකං පක්කඵලපිණ්ඩිභාරනමිතසාඛන්තරඤ්ච ඵලවිහීනං. සො ඵලිතම්බරුක්ඛතො එකං සුපක්කම්බමාදාය හත්ථික්ඛන්ධවරගතොව පරිභුඤ්ජි. තස්ස මධුරම්බරසෙන දිබ්බොජාය ඵුට්ඨමිව සරීරමුපට්ඨාසි. රාජා උය්‍යානතො නිවත්තනකාලෙ සක්කා බහුං පරිභුඤ්ජිතුමිතරෙසඤ්ච දාපෙතුන්ති සන්නිට්ඨාය උය්‍යානං පාවිසි. තතො රඤ්ඤො අග්ගඵලං පරිභුත්තන්ති සබ්බෙපි උපරාජාදයො අන්තමසො හත්ථිමෙණ්ඩාදයොපි ඵලානි ගහෙත්වා ඛාදිංසු පච්ඡා ආගතා ඵලානි අපස්සන්තා සාඛන්තරෙසුපි භවෙය්‍යුන්ති දණ්ඩසක්ඛරාදීහි තං පහරන්තා තාව දස්සනීයං මහාඅම්බරුක්ඛං ඔභග්ගවිභග්ගසාඛං නිප්පත්තමකංසු. ඉතරො පන ඵලපළිබොධරහිතො ඉන්දනීලමණිපබ්බතො විය විලසමානො අට්ඨාසි.

රාජා අපහසිතනන්දනවනවිබ්භමං මඞ්ගලුය්‍යානමජ්ඣොගාහෙත්වා වසන්තසිරියා පලොභියමානො සකලදිවසං උය්‍යානෙ කීළිත්වා සායණ්හසමයෙ මඞ්ගලුය්‍යානතො නික්ඛමන්තො තං තාදිසවිප්පකාරප්පත්තමම්බරුක්ඛං දිස්වා කිමෙතං තාතාති අමච්චෙ පුච්ඡි. අමච්චා ආහංසු- තුම්හෙහි දෙව අග්ගඵලං පරිභුත්තන්ති මහාජනො තං විලුම්පමානො ඛාදීති. කින්නු ඛො තාතා ඉමමෙව විලුම්පිංසු නෙතරන්ති.? සඵලතාය දෙව ඉමමෙව විලුම්පිංසු නිප්ඵලතාය නෙතරන්ති.

මහාසත්තො තං සුත්වා මහන්තං සංවෙගං පටිලභි. අහො! අයමම්බරුක්ඛො සඵලතාය මහාජනෙන විලුත්තො එස පන නිප්ඵලතාය න කෙනාපි විලුත්තො නිරොභාසො තිට්ඨති. ඉදම්පි හි මෙ රජ්ජං සඵලරුක්ඛසදිසං පබ්බජ්ජා නිප්ඵලරුක්ඛසදිසා සකිඤ්චනස්සෙව භයං නො අකිඤ්චනස්ස, සධනස්සෙව භයං නො අධනස්ස, සාලයස්සෙව භයං නො අනාලයස්ස, සාපෙක්ඛස්සෙව භයං නො අනපෙක්ඛස්ස, තස්මා මයාපි නිප්ඵලරුක්ඛසදිසෙන අකිඤ්චනෙන භවිතබ්බං, සඵලරුක්ඛසදිසං සභයමිමං රජ්ජසිරිං ඡඩ්ඩෙත්වා නික්ඛම්ම පබ්බජිස්සාමීති දළ්හමධිට්ඨාසි.

1. තතො පච්චාගන්ත්වා නගරමතිසංවිග්ගහදයො
සමාරොහන්තො සුන්දරමූපරිපාසාදමසමො.
සීතො තස්ස වාරෙ නිඛිලබලකායස්සාධිපතිං
ජගාදෙවං සෙනාපතිමතිවිධෙය්‍යං පිරමති.

2. මහාසෙනාපතෙ මය්හං නිසාමය සුභාසිතං,
අජ්ජතග්ගෙ න රජ්ජාමි රජ්ජස්සාහං විචාරණෙ.

3. පොරාණකෙ ගහෙත්වා මෙ අත්ථානත්ථස්ස කොවිදෙ,
විනිච්ඡයමහාමච්චෙව රජ්ජං වො අනුසාසථ.

4. අහංතූපරිපාසාදෙ නිසීදිත්වා රහොගතො,
විවෙකමනුයුඤ්ජිස්සං සමණො විය එකකො.

5. ඨපෙත්වා මෙ උපට්ඨාකං භත්තහාරකමෙව ච,
මා ලභන්තු මමං කෙචි දට්ඨුං සල්ලපිතුම්පි වා.

6. ඉති වත්වා මහාසත්තො සමාරුය්හ මහාතලං,
විවෙකමනුයුඤ්ජන්තො සමණොව රහොගතො.

7. නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පපරතො විවෙකාභිරතාසයො,
ජිගුච්ඡන්තො ඝරාවාසං ස කාලං වීතිනාමයී.

එවඤ්ච ගච්ඡන්ති කාලෙ මහාජනො රාජානම්පස්සන්තො තං පවත්තිං සුත්වා රඤ්ඤො උපට්ඨාකං හත්ථභාරකඤ්ච පුච්ඡි කිං භො රාජා තුම්හෙහි සද්ධිං මන්තෙතීති? තෙ ආහංසු– නාය්‍යො කිඤ්චි මන්තෙතීති. මහාජනො රාජඞ්ගණෙ සන්නිපතිත්වා කින්නු ඛො අම්හාකං මහාරාජා න නච්චගීතාදිරතො පුරෙ විය රජ්ජමනුසාසතීති උග්ඝොසෙන්තො ආහ:–

"අපොරාණො වත භො රාජා
සබ්බභුම්මො දිසම්පති,
නාජ්ජ නච්චෙ නිසාමෙති
න ගීතෙ කුරුතෙ මනො.

න මිගෙ නපි උය්‍යානෙ
නපි හංසෙ උදික්ඛති,
මූගොව තුණ්හිමාසීනො
න අත්ථමනුසාසතී"ති.

මහාසත්තො පන කාමෙසු අනල්ලීයන්තාය කිම්පි තං අගණෙත්වා විවෙකනින්නෙන මනසා අත්තනා සක්කතපුබ්බෙ පච්චෙකබුද්ධෙ අනුස්සරන්තො කො නු ඛො මෙ තෙසං සීලාදිගුණසම්පන්නානමකිඤ්චනානං මහෙසීනං වසනට්ඨානමාචික්ඛිස්සතීති පඨමං පච්චෙකබුද්ධානං ගුණමාරබ්භ උදානං උදානෙසි:–

"සුඛකාමා රහොසීලා
වග්ගබන්ධා උපාරතා,
කාසන්නුබවජ්ජ ආරාමෙ
දහරා වුඩ්ඪා ච අච්ඡරෙ" ති.

තස්සෙවං පච්චෙකබුද්ධගුණෙ අනුස්සරන්තස්ස මහතී පීති උප්පජ්ජි. සො පල්ලඞ්කතො වුට්ඨාය උත්තරසීහපඤ්ජරං විවරිත්වා උත්තරහිමවන්තාභිමුඛො දසනඛසමොධානසමුජ්ජලමඤ්ජලිං සිරසි පතිට්ඨාපෙත්වා පච්චෙකබුද්ධෙ නමස්සන්තො ආහ:–

"අතික්කන්තවනථා ධීරා
නමො තෙසං මහෙසිනං,
යෙ උස්සුකම්හි ලොකම්හි
විහරන්ති අනුස්සුකා.

තෙ ඡෙත්වා මච්චුනො ජාලං
තන්තං මායාවිනො දළ්හං,
සඤ්ඡලයන්තා ගච්ඡන්ති
කො තෙසං ගතිමානයෙ"ති.

එවම්පස්ස උපරිපාසාදෙයෙව සමණධම්මං කරොන්තස්ස චත්තාරො මාසා වීතිවත්තිංසු. අතිවිය පබ්බජ්ජාභිමුඛං මහා පුරිසස්ස චිත්තමහොසි. ලොකන්තරිකනිරයවාසො විය අගාරවාසො ආදිත්තතිණකුටිසදිසා ච තයො භවා උපට්ඨහිංසු. සො පබ්බජ්ජාභිමුඛෙන මනසා කදානුඛොහමිමං දෙවනගරනිබ්බිසෙසමලඞ්කතපටියත්තං මිථිලං පහාය හිමවන්තං පවිසිත්වා පබ්බජිස්සාමි, කදා වා මය්හං පබ්බජ්ජාසුඛාධිගමො භවිස්සතීති මිථිලාපහාණමෙව තාව මනසි වණ්ණයන්තො එවං සඞ්කප්පෙසි.

8. කප්පස්සාදෙ තිදසනගරිං භූතලොතිණ්ණමෙකං
මඤ්ඤන්තො යං ජගති කවයො චක්කවත්තීනිකෙතං,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

9. ඉද්ධං ඵීතං ධරණීතිලකං සබ්බසම්පත්තිපුණ්ණං
රම්මං සම්මා විභජිතමථො සම්මිතං භාගසොපි,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

10. දළ්හුද්දාපං විරචිතසුධො- දතපාකාරපන්තිං
චිත්‍රවාරං සුරුචිරමහා- තොරණොභාසමානං,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

11. දළ්හට්ටාලං පිරතර මහා- වාරකොට්ඨාභිරාමං
බ්‍යූහාකිණ්ණං පුථුලවටුමං චාරුනිබ්බිඛම්පිං,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

12. පණ්‍යාකිණ්ණාහි ච විහජිතං පණ්‍යවීථ්‍යන්තරෙහි
සත්තුස්සන්නං ගවගජහයා-දීහි සම්බාධවන්තිං,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

13. ආරාමාන්තං සකුසුමඵලා- නාවලී යත්‍ර රම්මා
රාජුය්‍යානප්පමදවනිකා-පන්තියොචා පි භන්ති,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

14. පාසාදා යං සුලලිතධජා සොණ්ණසිඞ්ගාභිරාමා
නානාභූමා පචුරවිභවා සන්තතං සොභයන්ති,
හිත්වානෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

15. ලඞ්කාවාසං රුචිරනිපුරං රාජබන්ධූහි පුණ්ණං
නානාධඤ්ඤං බහුධනසුතං දුප්පධංසං රිපූනං,
හිත්වා නෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

16. වෙදෙහෙනාමිතමතිමතා මාපයිත්වාන සම්මා
වෙපුල්ලත්තං ගමිතමතුලං සොමනස්සෙන රඤ්ඤා,
හිත්වා නෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

17. දෙවින්දෙනාප්‍යමරවතියා ලද්ධභොගෙන කාමං
කාමෙතබ්බං තිමූත වසතා භූතලෙ මාණිවෙන,
හිත්වා නෙතං මිථිලමනඝො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

අථ මිථිලානිස්සිතප්පහාණං සඞ්කාපෙපසි.

18 ධම්මට්ඨෙ සඤ්චිතබහුධනෙ ඛත්තියෙ බන්ධුභූතෙ
වෙදෙහෙවාමිතගුණධරෙ දුජ්ජයෙ ධම්මගුත්තෙ,
හිත්වා නෙතෙ භුවනවිදිතෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

19. නානාගබ්භං විභජිතමථො භාගසො සම්මිතඤ්ච
ගන්ධාකිණ්ණං සුවිහිතසුධා-මත්තිකාලෙපචිත්තං,
හිත්වා නගෙත්තපුරමසදිසං පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

20. නානාගන්ධෙ විරචිතසුධා- මත්තිකාලෙපරම්මෙ
කූටාගාරෙ මිතවිභජිතෙ චන්දනප්පොසිතෙ ච,
හිත්වා නෙතෙ නසුලභතරෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

21. කනෙත්ත සොවණ්ණයමණිමයා-නෙකපල්ලඞ්කයුත්තෙ
නානාචිත්තත්ථරණසහිතෙ දීපධූපාධිවාසෙ,
කූටාගාරෙ පජහිය ඉමෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

22. ඛොමං කප්පාසිකමතිසුභං චීනසොමාරපට්ටං
කොසෙය්‍යං කම්බලමපි තථා භඞ්ගකොටුම්බරඤ්ච,
හිත්වා වත්ථෙ පරමසුඛුමෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

23. නානාපඞ්කරුහවිලසිතා හංසකොඤ්චාභිරාමා
රොලම්බාලිමධුරවිරුදා පොක්ඛරඤ්ඤො මනුඤ්ඤා,
හිත්වා නෙතා නයනසුභගා පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

24. නානාසත්ථාභරණරුචිරෙ මණ්ඩිතෙ හත්ථිගුම්බෙ
කච්ඡාබද්ධෙ තිමිදගලිතෙ ගාමණීයාධිරූළ්හෙ,
හිත්වා නෙතෙ සමරචතුරෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

25. ආජානීයෙ ජවබලධරෙ ජාතියෙවාස්සගුම්බෙ
භද්‍රෙ සොණ්ණාභරණලසිතෙ ගාමණීයාධිරූළ්හෙ
හිත්වා නෙතෙ විජිතසමරෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

26. යොධාරූළ්හෙ සමුදිතධජෙ සින්ධවාදිප්පයුත්තෙ
සිඞ්ගිරූපීමණිමයරථෙ දීපවෙයග්ඝසමුඛෙ,
හිත්වා නෙතෙ සුබහුවිහිතෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

27. හත්ථාරොහෙ රුචිරවසනෙ නීලවම්මාභිරාමෙ
සූරෙ නිච්චං විලසිතකරෙ තොමරෙහඞ්කුසෙහි,
හිත්වා නෙතෙ චිරපරිචිතෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

28. අස්සාරොහෙ වසනභරණා- ලඞ්කතෙ නීලවම්මෙ
සූරෙ නිච්චප්පහසිතමුඛෙ කඤ්චනාවෙළධාරෙ,
හිත්වා නෙතෙ චිරමනුචරෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

29. ඉස්සාසෙචාප්‍යවිරතකතූ- පාසනෙ දළ්හධම්මෙ
නානාවෙධාධිගතවිජයෙ චාපතූණීරහත්ථෙ,
හිත්වා නෙතෙ අසිතකච්චෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

30. සාලඞ්කාරෙ සුඛුමවසනෙ චිත්‍රවම්මාභිරාමෙ
සූරෙ යුද්ධාධිගතවිජයෙ රාජපුත්තෙ සුවීරෙ,
හිත්වා නෙතෙ පරමසුහදෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

31. කාසීසෙතච්ඡදනසුභගෙ පූතසෙතුත්තරීයෙ
විප්පෙ වෙදත්තයසුනිපුණෙ චන්දනාලිත්තදෙහෙ,
හිත්වා නෙතෙ අරියචරිතෙ පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

32. හිත්වා දෙවිං පරමදයිතං සීවලිං පෙමහාරං
ජායාවෙතා සසිසුවදනා සත්ත නාරිසතානි,
හිත්වා කංසං සකපලමථො පබ්බජිස්සං කදාහං
තං පබ්බජ්ජාසුඛමවිකලං හෙස්සතෙ මෙ කදාසු.

අථ එකීභාවෙ සුඛං සඞ්කප්පෙසි.

33. හත්ථී අස්සාපත්ථ රථට්ඨා තෙසමාරොහකා ච
ඉස්සාසා තෙ නරපතිසුතා බ්‍රාහ්මණා පීගණා ච,
යන්තං පුබ්බෙ විය පුන කදා නානුයිස්සන්ති මං තෙ-
නෙකීභාවෙනධිගතසුඛො හෙස්සමෙවං කදාහං.

අථ පරමනෙක්ඛම්මසඞ්කප්පං සඞ්කප්පෙසි.

34. ඔහාරෙත්වා සිනිද්ධං සුරභිතමමලං කෙසමස්සුං සුනීලං
මුණ්ඩො සඞ්ඝාටිධාරී යුගමිතනයනො මත්තිකාපත්තහත්ථො,
උත්තිණ්ණො නප්පමජ්ජං පරඝරපමුඛෙ භික්ඛමානො කදාහං
හුත්වා භික්ඛාන්නමෙකො පසමිතදරථො රුක්ඛමූලෙ රමිස්සං.

35. උඤ්ඡිත්වා පංසුකූලෙ පථි මලකලුසෙ ඡඩ්ඩිතෙ සාමිකෙහි
සංඝාටිං සිබ්බිතං චීවරමතිකසිනං තඤ්ච කාසාවරත්තං,
ධාරෙන්තො වුට්ඨිකාලෙ ජලධරසලිලෙ-නද්දසංඝාටිකොපි
භික්ඛාජීවී කදාහං නගරමුපගතො පිණ්ඩිකායාචරිස්සං.

36. රුක්ඛා රුක්ඛං වජන්තො වනමපි වනතො පබ්බතා පබ්බතඤ්ච
සබ්බණ්ණස්සාපි සබ්බං වනමනුවිචරං යෙනකාමඞ්ගමොහං,
එකාකීවානපෙක්ඛො දුතියකරහිතො භෙරවාරම්මණෙපි
දිස්වා භීතිං කදා සම්පනුදිය මුදිතො සංයතත්තො චරිස්සං.

37. වීණාවාදී පවීණො විය පගුණතරං සන්තතන්තිං කදාහං
චිත්තං මෙතං කරිස්සං පගුණමකුටිලං කායවඞ්කාදිහීනං,
කන්තන්තොපාහනන්තං යථරිවකුසලො චම්මකාරො කදාහං
ඡින්දිස්සං කාමසංයොජනමපි දිබ්බං මානුසඤ්චාපි සබ්බන්ති.

සඞ්කප්පකණ්ඩං සත්තමං.

එවමෙස භූලොකපාකසාසනො නිඛිලලොකජනසොකතාසන්තාසිණ්ණාපගාසොසනොකතපනො තපනකුලකුමුදිනීතුහිනකිරණො තිභුවනභවනරතනප්පදීපයන්තිහො මහාපුරිසො නිජභුජප්පතාපනිජ්ජිතභයඞ්කරකල්ලොලකලිලසලිලනිධිතොපි ගම්භීරතරෙ නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පසාගරෙ පතිතො සන්තාගතිතාතිණ්ණජලසාගරොපි චතූහි මාසෙහි ඉමස්ස පාරමපස්සන්තො දුනිගමිස්සාමෙවස්සාපි පාරන්ති කතදළ්හාධිට්ඨානො මඤ්ඤෙ රහසි උපට්ඨාකමාණාපෙත්වා තෙනානන්තරාපණාහරාපිතකාසාවවත්ථමත්තිකාපත්තෙ මඞ්ගලකප්පකමාහූය තෙන කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා උද්ධොසාජිතානන්තරමෙසං කාසිකසුඛුමසාටකෙ පජහිත්වා එකං කාසාවං නිවාසෙත්වා එකං පාරුපිත්වා එකං අංසෙ කත්වා ඵටිකායොසාමිතං මත්තිකාපත්තං අංසෙ ලගෙත්වා කන්තාරදණ්ඩමාදය ගන්ධමාදනපබ්බතෙ මණිගුහාචාරෙ මහාසාලමාලකෙ චඞ්කමන්තො පච්චෙකබුද්ධො විය සංයතින්ද්‍රියො මහාතලෙ කතිපයවාරමපරාපරං චඞ්කමිත්වා අත්තනො පබ්බජ්ජාවෙසදස්සනෙන සඤ්ජාතබලවපීතිපාමොජ්ජො අහො! සුඛං පරමසුඛං පබ්බජ්ජාසුඛන්ති උදානං උදානෙත්වා තත්ථෙව තං අහොරත්තං පබ්බජ්ජාසුඛෙන වීතිනාමෙසි.

තතො දුතියදිවසෙ අත්තනො සඞ්කප්පසිද්ධියා පුබ්බනිමිත්තෙන විය පාතුභවන්තෙන යුගන්ධරධරණීධරසිඛරමාරොහන්ති තරුණාරුණකරනිකරමනොහරෙ විධමිතබහලන්ධකාරප්පබන්ධෙ ඔභාසිතමඞ්ගලචක්කවාළෙ පබොධිතමනුජභුවනෙ විකාසිතකමලවනසණ්ඩෙ පසාදිතාසෙසදිසාමුඛෙ නිප්කුලසෙඛරෙ භගවති දිනෙසඛරෙ සගුණාශාමිතපරහතමධූලිහකුලමඤ්ජුගුඤ්ජිතෙ කුසුමපරාගපරිමලවාහිනි පවායති පභාතසිසිරසමීරණෙ පච්චූසාගතකප්පවිකජනොපගීයමානමධුර විභාසරාගමුඛරිතමන්දිරචාරසුන්දරෙ මිථිලානගරවරෙ සරාගජනදයිතමපි නරලොකසිරිසම්පදමසෙසමසුචිසඤ්චයමිව ජිගුච්ඡමානො ජහෙත්වා තිභවපරම්මුඛතාය විභවාභිමුඛතාය ච විකසිතකනකාරවින්දසස්සිරිකවදනො විප්පසන්නින්ද්‍රියො පරිසුද්ධපරියොදාතච්ඡවිවණ්ණො යුගමත්තං පෙක්ඛමානොභිනික්ඛම්ම උපරිපාසාදතලතො ඔතරිතුමාරභි යථා තං නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පසාගරපාරගතො මහාබොධිසත්තො.

1. යා ජම්බුදීපවිදිතාමරභූරුහස්ස
සාඛාව භාති ඵලිතාඛිලසම්පදාහි,
ජිතං විදෙහවසුධං වසුධාධිපො තං
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො..

2. රම්මං විදෙහධරණිවනිතාලලාව-
නික්ඛන්තචාරුඝනසාරවිසෙසකාහං,
තං නිජ්ජිතාමරවතිං මිථිලං මහිද්ධං,
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො.

3. ලද්ධං සමුද්දතරණෙනිව තුට්ඨිදය-
මාරාධිතාය කරතො මණිමෙඛලාය,
තං දෙවරජ්ජසදිසම්පි විදෙහරජ්ජං
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො.

4. විත්ථිණ්ණසත්තරතනාමයනෙකභූමිං
චිත්‍රප්පවාළඡදනුගතහෙමසිඛගං,
පාසාදමුස්සිතසිතාතපවාරණං තං
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො.

5. ලීලාවතීකුලසිරොමණිසන්නිකාසං
සීලාදිසාධුගුණසංහතිසන්නිවාසං,
තං සීවලිං වරමහෙසිමනොමපඤ්ඤං
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො.

6. නානාවිරාගවසනාභරණාභිරාමං
කාමීජනුම්මදනමොහකරාභිරූපං,
නාරීගණං තම්පි සත්තසතප්පමාණං
හිත්වාභිනික්ඛමි කථන්නු නිරාලයො සො.

7. හිත්වා වෙදෙහරජ්ජං සුඛමපි නිඛිලං නික්ඛමී යං නරින්දෙ
අවෙජ්රං තං කථං තෙනිහ පිරමති නා දුක්කරඤ්චාපි කිත්තු,
යං දීඝායුප්පතීනං සතනුජරතනං සො විදෙහොපරාජං
චත්තුං පෙමානුබද්ධං පහවි සහදයො තං හි අවෙජ්රමෙව.

අපිච ධම්මතායෙවෙසා මහාසත්තානං.

8. ගන්ත්වාහං සොණ්ණභූමිං ධනමපරිමිතං සංහරිත්වාන තම්හා
පච්චාගන්ත්වා විදෙහෙ මිථිලමුපගතො සංගහෙත්වාන සෙනං,
යුජ්ඣිත්වා පොළජනාමං මම පිතුරනුජං තං විජෙත්වා නරින්දං
සෙතච්ඡත්තං ගහෙස්සාමිතිමතිමකරි-ජෙථකාද යො කුමාරො·

9. යන්නො නාවාය තං සො විසයමභිමතං භින්නනාවො සමුද්දෙ
නොසක්කිත්වාතරන්තො සල්ලනිධිමිථා-රක්ඛිතො දෙවතාය,
පච්චානීතො විදෙහං තිදිවමුපගතෙ භූභුජෙ තස්ස රජ්ජං
ලද්ධානායාසසිද්ධං පජහිය මතිමා තම්පි සො පබ්බජිත්ථ.

10. එකඤ්ඤංබාලොපිබන්තොඅමතමිවපරංමඤ්ඤතෙයොතිබාලො
වුඩ්ඪිප්පත්තො පරස්මිං ගණයති සමයෙ සොව පෙගුච්ඡියං තං,
එසො චාපෙසවමෙවානුභවි සුඛධියා යොබ්බනෙ රජ්ජලක්ඛිං
පස්සද්ධයෙතං ජිගුච්ඡං පරිණතවනියං පබ්බජී සොවදූනි.

11. සම්පස්සන්තා සමං තෙ තිභුවනජනතං දුක්ඛිතං බොධිසත්තා
පූරෙන්තායෙනත්ථකාමතන්තුගෙහවම්පි දයිතං නොවිසෙසෙන්ති යස්මා,
තස්මා බුද්ධඞ්කුරොයං සතනුජරතනං දළ්හපෙමානුබද්ධං
හිත්වා දීඝායුමෙවං පරහිතනිරතො තම්පි සො නික්ඛමිත්ථ.

සීවලිපි ඛො මහාදෙවී චිරදිට්ඨො නො සාමිකො මහාරාජා අජ්ජ තං පස්සිස්සාමීති පාතොව සබ්බාභරණවිභූසිතා සමලඞ්කතෙහි රුචිරහාවභාවලීලාසම්පන්නෙහි සත්තහි මාතුගාමසතෙහි පරිවුතා උපරිපාසාදතලමාරොහන්තී මහාසත්තං ඔතරමානං දිස්වාපි තථාවිධාකප්පසම්පන්නං සඤ්ජානිතුමසමත්ථා රඤ්ඤො ඔවදදනත්ථායාගතො පච්චෙකබුද්ධො යමෙකො භවිස්සතීති සගාරවබහුමානපුරස්සරා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තමපසක්කි.

12. මහෙසිං මහාබොධිසත්තො තමෙන-
මනොලොකයිත්වා මහාවීරතාය,
න සල්ලාපමත්තම්පි කත්වා වජන්තො
කමෙනෙස රාජඞ්ගණං පාපුණිත්ථ.

දෙවී පන තං අභිවන්දිත්වා සීඝමෙව පාසාදමභිරුය්හ ඉතො චිතො ච ඔලොකෙන්තී රාජා තම්දිස්වා සිරිසයනපිට්ඨෙ නික්ඛිත්තානි කාසික සුඛුමසාටකමණිකුණ්ඩලාදීනි රඤ්ඤො වත්ථාභරණානි භමරපක්ඛ සරික්ඛසුනීලවණ්ණකෙසෙ ච දිස්වා නෙසො මයා දිට්ඨො පච්චෙකබුද්ධො පියසාමිකොයෙව නො මහාරාජා යමධො පබ්බජිතො භවිස්සති නිවත්තෙස්සාම නන්ති මහාතලතො ඔරුය්හ රාජඞ්ගණෙ සම්පත්තා මහාසත්තං සුවණ්ණඵලකෙ ඉන්දනීලමණිනිකරං විකිරන්ති විය පිට්ඨිමජ්ඣෙ සුනීලධම්මිල්ලකලාපං විකිරිත්වා එකතල හෙරිතාළිතත්විතං ගායන්ති විය ගන්ධබ්බදෙවධීතා උරත්තාළිං කන්දන්තී පරිදෙවන්තී පරිවාරසුන්දරීහි සද්ධිං මහාපුරිසමනුබන්ධි.

13. ඉති සීවලිප්පමුඛමස්සුගග්ගදං
පරිදෙවමානමතිකාතරානනං,
ස තදනුයන්තම්පි සුන්දරීගණං
න විලොකි ලොකනයනො මහාධිති.

14. පරිදෙවිතෙන මහතා මහෙසියා
අනුබන්ධිතෙන සපරිච්ඡදාය ච,
බුභිතා බභෙණෙන විය දුවතෙජසා
මිථිලා බභූව සමසත්තයොජනා.

15. ධරණීභුජොපි කිර පබ්බජී මහා-
ජනකො විහාය සරමජ්ජ නො ඉති,
පතිතා කථාපි ජනතාය තාවදෙ
පරිතොනුසූයි හදයානුතාපිනී.

16. තමථො නිසම්ම යුවරාජකුඤ්ජර-
පමුඛාඛිලාපි පහවොනිදුම්මුඛා,
නයනම්බුවාහකලුසීකතානනා
භුවනෙකවීරමනුසිංසු තෙපි තං.

17. නරනාරියොපි විම්හිතා සහස්සසො
තුරිතං සකෙහි සදනෙහි නිග්ගතා,
වජමානමෙතමනුබන්ධිසුං මහා-
පුරිසං ඛණෙනඛිලමෙපිලෙය්‍යකා.

18. පුරතො පයාතුමසමත්ථකාපි වෙ
උභතොයතස්ස තමුපෙච්ච කෙචනි,
චරණෙසු තස්ස සිරසා නිපච්ච තෙ
කරුණං රුදිංසු පරිදෙවිසුම්පිච.

19. පවනාහතං ච කදලිවනං තදා
පපතිංසු කෙචි භුවි සොකපීළිතා,
න සහං විසාදමතිමත්තමත්තනො
ගරහිංසු භාග්‍යමපි තත්ථ කෙචන.

20. නරනාථ කිං නු කුරුතෙදිසං අහො!
අපරාධියෙසු තනු කිඞ්කරෙසු වො,
අපි දණ්ඩිතෙසු භවතෙව නිග්ගහො
ඉති කෙචි තත්ථ පරුදිංසු නාගරා.

21. හතභාගධෙය්‍යමනුසොචතාපරං
පරිදෙවමානමතිකාතරං ජනං,
අපි නාම දෙව කරුණාලයෙතිමං
අනුකම්පථාති තමයාචිසුං පරෙ.

22. වදනම්බුජංව සසිබිම්බසන්නිභං
නිටිලඤ්ච හෙමමුකුරංව භාසුරං,
න ලභාමදානි පුන පස්සිතුං මහා-
ජනකස්ස තොති පරුදිංසු කෙචන.

23. ව්‍යසනාතුරෙසු පරමොදයා දයා
සහිතාහිතෙසු සමමස්ස මානසං,
අහහා ලභාම භුවි ධම්මිකං මහා-
පුරිසං කදානු පුන දක්ඛුමීදිසං.

24. චරථෙව ධම්මමිහ ධම්මජීවිනො
භවථෙව දළ්හවිරියා ච මාදිසා,
කුරුතෙව පුඤ්ඤමිති ධම්මවාදිනො
පුන සොතුමස්ස න ලභාම භාසිතං.

25\. වරවාරණොව ජලිතානලං වනං
සරවාසමෙස බහුදෙසමොසසජී,
ස පුනෙසසතිහ න කදාචිදාති හො
මියමෙව හොම විධිනා හතා අහො.

26\. යදි හෙසසතෙයමුපහුපතී මහා
ජනකොව තසස ජනකොච ධමමිකො,
අථ සොත්‍ථියෙව ජනතාය තං න වෙ
තචිරෙනයමපි මිථිලා විනසසති.

27\. ඉති තත්‍ථ තත්‍ථ පරිදෙවනාපරං
අනුබන්‍ධමානමපි සො මහාජනං,
සමුපෙක්ඛියෙව ඨිතිමා දයාපරො
න ච කිඤ්චිදාහ න නිවත්‍තියෙව ච.

තතො සීවලී දෙවී මහාසත්‍තං නිවත්‍තෙතුමසක්කොන්‍තී උපායෙනපි තං නිවත්‍තෙස්සාමිත්‍යුපක්කණ්ණකෙ මහාසෙනාපති මාහ තාත පුරතො රක්ඛසු ගමණමගෙග ජිණ්ණගෙහසාලා දීපු තත්‍ථ තත්‍ථ අග්ගිං දත්‍වා මහාධූමං උට්ඨාපෙත්‍වා නගරස්ස ඩය්හනාකාරං දස්සෙථාති. සො තථා කාරෙසි.

28\. ආදිත්‍තගෙහජ්දනුට්ඨිතනිමජාලා-
මාලානිලාතිලුලිතා ඝනඝොරනාදා,
දිස්සිංසු තත්‍ථ නිරයග්ගිසිඛාසරික්ඛා
ධූමන්‍ධකාරකලිලා මිථිලා බහුව.

අථ දෙවී මහාසත්‍තං වන්‍දිත්‍වා අයං දෙව මිථිලා මහතා අග්ගිනා එකජාලාදිත්‍තා ඩය්හති අපරිමිතඤ්ච වො ධනං විනස්සති සචෙ තං අනිබ්බාපෙත්‍වාව ගමිස්සථ නගරෙ ඩය්හමානෙ පලාතො රාජාති මහතී වො ගරහා උපපජ්ජිස්සති ලජ්ජා ච තප්පටිබන්‍ධා විප්පටිසාරමනප්පං ජනෙස්සති. එථ සාමි අමච්චෙ ආණාපෙත්‍වා තං අග්ගිං නිබ්බාපෙත්‍වා මහාජනස්ස සොත්‍ථිං කත්‍වා පච්ඡා ගමිස්සථාති ඉමමත්‍ථං දීපෙන්‍තී ආහ:—

" හෙසමා අග්ගිසමා ජාලා
කොසා ඩය්හන්‍ති භාගසො,
රජතං ජාතරූපඤ්ච
මුත්‍තා වෙළුරියා බහූ.
මණයො සඞ්ඛමුත්‍තා ච
වත්‍ථකං හරිචන්‍දනං,
අජිනං දන්‍තභණ්ඩඤ්ච
ලොහං කාළායසං බහුං.
එහි රාජ නිවත්‍තස්සු
මා තෙ තං විනස්සා ධන''න්‍ති.

තමෙනං මහාසත්තො දෙවි කිමෙවං වදෙසි, යෙසං පළිබොධකිලෙසකිඤ්චනමත්ථි තෙසමෙවෙතමසෙසං ඩය්හති අකිඤ්චනස්ස පන මෙ කිම්පි ඩය්හමානං න පස්සාමීති දස්සෙන්තො ආහ :-

"සුසුඛං වත ජීවාම
යෙසං නො නත්ථි කිඤ්චනං
මිථිලාය ඩය්හමානාය
න මෙ කිඤ්චි අඩය්හථා " ති.

29. වත්වාපනෙවඤ්ච මහෙසියා තං
අසද්දහන්තො වචනං කථඤ්චි,
ස සඤ්ඤතත්තො මිථිලාසුදීඝ-
ද්වාරෙන නික්ඛම්ම පයාසි ධීරො.

30. තදාපි තං සා අනුබන්ධියෙව
විසාදදීනා සහ සුන්දරීහි,
න සක්ඛිවෙවම්පි වසිප්පමොක්ඛ-
මග්ගං නිවත්තෙතුමනොමපඤ්ඤං.

උපායකුසලා මහෙසී පුනරපි මහාසත්තස්සගමනනිවත්තන නායොපායන්තරමවධාරිය අමච්චෙ ආහ- තාතා පුරතො රඤ්ඤො ගමණමග්ගෙ රට්ඨවිලුම්පකගාමඝාතකචොරානං උට්ඨිතාකාරං දස්සෙථාති. තෙපි තථා කාරෙසුං.

31. කොදණ්ඩතූණීරධරෙතිචණ්ඩෙ
ධොතාසිහත්ථෙ සුරත්තවත්ථෙ,
කුද්ධෙතිලුද්දෙ ඵරුසෙ ච ඝොරෙ
චොරෙ චරන්තෙ පථි දස්සයිංසු.

32. ආධාවමානෙ ච විධාවමානෙ
විලුම්පමානෙ සහසාකරොන්තෙ,
තෙ වග්ගවග්ගෙ පථි දස්සයිංසු
චොරෙ සමන්තා පුරතොයනස්ස.

33. ලද්ධප්පහාරෙ විය මානුසෙකෙ
ලාඛාරසාසිත්තනරත්තදෙහෙ,
සයාපයිත්වා ඵලකෙසු වුය්හ-
මානෙව තෙ කත්ථචි දස්සයිංසු.

34. මනුස්සරූපා සුමුඛා සුකෙසා
සුහත්ථපාදා සුනිවත්ථවාසා,
කත්වාන වණ්ණා මතකෙව නජ්ජා
පවුය්හමානෙ ක්වචි දස්සයිංසු.

51. සසීවලීමුඛාමහෙසිමුඛ්‍යමෙවමඤ්ජසෙ
මහාජනං තදනුබන්ධමානකං මහාමති,
නිවත්තපෙතුමන්තරා නසක්‍යතාය තං ක්වචි
කාලඤ්ඤුපෙක්ඛමානකොව සට්ඨියොජනං අගා.

නෙක්ඛම්මකණ්ඩං අට්ඨමං.

---

1 තදා බ්‍රාහ්මණො නාරදෙ නාම ධීමා
ඝරා නික්ඛමිත්වා විරත්තො භවෙසු,
හිමද්දිං ගතො පබ්බජිත්වාන ඣාය-
මභිඤ්ඤාසමාපත්තිලාභී බභූව.

සො එකදා හිමවති සුවණ්ණගුහායං වසන්තො ඣානා වුට්ඨාය අහො සුඛං පරමසුඛන්ති උදානං උදානෙත්වා අත්ථි නු ඛො අඤ්ඤොපි කොචි ජම්බුදීපතලෙ යො ඉමං සුඛං පත්ථෙතීති දිබ්බෙන චක්ඛුනා ඔලොකෙන්තො මහාජනකං බුද්ධඞ්කුරමද්දස. තතො අයං පරමධම්මිකො මහාපුරිසො මහාභිනික්ඛමණං නික්ඛන්තො සීවලිදෙවිප්පමුඛං මහාජනං නිවත්තෙතුං න සක්කොති නෙක්ඛම්මන්තරායම්පි තස්ස කරෙය්‍ය යන්නූනාහං පච්චුග්ගන්ත්වා භීයොසොමත්තාය නං සංවෙජෙත්වා දළ්හසමාදානං කාරෙය්‍යන්ති චින්තෙසි. සො ඉද්ධියා ආගන්ත්වා මහාසත්තස්ස පුරතො ආකාසෙ ඨිතො එවමාහ:-

“කිමෙසො මහතො සද්දො
කා නු ගාමෙව කීළියා,
සමණන්තෙව පුච්ඡාම
කත්ථෙසොභිසටො ජනො” ති.

තං සුත්වා මහාසත්තො මාරිස මහාජනො එස මං රට්ඨසීමං කිලෙසසීමඤ්චාතික්කම්ම අනාගාරියමුනිඤ්ඤාණස්ස පත්තියා ඝරං ඔහාය ගච්ඡන්තං පබ්බජිතමනුබන්ධන්තො එත්ථාභිසටො තඤ්ච මං එතස්ස මහාජනස්ස පරිදෙවනානුබන්ධනෙහි අනුක්ඛණමුප්පජ්ජමානානි නන්දිහි මිස්සමෙව ගච්ඡන්තමායස්මා කිං ජානන්තොයෙව එවං පුච්ඡසි? උදාහු අජානන්තො, අහම්පන මහාජනකො නාම සත්තයොජනිකං මිථිලං සකලවිදෙහරජ්ජඤ්ච පහාය නික්ඛන්තොස්මීති දස්සෙන්තො ආහ :-

“මමං ඔහාය ගච්ඡන්තං
එත්ථෙසොභිසටො ජනො,
සීමාතික්කමණං යන්තං
මුනිමොනස්ස පත්තියා.
මිස්සං නන්දීහි ගච්ඡන්තං
කිං ජානමනුපුච්ඡසී” ති.

නාරදෙ මහාසත්තස්ස වචනං සුත්වා මා භවං ඉමස්ස භණ්ඩුකාසාවවසනස්ස පබ්බජිතවෙසසරීරස්ස ධාරණමත්තෙන කිලෙසසීමං තිණ්ණොස්මීති එවංසඤ්ඤී අහොසි, කිලෙසජාතං නාමෙතමෙත්තකෙන න සක්කා තෙ තිරෙතුං බහූ හි කිලෙසපරිපන්ථාති එතමත්ථං දීපෙන්තො ආහ :-

"මාස්සු තිණ්ණො අමඤ්ඤිත්ථො
සරීරං ධාරයං ඉමං,
අතීරණෙය්‍යමිදං කම්මං
බහූ හි පරිපන්ථයො" ති.

මහාසත්තො මාරිස මමෙවමෙකවිහාරිනො මානුසෙ දිබ්බෙ වා කාමෙ අපෙක්ඛන්තස්ස කො නාම පරිපන්ථොති පුච්ඡන්තො ආහ :-

"කො නු මෙ පරිපන්ථස්ස
මම එවං විහාරිනො,
යො නෙව දිට්ඨෙ නාදිට්ඨෙ
කාමානමභිපත්ථයෙ" ති.

තං සුත්වා නාරදෙ භවං හි සමණ පාසාදිකො අභිරූපො සුවණ්ණවණ්ණො රජ්ජං පහාය පබ්බජිතො එසොති මනුස්සා පණීතං තෙ ඔජවන්තං පිණ්ඩපාතං දස්සන්ති, සචෙ ත්වං පත්තපූරමාදය යාවදත්ථං භුඤ්ජිත්වා පණ්ණසාලං පවිසිත්වා කට්ඨත්ථරිකාය නිපජ්ජිත්වා නිද්දායන්තො අන්තරා පබුද්ධො අපරාපරං පරිවත්තිත්වා හත්ථපාදෙ සම්පසාරෙන්තො උට්ඨාය ආලසියාභිභූතො නෙව අස්සමං සම්මජ්ජිස්සසි, න පානීයමාහරිස්සසි, පුන නිපජ්ජිත්වා නිද්දායිස්සසි වා කාමවිතක්කං වා විතක්කෙස්සසි, පබ්බජ්ජාය ච උක්කණ්ඨිස්සසි, භත්තපරිළාහො ච තෙ භවිස්සති, එවඤ්ච සති සබ්බෙපිමෙ පරිපන්ථා නනු තෙ සරීරට්ඨායෙව හුත්වා නිබ්බත්තන්ති? තස්මා අප්පමත්තෙන භවතා භවිතබ්බන්ති තං ඔවදන්තො ආහ :-

"නිද්දා තන්දී විජම්භිකා
අරතී භත්තසම්මදෙ,
ආවසන්ති සරීරට්ඨා
බහූ හි පරිපන්ථයො" ති.

මහාසත්තො තස්ස ථුතිං කරොන්තො නාමගොත්තඤ්චස්ස පුච්ඡන්තො ආහ :-

“කල්‍යාණං වත මං භවං
බ්‍රාහ්මණ අනුසාසසි,
බ්‍රාහ්මණන්තෙව පුච්ඡාමි
කො නු ත්වමසි මාරිසා” ති.

අථ නං තාපසො අහං භො නාරදො නාම කස්සපොති ච පන මං ගොත්තෙන ජානන්ති, පණ්ඩිතෙහි සප්පුරිසෙහි සද්ධිං සමාගමො නාම සාධු හොතීති ඉමිනාහං කාරණෙන භොතො සන්තිකමාගතොස්මි, භොතො පන ඉමාය පබ්බජ්ජාය පීතිසොමනස්සමෙව හොතු, චතුබ්බිධොපි භොතො බ්‍රහ්මවිහාරො නිබ්බත්තතු, යං සීලෙන කසිණපරිකම්මෙන ච ඌනං තං පරිපූරෙහි, අධිවාසනක්ඛන්තියා කිලෙසූපසමෙන ච සමන්නාගතො හොහි, අවමානමතිමානඤ්ච පජහෙය්‍යාසි, දස කුසලකම්මපථෙ පඤ්චාභිඤ්ඤා අට්ඨසමාපත්තිඤ්ඤාණං, කසිණපරිකම්මධම්මඤ්චාති ඉමෙ දුල්ලභං සමාදාය වත්තස්සු. මා උක්කණ්ඨීති පුන තං ඔවදන්තො ආහ :–

“නාරදො ඉති නාමෙන
කස්සපො ඉති මං විදූ,
භොතො සකාසෙ ආගඤ්ඡිං
සාධු සබ්භි සමාගමො.

තස්ස තෙ සබ්බො ආනන්දො
විහාරො උපවත්තතු,
යදූනං තං පරිපූරෙහි
ඛන්තියා උපසමෙන ච.

පසාරය සන්නතඤ්ච
උන්නතඤ්ච පසාරය,
කම්මං විජ්ජඤ්ච ධම්මඤ්ච
සක්කත්වාන පරිබ්බජා” ති.

2. ඉති මහාපුරිසං ඉසිසත්තමො
තමනුසාසිය නාරදකස්සපො,
සපදි තුඞ්ගවිචිත්තවනප්පතිං
පතිනිවත්ති හිමාලයමෙව සො.

නාරදභිගමණං.

---

3. අථාපරො හිමවති ඣානවුට්ඨිතො
මිගාජිනො ඉසිරපි දිබ්බචක්ඛුනා,
විලොකයං භුවනම්මිමං තපොධනං
වනං මහාජනකමයන්තමද්දස.

සොපි මහාසත්තස්ස මහාජනපලිබොධං ඡින්දිතුකාමො ඉද්ධියා ආගන්ත්වා ආකාසෙ ඨිතො අත්තානං දස්සෙත්වා පටිසන්ථාරං කත්වා පුනරාහ :-

"බහූ හත්ථි ච අස්සෙ ච
නාගරෙ ජානපදානි ච.
හිත්වා ජනක පබ්බජිතො
කපල්ලෙ රතිමජ්ඣගා.

කච්චිනු තෙ ජානපදා
මිත්තාමච්චා ච ඤාතකා,
දූහිං අකංසු ජනක
කස්මා තෙ තං අරුච්චථා" ති.

මහාසත්තො ආහ :-

"න මිගාජින ජාතුච්ඡෙ
අහං කිඤ්චි කුදාචනං,
අධම්මෙන ජිනෙ ඤාතිං
න චාපි ඤාතයො මම" න්ති.

එවම්මස්ස පඤ්හං පටික්ඛිපිත්වා නාහං මාරිස ඉමිනා කාරණෙන පබ්බජිතො වට්ටානුගතස්ස පන බාලලොකස්ස පවෙණී වත්තමහං දිස්වා යත්ථ නිමුග්ගො බාලපුථුජ්ජනො කිලෙසෙහි බජ්ජමානො කද්දමීකතො හඤ්ඤති ච බජ්ඣති ච එතදෙව කාරණමත්තනො උපමං කත්වා සචෙහම්පි අගාරෙ වසෙය්‍යං එවමෙවාහම්පි කිලෙසෙහි විහඤ්ඤිස්සාමි බජ්ඣිස්සාමි චාති චින්තෙත්වා පබ්බජිතොම්හීති දස්සෙන්තො ආහ :-

"දිස්වාන ලොකවත්තං තං
බජ්ජන්තං කද්දමීකතං,
හඤ්ඤරෙ බජ්ඣරෙචෙත්ථ
යත්ථ සන්නො පුථුජ්ජනො.
එතාහං උපමං කත්වා
භික්ඛුකොස්මි මිගාජිනා" ති.

තං සුත්වා තාපසො මහාරාජ කඤ්චිදෙව අභිඤ්ඤාලාභිං කප්පකසමණසංඛාතං කම්මවාදිතාපසං වා ආසවක්ඛයඤාණලාභිං විජ්ජාසමණසංඛාතං පච්චෙකබුද්ධං වා දිස්වා තස්සොවාදෙ ඨත්වාව සක්කා තෙ දුක්ඛමතික්කමිතුං අඤ්ඤථා වත්තන්තානං නහි සමණොති වදන්ති, තස්මා කො තෙ සත්ථාති පුච්ඡන්තො ආහ :-

"කොනු තෙ භගවා සත්ථා
කස්සෙතං වචනං සුචිං,
නහි කප්පං වා විජ්ජංවා
පච්චක්ඛාය රථෙසභ.
සමණමාහු වත්තන්තං
යථා දුක්ඛස්සතික්කමො" ති.

අථ නං මහාසත්තො නාහං මාරිස කදාචි පච්චෙකබුද්ධ සමණං වා අඤ්ඤං වා කඤ්චි තාපසං සක්කරිත්වා පබ්බජ්ජාය ගුණං පුච්ඡිං පච්චෙකබුද්ධානං සන්තිකෙ ධම්මං සුණන්තෙනාපි මයා න කදාචි ඔදිස්සකවසෙන පබ්බජ්ජාය ගුණො නාම පුච්ඡිත පුබ්බො, අහං පන ඵලහරිතස්ස අම්බරුක්ඛස්ස මහාජනෙන කතං විප්පකාරං නිප්ඵලරුක්ඛස්ස ච තාදිසවිප්පකාරාභාවං පච්චවෙක්ඛිත්වා පබ්බජිතො තස්මා තෙයෙව මෙ උභො අම්බරුක්ඛා සත්ථාරොති දස්සෙන්තො ආහ:-

"න මිගාජින ජාතුච්ඡෙ
අහං කිඤ්චි කුදාචන,
සමණං බ්‍රාහ්මණං වාපි
සක්කත්වා අනුපාවිසිං.
මහතාවානුභාවෙන
ගච්ඡන්තො සිරියා ජලං,
ගියමානෙසු ගීතෙසු
වජ්ජමානෙසු වග්ගුසු.
තුරියතාළිතසංඝුට්ඨෙ
සම්මතාලසමාහිතෙ,
ස මිගාජිනමද්දක්ඛිං
ඵලිං අම්බං තිරොච්ඡදං.
තුදමානං මනුස්සෙහි
ඵලකාමෙහි ජන්තුහි,
සොඛොහං තං සිරිං දිස්වා
ඔරොහිත්වා මිගාජින.
මූලං අම්බස්සුපාගඤ්ඡිං
ඵලිනො නිප්ඵලස්සච,
ඵලිං අම්බං හතං දිස්වා
විධස්තං විනලීකතං,
අථෙකං ඉතරං අම්බං
නීලොභාසං මනොරමං.
එවමෙව නූන අම්හෙ
ඉස්සරෙ බහුකණ්ටකෙ,

අමිත්තා නො වධිස්සන්ති
යථා අම්බො . ඵලො හතො.
අජිනම්හි හඤ්ඤතෙ දීපි
නාගො දන්තෙසු හඤ්ඤතෙ,
ධනම්හි ධනිනො හන්ති
අනිකෙතමසන්ථවං
ඵලො අම්බො අඵලො ච
තෙ සත්ථාරො උභො මම'' න්ති.

4. වචො මහාජනකසුභාසිතං විසී
නිසම්ම තං මුදිතමනො මිගාජිනො,
තමොවදං සච භවමප්පමත්තකො
භවස්තිරිය හිමවන්තමජ්ඣගා.

මිගාජිනාභිගමනං.

---

5. මිගාජිනෙවාපි ගතෙ මහිද්ධිකො
ඛණෙනුපාගම්ම විදෙහරාජිසිං,
තමෙන පාදෙසු නිපච්ච සීවලී
නිවත්තනායෙවමයාචි භියසො.

"සබ්බො ජනො පබ්‍යථිතො
රාජා පබ්බජිතො ඉති,
හත්ථාරොහා අණීකට්ඨා
රථිකා පත්තිකාරකා.
අස්සාසයිත්වා ජනතං
ඨපයිත්වා පටිච්ඡදං,
පුත්තං රජ්ජෙ ඨපෙත්වාන
අථ පච්ඡා පබ්බජිස්සසී'' ති.

මහාසත්තො ආහ :–

"චත්තා මයා ජානපදා
මිත්තාමච්චා ච ඤාතකා,
සන්ති පුත්තා විදෙහානං
දීඝායු රට්ඨවඩ්ඪනො.
තෙ රජ්ජං කාරයිස්සන්ති
මිථිලායං පජාපතී'' ති.

අථ නං සීවලි දෙවී ආහ මහාරාජ තුම්හෙ තාව පබ්බජිතා අහම්පන කිං කරොමීති? මහාසත්තො දෙවි අහං තං අනුසාසිස්සාමි, මම වචනං කරොහි, සචෙ හි ත්වං පුත්තස්ස සෙතච්ඡත්තං උස්සාපෙත්වා මම පුත්තොති රාජාති අභිමානදප්පිතා අත්තනාව රජ්ජමනුසාසන්ති බහුං පාපං පසවෙය්‍යාසි;

තෙන ච කායදුච්චරිතාදිනා පාපෙන දුග්ගතිමෙව ගමිස්සසි තස්මා තං රජ්ජලොභං පහාය පබ්බජිත්වා පිණ්ඩියාලොපෙන යාපෙන්තී අත්තානං දුක්ඛතො මොචෙය්‍යාසි, එස එව හි ධීරානං බුද්ධාදීනං පවෙණිධම්මොති දස්සෙන්තො ආහ :-

"එහි තං අනුසික්ඛාමි
යං වාක්‍යං මම රුච්චති,
රජ්ජං තුවං කාරයන්තී
පාපං දුච්චරිතං බහුං,
කායෙන වාචා මනසා
දුග්ගතිං යෙන ගච්ඡසි.
පරදින්නකෙන පරනිට්ඨිතෙන
පිණ්ඩෙන යාපෙහි ස ධීරධම්මො''ති.

එවමඤ්ඤමඤ්ඤං සල්ලපන්තානං ගච්ඡන්තෙඤ්ඤෙව තෙසං සූරියොපි රංසිමාලී නිජකුලකෙතුභූතානං ජායාපතීනමෙසං වියොගමසහමානො නූන සඤ්ඣාම්බුධරපටලපාටලමණ්ඩලො මන්දරභූධරමත්ථකතො පතිත්වා අපරජලනිධිකුච්ඡියං නිමුජ්ජි.

අථ මහාසත්තො අඤ්ඤතරං රුක්ඛමූලමුපගම්ම පල්ලඞ්කමාභුජිත්වා නිසීදි. දෙවීපි පතිරූපෙ ඨානෙ ඛන්ධාවාරං නිවාසෙසි. තාවදෙව රජනීරමණීප්‍යලඞ්කතපටියත්තා මහාපුරිසං තරුමූලාසනාථිතමෙකාකිනමභිත්ථවිතුකාමා නූන තමෙනමුපාගමි, යස්සා භමරච්ඡදසච්ඡායාසිතකෙසපාසමිවාපගතඝනමතිනිම්මලං ගගනතලං, විජිතමෙහාජවිබ්භමමකලඞ්කමිවානනමතීපණ්ඩරසසිරමරිචිමණ්ඩලමඛිලකලාපරිපුණ්ණමින්දුමණ්ඩලං, ඉන්දනීලමණියමලමයුබමායතනයනවන්දම්ව විකසිතමින්දීවරකානනං, කුඞ්කුමඞ්ගරාගරඤ්ජිතමුන්නතපීණපයොධරයුගලම්ව විගලිතකුසුමපරාගසඞ්ඝාතඝටිතභූතධරං භූධරමණ්ඩලං, රතනමෙඛලාපරිගතම්ව පුථුලමතිඝනං ජඝනතලම්මලචන්දනලතාලිඞ්ගිතා මලයධරණීධරනිතම්බවල්ලී, නිරාකතකරභකරිකරවිබ්භමමනුපුබ්බවට්ටසණ්ඨිතපරමරතිකරමූරුයුගලම්ව දස්සිතවිරූළ්හවෙපුල්ලාරම්භසම්භාවනං රම්භාවනං, මණිකනකනීධුරවාචාලිතම්ව භුජලතායුගලමනිලාධූතකීචකනිචයනිනදකුලමාකාවලයං, සලීලායතබාහුලතාවිධූතා චමරවාලවීජනී විය මන්දනිලසන්දලිතා සතතකුසුමිතමනොරමා කිංසුකාසොකවකුලචම්පකසාලමල්ලිකාදිසාඛාසංහති, පරිදහිතකාසිකසුඛුමසෙතදුකූලපටම්ව පුථුලායතවිත්ථතමබොම්බිකතරජතඝටසන්දමානනිරධාරාසහස්සවිලාසමපහසන්තී සකලජම්බුදීපතලවිත්ථතා චන්දිකා, නානාරතනවිකතිවිනිග්ගතාමිතරුචිර

කිරණනිකරපරිපූරිතකනකසන්නිභසුන්දරා පයොධරපරිසරා මුත්තා මුත්තාවලී විය ඉන්දනීලමණිකලාපමලනීලනභසි විලසමානා හාරිතාරාවලී, දසනංසුපභාසමානාසමානනභාසවිබ්භමම්පිවා මන්දවන්දිකානන්දිතං කුමුදවනං, හදයහාරිමධුරත්‍ථනිගීතම්පිව භිඞ්ගං භිඞ්ගකුහුවිරවම්බරමදකලකොකිලකුලකූජිතං, වරණමණිමඤ්ජීරසිඤ්ජිතම්පිව කුඤ්ජසඤ්ජාතකුසුමමඤ්ජරිසු මඤ්ජුගුඤ්ජිතම්පි මාලාය ච බාළහමුපසොභිංසු.

එවම්භූතාය වෙස විභාවරිසුන්දරියා සම්භාවියමානො මහාජනකබුද්ධඞ්කුරො තං තියාමං දුමමූලෙයෙව නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පජනිතානන්දෙන පබ්බජ්ජාසුඛෙන වීතිනාමෙත්වා, පුනදිවසෙ පාතොව වුට්ඨාය සරීරපටිජග්ගනං කත්වා උදයගිරිසිඛරසමාරූළ්හ භගවති භානුමති විජම්භමානො මිගරාජා විය එකකොව මග්ගං පටිපජ්ජි.

6. සීවලීපි මහාදෙවී මහාජනපුරක්ඛතා,
තමෙනමනුබන්ධිත්‍ථ පුරෙ විය තදපි සා.

අථෙකං ගච්ඡන්තෙසු තෙසු මහාපුරිසො උපකට්ඨාය භික්ඛාචාරවෙලාය ථූනං නාම නගරමුපගඤ්ඡි. තස්මිං ඛණෙ අඤ්ඤතරො නගරවාසී එකො පුරිසො සූණාපණතො මහන්තං මංසඛණ්ඩං කිණිත්වා සූලකෙන අඞ්ගාරෙසු පචිත්වා නිබ්බාපනත්ථාය ඵලකමත්ථකෙ ඨපෙත්වා අට්ඨාසි. තස්සඤ්ඤවිහිතස්ස පමාදමත්තාය එකො සුනඛො තමාදාය පලායි. මංසඛණ්ඩසාමිකො සුනඛමනුබන්ධන්තො යාව බහිදක්ඛිණද්වාරං ගන්ත්වා නිබ්බින්නො නිරාලයො නිවත්ති.

මහාසත්තො සීවලී ච දෙවී ආගච්ඡන්තා සුනඛස්ස පුරතො වෙධා භවිංසු. සුනඛොපි භීතො තෙසමන්තරෙ මංසඛණ්ඩං ඡඩ්ඩෙත්වා පලායි. මහාසත්තො චින්තෙසි සුනඛොය මෙතං මංසඛණ්ඩමනපෙක්ඛාව ඡඩ්ඩෙත්වා පලාතො අඤ්ඤපිස්ස සාමිකො න පඤ්ඤායති, අනවජ්ජායං පංසුකූලපිණ්ඩපාතො තස්මා පරිභුඤ්ජිස්සාමි නන්ති.

සො මත්තිකාපත්තං නීහරිත්වා තං මංසඛණ්ඩමාදාය පුඤ්ඡිත්වා පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා උදකඵාසුකට්ඨානං ගන්ත්වා නිසින්නො පච්චවෙක්ඛිත්වා තං පරිභුඤ්ජිතුමාරභි, දෙවී චින්තෙසි සචෙයමත්ථිකො රජ්ජෙන භවෙය්‍ය නහෙවරූපං ජෙගුච්ඡං පංසුමක්ඛිතං සුනඛුච්ඡිට්ඨකං ඛාදෙය්‍ය නායමිදානි අම්හාකං සාමිකො භවිස්සතීති.

අථ නං සා ආහ- මහාරාජ කිමෙවරූපං ජෙගුච්ඡං මංසං ඛාදසීති, මහාසත්තො දෙවි ත්වං අත්තනො අන්ධබාලතාය ඉමස්ස පිණ්ඩපාතස්ස විසෙසං න ජානාසීති වත්වා අමතමිව තං පච්චවෙක්ඛන්තො පරිභුඤ්ජිත්වා මුඛං වික්ඛාලෙත්වා හත්ථං ධොවි. තස්මිං ඛණෙ දෙවී මහාරාජ යදි කොචි කුලපුත්තො චතුත්ථෙපි භත්තකාලෙ කිඤ්චි අලභන්තො අත්ථමරණං මරෙය්‍ය තදපි සො සප්පුරිසො න එදිසං නිඝිනභොජනං භුඤ්ජෙය්‍ය යං පන ත්වං අසම්භින්නඛත්තියවංසජාතො මහාකුලපුත්තො සමානො පූතබුච්ඡිට්ඨකං භුඤ්ජසි තයිදං න සුන්දරං නානුච්ඡවිකමෙවාති මහාසත්තං නින්දන්තී ආහ :-

"යොපි චතුත්ථෙ භත්තකාලෙ න භුඤ්ජෙ
අජද්ධුමාරිව ඛුදාය මීයෙ,
නත්වෙව පිණ්ඩං ලුළිතං අනරියං
කුලපුත්තරූපො සප්පුරිසො නු සෙවෙ,
තයිදං න සාධු තයිදං න සුට්ඨු
සුනඛුච්ඡිට්ඨකං ජනක භුඤ්ජසෙ ත්වං'' න්ති.

තං සුත්වා මහාසත්තො දෙවි යං ගිහිනා වා මනුස්සභූතෙන සුනඛෙන වා තිරච්ඡානගතෙන අනපෙක්ඛන්තෙන ඡඩ්ඩිතං තං අස්සාමිකත්තා පංසුකූලමනවජ්ජං ධම්මලද්ධං ච තස්මා න සො පිණ්ඩපාතො මම අභක්ඛො නාම හොති අනවජ්ජො යෙව සො, අධම්මලද්ධං පන සතසහස්සග්ඝනිකම්පි ජෙගුච්ඡියමෙවාති දස්සෙන්තො ආහ ;-

"නචාපි මෙ සීවලි සො අභක්ඛො
යං හොති චත්තං ගිහිනො සුනඛස්ස වා,
යෙ කෙචි භොගා ඉධ ධම්මලද්ධා
සබ්බො සො භක්ඛො අනවයොති වුත්තො'' ති.

7. සල්ලපන්තා තදාපෙව- මඤ්ඤමඤ්ඤමුභො ජනා,
අගමුං දක්ඛිණවාරං ථූනස්ස නගරස්ස තෙ.

තදා ච බහිනගරවාරෙ කීළන්තෙසු දාරකෙසු එකා කුමාරිකා ඛුද්දකසුප්පකෙන වාලිකං ඵොටෙති. තස්සා එකස්මිං හත්ථෙ එකමෙව වලයං පටිමුක්කං හොති එකස්මිං ද්වෙ වලයානි, තානිවාඤ්ඤමඤ්ඤඝට්ටිතානි සද්දං නිච්ඡාරෙන්ති. එකවලයො පන හත්ථො නිස්සද්දො අහොසි. මහාපුරිසො තං කාරණං දිස්වා අයං සීවලී මම පච්ඡතො විචරති. ඉත්ථී ච නාම පබ්බජිතස්ස මලං හොති. අඤ්ඤෙ ච මං දිස්වා අයං පබ්බජිත්වාපි ඉත්ථිං ජහිතුං න සක්කොතීති ගරහිස්සන්ති, සචායං කුමාරිකා පණ්ඩිතා

භවිස්සති එකන්තෙන සීවලීදෙවියා නිවත්තනකාරණං කථෙස්සති. ඉමිස්සා වචනෙන දෙවිං සඤ්ඤාපෙත්වා උය්‍යොජෙස්සාමීති චින්තෙත්වා කුමාරිකං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡන්තො ආහ :-

“කුමාරිකෙ උපසෙනියෙ
නිච්චං නිගළමණ්ඩිතෙ,
කස්මා තෙ එකො භුජො සනති
එකො තෙ න සනතී භුජො” ති.

තං සුත්වා කුමාරිකා අය්‍ය සමණ යො යං මම එකො හත්ථො සද්දං කරොති තත්ථ ද්වෙ වලයානි පටිමුක්කානි චින්නං හි එකීභූතට්ඨානෙ සද්දො ජායති, අයමාදීනවො දුතියස්ස, යො පනායමෙකො හත්ථො නිස්සද්දො මුනිභූතො විය තිට්ඨති, ඉමස්මිං හත්ථෙ එකමෙව වලයං හොති, අදුතියත්තා සො සද්දං න කරොති. දුතියස්මිං හි සතියෙව විවාදො කලහො ච ජායති. නානාගාහං ගණ්හාති. එකො පන කෙන සද්ධිං විවදෙය්‍ය, අයමානිසංසො එකීභාවස්ස, තස්මා තුය්හම්පි එකත්තමෙව උපරුච්චතු. සමණා නාම අය්‍ය න කෙනචි සද්ධිං චරන්ති. කිං පන ත්වමෙවරූපං උත්තමරූපධරං ඉත්ථිං ගහෙත්වා විචරසි? ත්වයා එතං පහාය එකකෙන චරිතුං වට්ටතීති දස්සෙන්ති ආහ :-

“ඉමස්මිං මෙ සමණ හත්ථෙ
පටිමුක්කා දුනීධුරා,
සංඝට්ටා ජායතෙ සද්දො
දුතියස්සෙව සා ගති.

ඉමස්මිං මෙ සමණ හත්ථෙ
පටිමුක්කො එකනීධුරො,
සො අදුතියො න සනති
මුනිභූතොව තිට්ඨති.

විවාදප්පත්තො දුතියො
කෙනෙකො විවදිස්සති,
තස්ස තෙ සග්ගකාමස්ස
එකත්තමුපරොචත” න්ති.

අථ මහාසත්තො කුමාරිකාය ඔවාදෙන සීවලිං දෙවිං සඤ්ඤාපෙන්තො කිං දෙවි න සුණසි ඉමාය කුමාරිකාය වචනං? අයං හි මම පෙස්සියධීතාපි සමානා තමෙව නිස්සාය මං ගරහි. අයමාදීනවො දුතියස්ස. ඉදානෙව අම්හෙහි විනා භවිතුං වට්ටති, ඉමස්මිං වෙධාපථෙ ත්වමෙකං ගණ්හ අහමෙකං ගණ්හිස්සාමි, මාස්සු පුන මං අයං මෙ සාමිකොති අනුබන්ධි, අහම්පි න තං භරියා මෙ එසාති වදිස්සාමීති ඉමමත්ථං දීපෙතුමාහ :-

සුණාසි සිවලි ගාථා
කුමාරියා පවෙදිතා,
පෙසියා මං ගරහිත්ථ
දුතියස්සෙව සා ගති.

අයං ද්වෙධාපථො භද්දෙ
අනුචිණ්ණො පථාවිහි,
තෙසං ත්වං එකං ගණ්හාහි
අහමෙකං පුනාපරං,
මා ච මං ත්වං පතිමෙති
නාහං භරියාති තං පුන''ති.

තං සුත්වා දෙවී තෙන හි මහාරාජ තුම්හෙ උත්තමං දක්ඛිණමග්ගං ගණ්හථ අහං පන හීනජාතිකා වාමමග්ගං ගණ්හිස්සාමීති වත්වා මහාසත්තං වන්දිත්වා ථොකමෙව ගන්ත්වා සොකං සන්ධාරෙතුමසක්කොන්තී පුනරාවත්තිත්වා මහාපුරිසමනුබන්ධන්තී තෙන සද්ධිං එකතොව ථූනනගරං පාවිසි. තමත්ථං දස්සෙන්තො සත්ථා උපඩ්ඪගාථමාහ :-

''ඉමමෙව කථයන්තා
ථූනං නගරමුපාගමු'' න්ති.

නගරං පවිට්ඨො පන මහාසත්තො භික්ඛාය චරන්තො එකස්ස උසුකාරස්ස ගෙහද්වාරං සම්පාපුණි. සීවලීපි පච්ඡතො ආගන්ත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. තදා උසුකාරො අඞ්ගාරකපල්ලෙ උසුං තාපෙත්වා කඤ්ජිකෙන තෙමෙත්වා එකං අක්ඛිං නිමීලෙත්වා එකෙන අක්ඛිනා ඔලොකෙන්තො උජුං කරොති, තං දිස්වා මහාසත්තො සචායං පණ්ඩිතො භවිස්සති මය්හං එකං කාරණං කථෙස්සති පුච්ඡිස්සාමි නන්ති චින්තෙසි, තමත්ථං පකාසෙන්තො සත්ථා ආහ :-

''කොට්ඨකෙ උසුකාරස්ස
භත්තකාලෙ උපට්ඨිතෙ,
තත්‍ර ච සො උසුකාරො
එකං දණ්ඩං උජුං කතං,
එකඤ්ච චක්ඛුං නිග්ගය්හ
ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛතී'' ති.

මහාපුරිසො පන තං ආහ :-

''එවං භො සාධු පස්සසි
උසුකාර සුණොහි මෙ,
යදෙකං චක්ඛුං නිග්ගය්හ
ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛසී'' ති.

තං සුත්වා උසුකාරො අය්‍ය සමණ ඉමං උසුං ජිම්හි චක්ඛුහි ඔලොකයතො විත්ථිණ්ණං විය හුත්වා ඛායති, එවඤ්ච ඛායමානෙ පුරතො අනුජ්ජුකට්ඨානං න පාපුණිස්සති, තස්මිං අසම්පත්තෙ උජ්ජුභාවො න සම්පජ්ජති, අයං ජිම්හි චක්ඛුහි ඔලොකනෙ ආදීනවො. එකං පන චක්ඛුං නිමීලෙත්වා ඉතරෙන පස්සතො යං පුරතො වඞ්කට්ඨානං තං පක්ඛන්දයති, තස්මිං දිට්ඨෙ තං උජුං කාතුං සක්කොති, අයමානිසංසො එකෙන චක්ඛුනා ඔලොකනෙ. යං පන අය්‍ය ජිම්හි චක්ඛුහි ඔලොකයතො පුරතො වඞ්කට්ඨානං න පක්ඛන්දයති අයං දුතියස්සෙව දොසො, දුතියෙ සතියෙව හි විවාදෙ කලහො නානාගාහො ච භවිස්සති. තස්මා තුය්හම්පි පබ්බජිතස්ස එකීභාවොයෙව රුච්චතු. සමණා හි අය්‍ය අත්තනො භගිණියාපි ඉත්ථියා සද්ධිං න චරන්ති. කිමෙව තෙ එවරූපාය අභිරූපාය ඉත්ථියා සද්ධිං චරිතුං වට්ටති? එතං පන පහාය එකකෙන අදුතියෙනෙව තෙ චරිතබ්බන්ති දස්සෙන්තො ආහ :–

"ජිම්හි සමණ චක්ඛුහි
විසාලං විය ඛායති,
අප්පත්වා පරමං ලිඞ්ගං
නුජ්ජුභාවාය කප්පති.

එකඤ්ච චක්ඛුං නිග්ගය්හ
ජිම්හමෙකෙන පෙක්ඛතො,
සම්පත්වා පරමං ලිඞ්ගං
උජ්ජුභාවාය කප්පති.

විවාදප්පත්තො දුතියො
කෙනෙකො විවදිස්සති,
තස්ස තෙ සග්ගකාමස්ස
එකත්තමුපරොචත" න්ති.

එවං මහාසත්තො උසුකාරස්ස සන්තිකා ලද්ධොවාදො පිණ්ඩාය චරිත්වා ලද්ධං මිස්සකභත්තමාදාය නගරා නික්ඛම්ම උදකඵාසුකට්ඨානෙ නිසීදිත්වා කතභත්තකිච්චො මුඛං වික්ඛාලෙත්වා පත්තං ධොවිත්වා ථවිකාය ඔසාමෙත්වා මග්ගං පටිපන්නො සීවලිං දෙවිං ආමන්තෙත්වා ආහ :–

"සුණසි සීවලි ගාථා
උසුකාරෙන පවෙදිතා,
පෙසියො මං ගරහිත්ථො
දුතියස්සෙව සා ගති.

අයං ද්වෙධාපථො භද්දෙ
අනුචිණ්ණො පථාවිහි,
තෙසං ත්වං එකං ගණ්හාහි
අහමෙකං පුනාපරං,
මා ච මං ත්වං පති මෙති
නාහං භරියාති තං පුනා" ති.

8. පවුච්චමානාපි පුනප්පුනෙව-
මනෙකධා තෙන මහාමහෙසී,
මහාජනො වාප්‍යනිවත්තමානා
තදනුබන්ධිංසු මහාධිතිං තෙ.

අථෙවං ගච්ඡමානො මහාපුරිසො පුරතො නාතිදූරවත්තිනි ම්පරමිව ගගනතලමිවතිමොතිණ්ණමනෙකවනප්පතිසතසමලඞ්කතනීලවනරාජිවිරාජිතං කෙකාරවානුගතසවිලාසතණ්ඩවාරඩමත්තසිඛණ්ඩිමණ්ඩලකලාපචාරුචන්දකාවත්තවිචිත්තං සනදමපිනිස්සණං සාහසමපි හිංසණං සාකබමපි විරලාදිච්චදස්සනං සාමතමපි බහුවිසධරං අදුවගබ්භතමපි පහූතග්ගිසිඛං අනිරයභූමිමපි අග්ගිජාලාකුලං නකුලවත්තිමපි ජාතිසම්පන්නං පසත්වංසමපි මාතඞ්ගකුලසෙවිතං මාතඞ්ගසඞ්ගතමපි විජකුලදයිතං ජප්පදකුලමපි විපදනිරාකුලං විනයත්සංවණ්ණනම්ව සමන්තපාසාදිකං නිකායට්ඨකථම්ව මනොරථපූරණිං විභඞ්ගට්ඨකථම්ව සම්මොහවිනොදනිං නෙත්තිතන්තිම්ව නන්දියාවත්තසීහවිකීළිතරුචිරං කඞ්ඛායනවුත්තිම්ව විමලබුද්ධිවණ්ණිතං පාණිනිසද්දානුසාසනිම්ව චතුප්පාදබහුලං ජෛනෙවිචිතිම්ව යතිගණාකිණ්ණං සුරපතිනගරිම්ව චිත්තලතාවනරමණීයං සුධම්මදෙවසභම්ව යපිවජ්ජිතාසීනතොසියං සුපත්තසෙනම්ව අරිට්ඨසතාකිණ්ණං වෙස්සවණසෙනාපතිසංහතිම්ව වරුණචන්දනතලමුවලිඤෙුෂපතං රාමවාගිනිම්ව වානරච්ඡතරච්ඡකුලාකුලං රාවණරාජධානිම්ව පලාසගණාකිණ්ණං මහාරජ්ජම්ව පහූතක්ඛකං අස්සමපදම්ව සාග්ගිමන්තං බිරණ්ණවම්ව සානන්තං පාවුස්සකාම්ව මෙඝච්ඡන්නං සංවට්ටකාලමරියාදම්ව අක්කබහුලං රජනිම්ව දස්සිතාරුණං සරොජිනිම්ව සපුණ්ඩරීකං කාමිනිම්ව මදනාකුලං අභිසාහාරවිහාරිණිම්ව පරූළ්හගුම්බමවිරලකුසුමිතලතාපතානිනිවිතතවිචිත්තසම්මදමධුකරනිකරකිඞ්කාරමුඛරිතරුචිරකුඤ්ජකුටීරොපසොභිතමාසාරතිජ්ඣරාසතසතතසන්දමානාමන්දසිසිරනීරධාරාපරිරම්භාධිගතසුඛදස්සනනිකරවාහිනා කුසුමාමොදවාසිතෙන මන්දමාරුතෙනාවිරතසුරභිතමනුපමකල්‍යාණදස්සනමටවිමෙකමද්දස.

තතො මහාසත්තො තපොවනදස්සනෙන සොමනස්ස ජාතො සීවලිං මහාදෙවිං නිවත්තෙතුමුපායං පරිගණ්හමානො මග්ගපස්සෙ ජාතං මුඤ්ජතිණගුම්බං දිස්වා මුඤ්ජතිණමෙකං හත්ථෙන ලුඤ්චිත්වා පබ්බූළ්හඉසිකං තං මහෙසියා දස්සෙත්වා පස්ස භද්දෙ මහාදෙවි ඉමං ඉසිකං, අයං හි ඉසිකා මුඤ්ජතිණතො පබ්බූළ්හා න සක්කා පුන කෙනාපුපායෙන ඝටයිතුං එවමෙව මෙ ඡින්නා තණ්හාසන්ථවො න සක්කා සො පුන තයා සද්ධිං ඝටයිතුං, නත්ථි දානි තෙ මයා සද්ධිං සංවාසො, යථාහමෙකාකී විහරාමි තථෙව ත්වම්පෙකාකිනී විහරාහීති භවතිස්සරණං කරෙය්‍යාසීති තං ඔවදන්තො උපඩ්ඪගාථමාහ :–

"මුඤ්ජාවෙසිකා පබ්බූළ්හා
එකා විහර සීවලී" ති.

තං සුත්වා චිරවිරහදහනාදිත්තගත්තා සොකසම්භමාලුලිත හදයා මහාදෙවී උභොහි හත්ථෙහි උරං පහරන්තී මහාපරිදෙවිතං පරිදෙවිත්වා බලවසොකවෙගමවිසහන්තී සණ්ඨාරෙතුං පලයානිලබලවිලුලිතා විය මෙරුවනලතා තත්ථෙව විසඤ්ඤී භූතා මහාපථෙ පපාත.

9. මහාසත්තො බො තං හදයදයිතං සොකවිවසං
විසඤ්ඤීභූතඤ්චාපෙක්ඛණීය මහෙසිං වරවසී,
පරං නෙක්ඛම්මාධිට්ඨිතමනසතායත්ථිරතො
පුරා දිට්ඨං සො පාවිසි අටවිමෙවෙසිවසතිං.

ඔවාදකණ්ඩං නවමං.

---

1. මහාරඤ්ඤං පවිට්ඨාථ මහාසත්තො ජිතින්ද්‍රියො,
එන්දමානො වනරතිං හිමවන්තමුපාගමි.
2. අධිට්ඨාය තහිං ධීරො නිසජ්ජට්ඨානචඞ්කමං,
නිසින්නො රුක්ඛමූලම්හි පවත්තඵලභොජනො.
3. ධාරෙන්තො වාකචීරානි පරමප්පිච්ඡමානසො,
කත්වානසෙසං කසිණ–පරිකම්මං සමාහිතො.
4. සත්තාහබ්භන්තරෙයෙව සමාපත්තීසු අට්ඨසු,
අහොසි සො චිණ්ණවසී තථාභිඤ්ඤාසු පඤ්චසු.
5. තීණි වස්සසහස්සානි හිමවන්තෙ මහාඉසී,
වසමානොපි න පුනං මනුස්සපථමාගමි.

සීවලී පන මහාදෙවී තද අමච්චෙහි සීතොදකපරිසෙකාදීහි පටිචරියමානා පටිලද්ධසඤ්ඤා සතිං උපට්ඨපෙත්වා අමච්චෙ පුච්ඡි කුහිං තාතා අම්හාකං මහාරාජාති? තෙ ආහංසු නනු අය්‍යෙ තුම්හෙව තං අනුබන්ධිත්ථාති? පරියෙසථ නං තාතාති' තෙ ඉතොචිතො ච පරියෙසන්තා නාද්දසංසු. තතො සා බහුප්පකාරං පරිදෙවිත්වා සප්පඤ්ඤතාය තාදිසම්පි මහන්තං සොකදුක්ඛං නිබ්බාපෙත්වා මහාපුරිසස්ස අත්තනො ඔවාදදානත්ථාය ඨිතට්ඨානෙ චෙතියං කාරාපෙත්වා ගන්ධමාලාදීහි තං පූජෙත්වා වන්දිත්වා නිවත්ති.

පුනරපි සා අත්තනො මහාපඤ්ඤතාය මහාගුණතාය ච මහන්තං මහාජනකබුද්ධඞ්කුරස්ස ගුණසම්පත්තිමනුස්සරන්තී තස්ස උසුකාරෙනසද්ධිං කථිතට්ඨානෙ ච කුමාරිකායසද්ධිං කථිතට්ඨානෙ ච මංසපරිභොගට්ඨානෙ ච මිගාජිනතාපසෙන සද්ධිං කථිතට්ඨානෙ ච නාරදතාපසෙන සද්ධිං කථිතට්ඨානෙචාති පඤ්චසුපි ඨානෙසු පුරෙ විය චෙතියානි පතිට්ඨාපෙත්වා ගන්ධමාලාදීහි පූජෙත්වා වන්දිත්වා මහාජනපරිවුතා අනුක්කමෙන මිථිලං පච්චාගමි.

6. මහාජනකරඤ්ඤො හි විනාභාවෙන කෙවලං,
සුඤ්ඤං විය මහාදෙවී මඤ්ඤන්තී මිථිලං පුරං.

7. අපාවිසිත්වා නගරං මඞ්ගලුය්‍යානමෙව සා,
පවිසිත්වා අමච්චෙහි සද්ධිං සංවිග්ගමානසා.

8. තතො අම්බවනෙ තත්ථ නිසීදන්තා සුවභූපතිං
ආනාපයිත්වා තනයං දීඝායුං රජ්ජවද්ධනං.

9. රජ්ජෙ තමභිසිඤ්චිත්වා විදෙහානං මහාසතී,
මහතා පරිහාරෙන පෙසෙසි මිථිලං පුරිං.

තපස්සිපබ්බජ්ජමුපෙච්ච සාපි
මනොරමෙ අම්බවනෙ මහෙසී,
ඣානෙ අභිඤ්ඤාසුපි ච සඤ්ඤතත්තා
නිබ්බත්තයිත්වා සුචිරං විහාසි.

11. බුද්ධඞ්කුරො අථ මහාජනකව්හයො සො
සා සීවලී වරගුණා අපි ජීවිතන්තෙ,
සුත්තප්පබුද්ධසදිසාව ඉතො චුතා තෙ
තෙ බ්‍රහ්මලොකමුපගම්ම සුඛී භවිංසු.

ඉති භගවා චාතුද්දීපිකං මහාමෙඝං වස්සාපෙන්තො විය ආකාසගඞ්ගං ඔතාරෙන්තො විය යොජනසතිකං මහාජම්බුරුක්ඛං චාලෙන්තො විය රතනාකරං ආලොළෙන්තො විය අට්ඨඞ්ග සමන්නාගතං මධුරබ්‍රහ්මඝොසං නිච්ඡාරෙන්තො ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා තීහි පරිවට්ටෙහි ද්වාදසහි ආකාරෙහි සට්ඨිනයසහස්සෙහි මණ්ඩෙන්තො චත්තාරි අරියසච්චානි පකාසෙසි ඉදං දුක්ඛං අයං දුක්ඛසමුදයො අයං දුක්ඛනිරොධො අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති. සච්චපරියොසානෙ චතුසු පරිසාසු බහූ සොතාපත්තිඵලාදීනි පත්වා අමතං සච්ඡිකරිංසු. තතො සත්ථා ද්වෙපි වත්ථූනි කථෙන්තො ජාතකං සමොධානෙසි.

12. තදා දෙවානමින්දො යො සො එතරහි සත්තමො,
දිබ්බචක්ඛුකභික්ඛූනං අනුරුද්ධො මහාවසී.

13. දිසාපාමොක්ඛාචරියො බ්‍රාහ්මණො යො තදා අහු,
සො මහාකස්සපත්ථෙරො ධුතවාදනමුත්තමො.

14. සමුද්දදෙවතා යා ති මහාජනකමුද්ධරි,
සා ච උප්පලවණ්ණායං මහාථෙරී මහිද්ධිකා.

15. මහාඉසී නාරදො යො සොවායං අග්ගසාවකො,
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤො ධම්මසෙනාපතිව්හයො.

16. මිගාජිනව්හයො චාපි තදා යොසි මහාඉසී,
සොයං වසී ඉධ මහා-මොග්ගල්ලානො මහිද්ධිකො.

17. කුමාරිකා තදා යා හි කථෙසි වලයොපමං,
ඛෙමව්හයා මහාපඤ්ඤා භික්ඛුණීයෙව සා අයං.

18. උසුකාරො තදා යොපි මහාජනකමොවදි,
ධම්මභණ්ඩාගාරිකොය-මානන්දො සො මහාමති.

19. සීවලී නාම යා ආසි මහෙසී ගුණභූසණා,
සාදනි භද්දකච්චානා මහාථෙරී යසොධරා.

20. කුමාරො යො තදා ආසී දීඝායු රට්ඨවඩ්ඪනො,
සොවායං රාහුලොයෙව සික්ඛාකාමානමුත්තමො.

21. අරිට්ඨජනකො නාම රාජා යො මිථිලාධිපො,
සොයං සුද්ධොදනො බුද්ධ-ජනකො සක්‍යභූපති.

22. අරිට්ඨජනකස්සාසි යා මහාරාජිනො පියා,
සායෙව බුද්ධමාතායං මහාමායාසි රාජිනී.

23. පරිසා මහතී ආසි මහාජනකරාජිනො,
යා එතරහි සා බුද්ධ-පරිසාව විසාරදා.

24. යො මහාජනකො නාම අරිට්ඨජනකත්‍රජො,
බුද්ධඞ්කුරො මහාරාජා මහාධිතිපරක්කමො,

25. මහාරජ්ජං විදෙහානං පහාය අභිනික්ඛමි,
අයමෙව සො එතරහි බුද්ධො ලොකෙ අනුත්තරොති

සමොධානකණ්ඩං දසමං.

සිරිලඞ්කාදීපෙ රොහණමහාජනපදෙ
නගරඞ්ගණපුරොපසාලප්පතිට්ඨිතං
අභිනවාරාමව්හයං සමරාරඤ්ඤවිහාරමජ්ඣාවසතා
උඩරඞ්ගඅමරපුරනිකායිකමහානායකධුරන්ධරෙන
මහාකස්සපචරිතාද්‍යනෙකගන්ථකාරෙන
විරවනිකුලතිලකභූතෙන හදනනපණ්ඩිතෙන
විදුරුපොලපියතිස්සමහාථෙරෙන
විරචිතා

මහානෙක්ඛම්මචම්පූ

සමත්තා.

---

1. නිදානකණ්ඩං පඨමං දුතියං මිථිලව්හයං,
පුඩකණ්ඩඤ්ච තතියං කාලචම්පං චතුත්ථකං.

2. සමුද්දකණ්ඩං පඤ්චමං විභූතිඤ්චාපි ඡට්ඨමං,
සඞ්කප්පකණ්ඩං සත්තමං නෙක්ඛම්මඤ්චව අට්ඨමං.

3. ඔවාදකණ්ඩං නවමං දසමං සමොධානකං,
ඉති කණ්ඩෙහි දසහි චම්පූයං පරිනිට්ඨිතා.

4. නෙකසඞ්ගහිකං පටිභාණං බාහුසච්චං සුනිම්මලං,
අමන්දමභියොගඤ්ච ඛන්ධසම්පත්තිසාධකං.

5. ගුණත්තයසමායොගා ලද්ධමච්චන්තදුල්ලභං,
සරස්සතීපසාදඤ්ච දීපෙන්ති කවිනො පරං.

6. ගුණාලඞ්කාරසම්පන්නා මධුරත්ථපදන්විතා,
සාධුප්පසාදසංවෙග - ජනනී රසපෙසලා.

7. නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පකරා ධීරවීරගුණාවහා,
මහානෙක්ඛම්මචම්පූයං චිරං ලොකෙ පවත්තතු.

8. සම්බුද්ධපරිනිබ්බාණා විසහස්සචතුස්සතෙ,
චතුවීසතිමෙ වස්සෙ ජෙට්ඨජුණ්හට්ඨමීබුධෙ.

9. ලඞ්කාලඞ්කාරසඞ්කාසෙ සුප්පතිට්ඨිතසාසනෙ,
රොහණෙ සබ්බසම්පත්ති-රොහණෙ සුජනාකරෙ.

10. මජ්ඣෙ ඌවරට්ඨස්ස විසිට්ඨෙ සාධුසම්මතෙ.
වජිරපුරවිඛ්‍යාතෙ මහාසංවසථෙ සුභෙ.

11. යො දීපවජපිට්ඨීති ඛ්‍යාතට්ඨානෙ පුරාතනෙ,
වීරවනිවහයෙ ගොත්තෙ ජාතො වෙස්සඛියාගතෙ.

12. කණිට්ඨො සබ්බභාතූනං සන්තවෙසො දයාධනො,
මාතාපිතූහතෙනාසි නාමෙන සිරිවඩ්ඪනො.

13. සම්පුණ්ණදසවස්සොව පබ්බජිත්වානගාරියං,
ගරූහි **සිඞ්ඝතිස්සාති** දත්තාධිවචනොසි යො.

14. යස්සොපජ්ඣායකො ආසි තථා පාචරියොපි ච,
රතනජොති විඛ්‍යාතො මහාථෙරො සගොත්තජො.

15. සිස්සස්සවෙසු දුතියො තස්ස සඞ්ඝපතිස්ස තු,
යස්සාචෙරොසි **අමිත-සාර**වෙහා ථෙරපුඞ්ගවො.

16. සුධමාගධියං ධීමා සභාසාය ච පාටවං,
නචිරෙනෙව යොලත්ථ උපජ්ඣායස්ස සන්තිකා.

17. පරිවෙණං හි **පරම-ධම්මචෙතිය** විස්සුතං,
අජ්ඣාවුත්ථො දයාවාසො සිස්සසංහතිසෙවිතො.

18. **ධම්මානන්ද**මහාථෙරො උපාලිවංසභූසණො,
යං සික්ඛාපෙසි පාචීන-භාසාසත්ථෙසු බුද්ධිමා.

19. යො සත්තරසවස්සොව **දිඞ්ඝානනනාසං** පුරා,
ඤාතං කුසුමදෙවෙන ව්‍යාඛ්‍යාසි සකභාසතො.

20. යොචට්ඨාරසවස්සොව ගාථාවීසසතං අකා,
තන්නාමිභාසාය **සුගතා-ල**ඞ්කාරං පජ්ජබන්ධනං.

21. පුණ්ණවීසතිවස්සො යො පත්වානුපසම්පදං,
රචයී **සාසනවංසං** ගාථාසට්ඨිසතඤ්චිතං.

22. සිරිපවරාදිවජිර-ඤාණාලඞ්කාරවිස්සුතං,
යස්සාදාසි මහාසඞ්ඝො පසන්නො නාමසම්මුතිං.

23. ලද්ධුපසම්පදො යොථ උපජ්ඣායස්ස ධීමතො,
වසන්තො සන්තිකෙ ධම්ම-විනයං පරියාපුණි.

24. යො ච පාචීනභාසාසු ජාතියා තිංසවස්සිකො,
පාචීනභාසොපකාර-සමාජෙන මහාමති.

25. පරික්ඛිතෙසු ලඞ්කාය-මාදිතොයෙව භික්ඛුසු,
පණ්ඩිතට්ඨානයොග්ගෙසු පූජනීයතමො අහු.

26. යො පණ්ඩිතාධිකාරඤ්ච රාජලඤ්ඡනසංයුතං,
දත්වා ලඞ්කිස්සරෙනාසි පඨමං බහුමානිතො.

27. තථාමරපුරඛ්‍යාතෙ නිකායෙපුබ්බරට්ඨිකෙ,
යො මහානායකධුරං පසත්ථං සඞ්ඝතො ලභි.

28. පඤ්චතිංසතිමෙ වස්සෙ ජාතියා පීතිමාවහං,
සම්විසත්සංගහිං ගන්ථං සබ්භිවණ්ණිතං.

29. දියඩ්ඪගාථාසහස්ස-මණ්ඩිතං රසපිණ්ඩිතං,
මහාකස්සපථෙරස්ස චරිතං රචයිත්ථ යො.

30. රතනොපමිතානෙක-දිට්ඨන්තසමලඞ්කතං,
රචයිත්ථ පසත්ථං යො දිට්ඨන්තරතනාවලිං.

31. සුතිවජ්ජං ව්‍යාකරණ-සද්දසිද්ධිසමව්හයං,
පාරිභාසිකසද්දානං කොසගන්ථමකාසි යො.

32. අජ්ඣෙට්ඨො යො තිපිටක-මුද්දඛණ්ඩසභාස ච.
සංසොධෙත්වාභිසංඛාසි නෙත්තිඅට්ඨකථං සුධී,

33. සහාය තාය අජ්ඣත්ත-මන්තිනා යොහියාචිතො,
සංයුත්තට්ඨකථඤ්චාපි විසොධෙත්වාභිසංඛරි.

34. සහාය තාය ථෙරානු-මතියායෙව භාගසො,
සොධියන්තෙධුනා යෙන ජාතකට්ඨකථාපි ච.

35. භද්දන්තපණ්ඩිතො සොයං පියතිස්සො මහායති,
ජාතියා පඤ්චපණ්ණාස-වස්සිකො සාසනෙ රතො

36. උපතිස්සාය නගරං නගරඞ්ගණවිස්සුතං,
මිහොපභොගියං තස්ස සන්තිකට්ඨපතිට්ඨිතෙ.

37. සුන්දරෙහි නවාරාම-ඛ්‍යාතෙ සාධූහි කාරිතෙ,
වසන්තො හම්මරාරඤ්ඤ-විහාරෙ යතිසෙවිතෙ.

38. මහානෙකකම්මචම්පූති ඛ්‍යාතං සොතරසායනං,
චම්පූගන්ථමිමඤ්චාපි රචයිත්ථ මහාරහං.

39. නිට්ඨිතොයං යථා ගන්ථො අන්තරායං විනා තථා,
සිජ්ඣන්තු සෙට්ඨසඞ්කප්පා සබ්බදා සබ්බපාණිනං

40. ඉමඤ්ච සුත්වා චරිතං මහෙසිනො
මහබ්භුතං කාමවිතක්කසොසනං,
නෙක්ඛම්මසඞ්කප්පරතා විපස්සිනො
ඵුසන්තු නිබ්බාණසුඛං පරායණන්ති